

F.G. EUROPE

**Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία Ηλεκτρικών
και Ηλεκτρονικών Συσκευών**

Διακριτικός Τίτλος : F.G. EUROPE A.E.

Λ. Βουλιαγμένης 128 – 166 74 Γλυφάδα Αττικής

ΑΡΙΘΜΟΣ Γ.Ε.ΜΗ 125776001000

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Χρήσης 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2017

**Σύμφωνα
με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007
και με τις επ' αυτού εκτελεστικές Αποφάσεις του Δ/Σ της Επιτροπής
Κεφαλαιαγοράς**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
- Δηλώσεις Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου.....	3
- Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.....	4
- Έκθεση Ελέγχου Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.....	36
- Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.....	43
- Πληροφορίες άρθρου 10 ν.3401/2005.....	114
- Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης.....	114
- Στοιχεία και πληροφορίες χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2017 (επισυνάπτεται).....	

F.G. EUROPE A.E.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, κ.κ. Γεώργιος Φειδάκης, Πρόεδρος Δ.Σ., Ιωάννης Παντούσης Διευθύνων Σύμβουλος και Κωνσταντίνος Δεμέναγας εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ., υπό την ως άνω ιδιότητά τους, δηλώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε :

A. Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 1/1-31/12/2017, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας F.G. EUROPE A.E., καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

B. Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και την θέση της Εταιρείας F.G. EUROPE A.E. καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένου ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Γλυφάδα 27 Απριλίου 2018

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΕΙΔΑΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΝΤΟΥΣΗΣ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΔΕΜΕΝΑΓΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ/Σ

F.G. EUROPE A.E.
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 1/1-31/12/2017

Κύριοι Μέτοχοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της F.G. EUROPE A.E. σας υποβάλλει για την κλειόμενη χρήση 1/1-31/12/2017 την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου την οποία συνέταξε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 43α παρ.3, 107 παρ. 3 και 136 παρ. 2 του κ.ν. 2190/1920, των παρ.. 2(γ), 6,7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και της Απόφασης 7/448/11-10-2007 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα Έκθεση συνοπτικά αναφέρονται πληροφορίες που αφορούν την εξέλιξη των δραστηριοτήτων, την οικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την υπό εξέταση χρήση, καθώς και τις μεταβολές που επήλθαν.

Αναφέρονται επίσης τα σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση χρήσης και η επίδρασή τους στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις Εταιρικές και Ενοποιημένες, οι κίνδυνοι και οι απειλές που ενδέχεται να προκύψουν για την Εταιρεία και τον Όμιλο καθώς και οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων σύμφωνα με το ΔΛΠ 24.

Οι Εταιρείες του Ομίλου της F.G. EUROPE :

F.G. EUROPE A.E. : Μητρική εταιρεία του Ομίλου. Εισηγμένη στο Χ.Α. από το 1968. Δραστηριοποιείται στους τομείς, των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, (μέσω της εισαγωγής και εμπορίας Κλιματιστικών Μηχανημάτων παντός τύπου για οικιακή και επαγγελματική χρήση, Λευκών Οικιακών Συσκευών και Μικροσυσκευών).

Η F.G. EUROPE αντιπροσωπεύει κατ' αποκλειστικότητα εδώ και χρόνια τα προϊόντα δύο εκ των μεγαλύτερων κατασκευαστών στον τομέα των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, του Ιαπωνικού οίκου Fujitsu General Ltd, και από το 2012 των Κλιματιστικών και των Λευκών Συσκευών του Κινεζικού οίκου MIDEA. Η MIDEA είναι από τις μεγαλύτερες κατασκευάστριες και εξαγωγικές εταιρείες ηλεκτρικών οικιακών συσκευών παγκοσμίως.

Παράλληλα, η F.G. EUROPE προωθεί Λευκές οικιακές συσκευές με το δικό της διαχρονικό brand ESKIMO, του οποίου η παρουσία στην Ελληνική αγορά χρονολογείται από το 1958.

Η F.G. EUROPE με ισχυρή εξαγωγική δραστηριότητα στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, δραστηριοποιείται σε 12 συνολικά χώρες, αντιπροσωπεύοντας κατ' αποκλειστικότητα τα προϊόντα της Fujitsu General Ltd και της MIDEA. Από το 2015 ανέλαβε την αποκλειστική

διάθεση των κλιματιστικών MIDEA και στα Βαλκάνια και από το 2017 σε Μεγάλη Βρετανία και Ιρλανδία.

FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICARET A.S. : Ιδρύθηκε το 2014, με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Αντικείμενο της εταιρείας είναι η πώληση κλιματιστικών όλων των τύπων στην αγορά της Τουρκίας. Το κεφάλαιο της ανέρχεται σήμερα σε € 4.604 και η F.G. EUROPE A.E. συμμετέχει σε αυτήν με ποσοστό 55%.

FG EUROPE ITALIA S.P.A. : Συστήθηκε το 2014, με έδρα το Μιλάνο. Αντικείμενο της εταιρείας είναι η πώληση κλιματιστικών GENERAL στην Ιταλική αγορά. Το αρχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε € 1.402 και η F.G. EUROPE A.E. συμμετέχει σε αυτήν με ποσοστό 100%.

R.F. ENERGY A.E. : Θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, στην οποία το ποσοστό συμμετοχής της F.G. EUROPE A.E., ανέρχεται σε 50%, (50% Οικογένεια Ρέστη). Η R.F. ENERGY είναι εταιρεία συμμετοχών, με αντικείμενο την ανάπτυξη, διαχείριση και εκμετάλλευση ενεργειακών projects, με επίκεντρο τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Η R.F. ENERGY A.E., μέσω των κατά 100% θυγατρικών της εταιρειών, λειτουργεί :

1. Μέσω της εταιρείας ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε., Αιολικό Πάρκο ισχύος 15 MW στην θέση Τσουκά του Νομού Αρκαδίας. Το Πάρκο αποτελείται από πέντε ανεμογεννήτριες των 3 MW της εταιρείας VESTAS.
2. Μέσω της εταιρείας ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε., Αιολικό Πάρκο ισχύος 10 MW, στην περιοχή Κυλινδρία του Νομού Κιλκίς. Το 2012 της χορηγήθηκαν 4 νέες άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Βιοαέριο, ισχύος 9,328 MW.
3. Μέσω της εταιρείας ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε. τρία Αιολικά Πάρκα στην Ερμιόνη του Ν. Αργολίδος, συνολικής ισχύος 35.4 MW.
4. Μέσω της εταιρείας ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε., δύο μικρούς Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς στον Κερυνίτη ποταμό στην περιοχή της Αιγιάλειας, συνολικής ισχύος 3,615 MW (2,60 και 1,015 MW).

ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε.

Μέσα στο 2017 εκδόθηκε απόφαση από την ΡΑΕ (στηριζόμενη στην 517/2016 απόφασή της) για την παράταση ισχύος της άδειας παραγωγής του Α/Π ισχύος 10MW στο Κιλκίς για ακόμα 10 έτη μέχρι την 11η Φεβρουαρίου 2028.

RF ENERGY OMALIES A.E.

Τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων

Τον Αύγουστο του 2017 και συγκεκριμένα με απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τροποποιήθηκαν οι Περιβαλλοντικοί Όροι (ΑΕΠΟ) για την ανάπτυξη έντεκα (11)

Αιολικών Πάρκων στον Δήμο Καρύστου Νότιας Εύβοιας συνολικής ισχύος 225MW, καθώς και των συνοδών έργων οδοποιίας και –χερσαίας και υποβρύχιας- διασύνδεσής τους.

Υπογραφή Σύμβασης Σύνδεσης με την ΑΔΜΗΕ Α.Ε.

Εντός του τελευταίου διμήνου του 2016, η εταιρεία κατέθεσε αιτήματα για υπογραφή Σύμβασης Σύνδεσης με την ΑΔΜΗΕ Α.Ε., για το σύμπλεγμα των 11 Αιολικών Πάρκων στην Ν. Εύβοια. Τον Δεκέμβριο του 2017, υπογράφηκαν οι εν λόγω συμβάσεις. Εκκρεμεί η υπογραφή σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξησης με την ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και έκδοσης Άδειας Εγκατάστασης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Η υπογραφή των εν λόγω συμβάσεων και η έκδοση της Άδειας Εγκατάστασης αναμένεται εντός του Α΄ εξαμήνου του 2018.

Α. Εξελίξη Δραστηριοτήτων – Μεταβολές Οικονομικών Μεγεθών της Εταιρείας και του Ομίλου

Το 2017 η FG EUROPE συνέχισε την αναπτυξιακή της πορεία, αυξάνοντας τις πωλήσεις των διαρκών καταναλωτικών αγαθών και επεκτείνοντας τη δραστηριοποίησή της σε νέες αγορές.

Οι πωλήσεις των Διαρκών Καταναλωτικών Αγαθών του Ομίλου σε εξωτερικούς πελάτες κινήθηκαν ανοδικά κατά 2,1% και ανήλθαν στα € 86,80 εκατ. έναντι € 85,03 εκατ. το 2016. Αυξημένες κατά 18,0% εμφανίζονται οι πωλήσεις στην εσωτερική αγορά, διαμορφούμενες στα € 32,70 εκατ. από € 27,70 εκατ. το 2016. Οι πωλήσεις σε πελάτες του εξωτερικού ανήλθαν σε € 54,11 εκατ. από € 57,33 εκατ. το 2016, μειωμένες κατά 5,6%, κυρίως λόγω μείωσης των πωλήσεων της θυγατρικής εταιρείας στην Ιταλία.

Η αύξηση των πωλήσεων στην Ελλάδα είχε ως αποτέλεσμα η σχέση των πωλήσεων εσωτερικού / εξωτερικού να διαμορφωθεί σε 38% και 62% αντίστοιχα από 33% και 67% τη χρήση 2016.

Τα έσοδα του Ομίλου από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας κινήθηκαν ανοδικά και διαμορφώθηκαν στα € 10.25 εκατ. από € 9,76 εκατ. το 2016, σημειώνοντας αύξηση 5,0%.

Παρά τις αυξημένες πωλήσεις σε εταιρικό και ενοποιημένο επίπεδο και τη σχετική σταθερότητα των λειτουργικών εξόδων της χρήσης, η έντονη διαφοροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του Ευρώ (ανατίμηση) έναντι του Δολαρίου εντός του 2017 είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία για την Εταιρία ζημίας από συναλλαγματικές διαφορές, η οποία κάλυψε την αυξημένη λειτουργική κερδοφορία της περιόδου.

Στο πλαίσιο ανάπτυξης των πωλήσεών του ο Όμιλος επέκτεινε τη δραστηριότητά του σε μια ακόμα ευρωπαϊκή αγορά, ιδρύοντας την κατά 100% θυγατρική FG EUROPE UK LTD,

αναλαμβάνοντας μέσω αυτής την αποκλειστική εισαγωγή και διάθεση κλιματιστικών συσκευών MIDEA στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Τον Μάρτιο του 2018 συμφωνήθηκε με το σύνολο των συμμετεχόντων τραπεζών, η έκδοση νέου Ομολογιακού Δανείου ύψους € 41,00 εκατ. με σκοπό την αναχρηματοδότηση του υπολοίπου του υφιστάμενου Κοινού Ομολογιακού Δανείου ύψους € 30,00 εκατ. και τη χρηματοδότηση των αναγκών της Εταιρείας σε κεφάλαιο κίνησης. Το νέο δάνειο, με βελτιωμένους όρους, εκδόθηκε τον 03/2018.

Αναλυτικά, σε επίπεδο Εταιρείας:

Οι συνολικές πωλήσεις της Εταιρείας ανήλθαν στα € 80,86 εκατ. έναντι € 75,46 εκατ. το 2016, σημειώνοντας αύξηση 7,2%. Οι πωλήσεις κλιματιστικών ανήλθαν στα € 75,52 εκατ. αυξημένες κατά 6,6%, υποστηριζόμενες κυρίως από τη σημαντική ενίσχυση των πωλήσεων στην εσωτερική αγορά.

Σημαντική αύξηση κατά 21,1% εμφάνισε για μια ακόμα χρονιά η δραστηριότητα των λευκών συσκευών ESKIMO, με τις πωλήσεις να ανέρχονται για το 2017 στα € 5,00 εκατ. από € 4,13 εκατ. το 2016.

Η αύξηση των συνολικών πωλήσεων κατά 7,2% σε συνδυασμό με την αύξηση του συντελεστή μικτού κέρδους στο 19,2% από 17,9% το 2016, είχαν ως αποτέλεσμα την κατά 14,9% αύξηση των μικτών κερδών της περιόδου, τα οποία από € 13,50 εκατ. το 2016 ανήλθαν σε € 15,51 εκατ. το 2017.

Η διατήρηση των γενικών εξόδων της Μητρικής ως προς το ύψος των συνολικών εσόδων στο 16,1% (16,2% το 2016) σε συνδυασμό με τη σημειωθείσα αύξηση των συνολικών πωλήσεων το 2017, οδήγησε σε σημαντική αύξηση των κερδών εκμετάλλευσης κατά 74,1%, ήτοι στα € 2,52 εκατ. από € 1,45 εκατ. το 2016.

Η δραστική ωστόσο διαφοροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας Ευρώ / Δολαρίου εντός της χρήσης 2017, με την ανατίμηση του Ευρώ από το 1,05 τον 01/2017 στο 1,20 τον 12/2017 είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αρνητικών συναλλαγματικών διαφορών για την εταιρεία. Έτσι παρά τη μείωση των χρεωστικών τόκων της περιόδου κατά 0,49 εκατ. το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα εμφανίζεται αυξημένο (έξοδο ποσού € 4,70 εκατ., έναντι εξόδου € 1,14 εκατ. το 2016), λόγω της σημαντικής αύξησης των χρεωστικών συναλλαγματικών διαφορών και της ζημίας που προέκυψε την 31/12/17 από την λήξη και αποτίμηση των παραγώγων συναλλάγματος.

Η σημειωθείσα ζημία από τις συναλλαγματικές διαφορές είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του EBITDA στα € 1,27 εκατ. από € 3,57 εκατ. το 2016 και τη μείωση του σχετικού λειτουργικού περιθωρίου στο 1,6% από 7,7% το 2016.

Τα καθαρά προ φόρων και μετά από φόρους αποτελέσματα, συνεπεία τις προαναφερθείσας ζημίας από τις συναλλαγματικές διαφορές, διαμορφώθηκαν σε ζημίες € 2,18 εκατ. και €1,61 εκατ. αντίστοιχα έναντι κερδών € 0,31 εκατ. και € 0,52 εκατ. το 2016.

Οριακά αυξημένα κατά 5,2% εμφανίζονται τα αποθέματα της Εταιρείας το 2017 και ανέρχονται στα € 36,10 εκατ. έναντι € 34,33 εκατ. την 31/12/2016.

Αυξημένες κατά 26,3% εμφανίζονται οι Εμπορικές και λοιπές απατήσεις, ανερχόμενες στα € 31,39 εκατ. έναντι € 24,85 εκατ. την 31/12/2016. Η εν λόγω αύξηση προέρχεται αφενός από την αύξηση των πωλήσεων της Μητρικής Εταιρείας στην Ελλάδα αλλά και την αυξημένη πίστωση που δόθηκε στη θυγατρική στην Αγγλία.

Παρά τη μείωση των συνολικών δανειακών υποχρεώσεων κατά € 5,02 εκατ. (στα € 60,52 εκατ. από € 65,44 εκατ. το 2016), οι συνολικές υποχρεώσεις της Εταιρείας αυξήθηκαν στα € 88,27 εκατ. έναντι € 80,66 εκατ. την 31/12/2016 λόγω της αύξησης των εμπορικών και λοιπών της υποχρεώσεων.

Σε επίπεδο Ομίλου :

Πωλήσεις : Οι συνολικές πωλήσεις ανήλθαν το 2017 στα € 97,06 εκατ., έναντι πωλήσεων € 94,79 εκατ. το 2016, αυξημένες κατά 2,4% κυρίως λόγω της προαναφερθείσας αύξησης των πωλήσεων των διαρκών καταναλωτικών αγαθών προς τρίτους πελάτες αλλά και από τα αυξημένα έσοδα από τον τομέα της Ενέργειας.

Μικτά Κέρδη : Τα μικτά κέρδη διαμορφώθηκαν στα € 24,48 εκατ. έναντι € 23,56 εκατ. το 2016, εμφανίζοντας αύξηση 3,9%. Ο Συντελεστής Μικτού Κέρδους οριακά αυξημένος κατά 0,3 μονάδες ανήλθε σε 25,2% έναντι 24,9% το 2016.

Γενικά Έξοδα : Σταθερά διατηρήθηκαν τα γενικά έξοδα του Ομίλου τα οποία διαμορφώθηκαν στα € 19,35 έναντι € 19,21 εκατ. τη χρήση 2016. Η οριακή αύξηση κατά 0,7%, αποδίδεται κυρίως στα έξοδα σύστασης και δραστηριοποίησης της θυγατρικής στην Αγγλία.

EBITDA : Η αύξηση των πωλήσεων σε συνδυασμό με το αυξημένο μικτό περιθώριο λειτουργίας οδήγησε σε αυξημένα κέρδη εκμετάλλευσης κατά 13,1%. Οι προαναφερθείσες ωστόσο ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές της Μητρικής περιορίσαν τα λειτουργικά κέρδη του Ομίλου (EBITDA) στα € 8,06 εκατ. σε σχέση με τα € 11,06 εκατ. του 2016 καθώς και τον σχετικό δείκτη EBITDA / Πωλήσεις στο 8,3% έναντι 12,9% την προηγούμενη χρήση.

Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα : Παρά τη μείωση των χρεωστικών τόκων εντός του 2017 κατά € 0,87 εκατ., τα καθαρά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου, ανήλθαν σε ζημία ποσού € 5,49 εκατ. έναντι ζημίας € 1,83 εκατ. το 2016. Η εν λόγω επιβάρυνση οφείλεται στις αρνητικές συναλλαγματικές διαφορές της Μητρικής εταιρείας.

Κέρδη προ φόρων : Τα προ φόρων κέρδη (EBT) διατηρούνται θετικά στα € 0,25 εκατ. περιορισμένα όμως σε σχέση με τα € 3,25 εκατ. της χρήσης 2016.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις : Οι Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου αυξήθηκαν κατά 9,9% διαμορφούμενες στα € 37,95 εκατ. από € 34,53 εκατ. το 2016, κυρίως λόγω της αύξησης των εμπορικών απαιτήσεων της Μητρικής. Τα αποθέματα του Ομίλου εμφανίζονται αυξημένα το 2017 κατά 5,2% (ανερχόμενα στα € 39,86 εκατ. από € 37,65 εκατ. το 2016) λόγω της αύξησης των αποθεμάτων της Μητρικής.

Συνολικές Υποχρεώσεις : Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου μειώθηκαν στα € 70,04 εκατ. την 31/12/2017 από € 76,32 εκατ. το 2016 μειώνοντας τις συνολικές υποχρεώσεις στα € 112,91 εκατ. από € 115,99 εκατ. το 2016.

B. Προοπτικές για το 2018

Η ανοδική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου εκτιμάται ότι θα συνεχισθεί και στις επόμενες χρήσεις. Η επανάκτηση των απολεσθέντων πωλήσεων στην Ιταλία, η συνέχιση της ανοδικής πορείας των πωλήσεων στα Βαλκάνια, η σταδιακά αυξανόμενη δραστηριοποίηση στο Ηνωμένο Βασίλειο και η περεταίρω αύξηση των εσόδων από την εσωτερική αγορά, τόσο από τον κλιματισμό όσο και από τη δυναμική των πωλήσεων των προϊόντων ESKIMO, αποτελούν τις βασικές επιδιώξεις της Διοίκησης του Ομίλου.

Γ. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ («ΕΔΜΑ»)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με την αξιολόγηση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου, της χρηματοοικονομικής του θέσης καθώς και της κατάστασης ταμειακών ροών. Οι εναλλακτικοί δείκτες (ΕΔΜΑ) θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

Για την αξιολόγηση των επιδόσεων του Ομίλου και της Εταιρείας χρησιμοποιούνται δείκτες κερδοφορίας όπως: Ebitda (Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων τόκων και αποσβέσεων), περιθώριο Ebitda, περιθώριο κερδών προ φόρων και αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων Επιπλέον, χρησιμοποιούνται δείκτες ρευστότητας (γενική & ειδική ρευστότητα) και δείκτες δραστηριότητας (ημέρες κάλυψης αποθεμάτων).

Οι υπολογισμοί για τους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης του Ομίλου αναλύονται ακολούθως:

Γ.1. Δείκτες Ρευστότητας

Ο Όμιλος για να αξιολογήσει την ρευστότητα και να επιμετρήσει την ικανότητα του να αντιμετωπίσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του χρησιμοποιεί τους κατωτέρω δείκτες ρευστότητας.

	2017	2016	Επεξήγηση
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας Εταιρείας	1,55	2,45	Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Δείκτης Γενικής Ρευστότητας Ομίλου	1,99	2,61	
Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας Εταιρείας	0,75	1,17	(Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία - Αποθέματα) / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
Δείκτης Ειδικής Ρευστότητας Ομίλου	1,04	1,41	

Γ.2. Δείκτης Κυκλοφοριακής ταχύτητας

Ο Όμιλος για να επιμετρήσει την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των αποθεμάτων χρησιμοποιεί τον παρακάτω δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας. Ο παρακάτω δείκτης απεικονίζει σε ημέρες, την μέση διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων στις αποθήκες του Ομίλου και της Εταιρείας.

	2017	2016	Επεξήγηση
Δείκτης Κάλυψης Αποθεμάτων σε ημέρες Εταιρείας	202	202	Αποθέματα / Κόστος πωληθέντων * 365
Δείκτης Κάλυψης Αποθεμάτων σε ημέρες Ομίλου	200	193	

Γ.3. Δείκτες Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)

Ο Όμιλος αναφορικά με την αξιολόγηση της αποτελεσματικής απόδοσης των Ιδίων Κεφαλαίων του χρησιμοποιεί τον παρακάτω δείκτη:

Ο συγκεκριμένος δείκτης απεικονίζει τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης μετά φόρων σαν ποσοστό επί των ιδίων κεφαλαίων.

Ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (ROE) δείχνει πόσο αποδοτικά χρησιμοποιεί μια εταιρία τα κεφάλαια της για να δημιουργήσει πρόσθετα έσοδα (κέρδη), και εκφράζεται σε ποσοστιαίες μονάδες. Χρησιμοποιείται ως ένδειξη αποτελεσματικότητας μιας εταιρείας, δηλαδή πόσο κέρδος μπορεί να παράγει χρησιμοποιώντας τους διαθέσιμους πόρους που επενδύθηκαν από τους μετόχους της (μετοχικό κεφάλαιο) και τα αποθεματικά της.

	2017	2016	Επεξήγηση
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρείας	-5,29%	1,61%	Κέρδη μετά φόρων / Ίδια κεφάλαια
Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου	-0,26%	6,29%	

Γ.4. Δείκτες Αποδοτικότητας

Ο Όμιλος αναφορικά με την αξιολόγηση της αποδοτικότητας του χρησιμοποιεί τους παρακάτω δείκτες:

Γ.4.1. Το δείκτη περιθωρίου κερδών προ φόρων που απεικονίζει τα κέρδη προ φόρων ως ποσοστό επί του κύκλου εργασιών.

	2017	2016	Επεξήγηση
Δείκτης Κερδών προ Φόρων Εταιρείας	-2,70%	0,41%	Κέρδη προ φόρων / Κύκλο εργασιών
Δείκτης Κερδών προ Φόρων Ομίλου	0,26%	3,43%	

Γ.4.2. Τον δείκτη EBITDA ο οποίος απεικονίζει το EBITDA ως ποσοστό επί του κύκλου εργασιών.

	2017	2016	Επεξήγηση
Δείκτης EBITDA Εταιρείας	1,57%	4,74%	EBITDA (*) / Κύκλο εργασιών
Δείκτης EBITDA Ομίλου	8,31%	11,66%	

(*) EBITDA = Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων & εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων και υπολογίζεται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2017	2016	2017	2016
Κέρδη προ φόρων	250	3.254	(2.180)	312
+ Χρηματοοικονομικά έξοδα	7.326	6.569	5.527	4.782
-Χρεωστικές Συναλλαγματικές διαφορές	(3.178)	(1.553)	(2.149)	(771)
-Χρηματοοικονομικά έσοδα	(1.827)	(4.738)	(824)	(3.645)
+Πιστωτικές Συναλλαγματικές διαφορές	1.727	3.714	742	2.703
+Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων	5.467	5.515	151	192
-Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(1.704)	(1.704)	-	-
EBITDA	8.061	11.057	1.267	3.573

Δ. Σημαντικά Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Παρατίθενται σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα από τη λήξη της υπό εξέταση χρήσης μέχρι και σήμερα :

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 08/03/2018 η Εταιρεία εξέδωσε Κοινό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) Ύψους € 40.980. Την 09/03/2018 υπεγράφη το Πρόγραμμα και η Σύμβαση Κάλυψης Δανείου, με τις Τράπεζες EUROBANK, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ALPHA BANK και ΕΘΝΙΚΗ, με ποσοστά συμμετοχής 34,69%, 31,04%, 24,81% και 9,46% αντίστοιχα. Σκοπός του Δανείου είναι η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού, μακροπρόθεσμοι και βραχυπρόθεσμοι και η κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας σε Κεφάλαιο κίνησης. Το Δάνειο εκταμιεύτηκε εντός του Μαρτίου 2018 και είναι 5ετούς διάρκειας. Η εξόφληση του Δανείου θα γίνει σε 10 εξαμηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων δύο δόσεις ποσού € 3.889, δύο δόσεις ποσού € 2.500, δύο δόσεις ποσού € 3.000, δύο δόσεις ποσού € 3.500, μία δόση ποσού € 3.823 και την τελευταία δόση ποσού € 11.379.

Πέραν των ανωτέρω αναφερθέντων γεγονότων, μέχρι και σήμερα δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τα οποία θα έπρεπε ή να κοινοποιηθούν ή να διαφοροποιήσουν τα κονδύλια των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων.

Ε. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοπιστωτικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας τον εκθέτουν σε διάφορους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγματικών κινδύνων, κινδύνων μεταβολής του επιπέδου των επιτοκίων, κινδύνων ταμειακών ροών και κινδύνων τιμών), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και της Εταιρείας επικεντρώνεται στη μη προβλεψιμότητα των κεφαλαιαγορών με στόχο την ελαχιστοποίηση των παραγόντων που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου και της Εταιρείας. Ο Όμιλος και η Εταιρεία σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε ορισμένους κινδύνους.

Η διαχείριση κινδύνων διενεργείται από το τμήμα οικονομικής διαχείρισης του Ομίλου και της Εταιρείας σύμφωνα με την πολιτική που έχει εγκρίνει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το τμήμα οικονομικής διαχείρισης εντοπίζει, αξιολογεί και αντισταθμίζει χρηματοπιστωτικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τα υπόλοιπα τμήματα του Ομίλου και της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει οδηγίες για την διαχείριση κινδύνων γενικά και ειδικά καλύπτοντας θέματα όπως συναλλαγματικούς κινδύνους, κινδύνους μεταβολής επιτοκίων,

πιστωτικούς κινδύνους, τη χρήση παραγώγων και μη χρηματοπιστωτικών μέσων καθώς και την επένδυση επιπλέον ρευστότητας.

Στην συνέχεια αναλύεται η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας μετά από φόρους 29% για το 2017 και το 2016.

Κίνδυνοι

Συναλλαγματικοί Κίνδυνοι

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δραστηριοποιούνται διεθνώς και εκτίθενται σε κινδύνους συναλλαγματικών ισοτιμιών που προκύπτουν από την έκθεση σε διαφορετικά νομίσματα κυρίως του USD και JPY. Συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα διαφορετικό του €. Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά περίπτωση προβαίνει σε αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου μέσω σύναψης συμβάσεων παραγώγων αλλά δεν κάνει χρήση της λογιστικής της αντιστάθμισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 14 και (€ 98) αντίστοιχα (€ 141 και € 74 αντίστοιχα το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του USD κατά 8% (την συγκρίσιμη χρήση ήταν 6%) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των ζημιών / κερδών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων αντισταθμιζόμενων από πιστωτικές / χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές κατά τη μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 57 (€ 5 και € 9 αντίστοιχα το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του JPY κατά 8% (την συγκρίσιμη χρήση ήταν 9%) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών / ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων και την μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων αντισταθμιζόμενων από ζημιών / κερδών κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 1 και € 8 αντίστοιχα (δεν υπήρχαν συναλλαγές για το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του GBP κατά 6% με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών / ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων και την μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων αντισταθμιζόμενων από ζημιών / κερδών κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων.

Κίνδυνοι Αγοράς

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθεται σε κινδύνους τιμών μετοχών που προέρχονται από επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) και χαρακτηρίζονται για τον σκοπό σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων ως διαθέσιμα προς πώληση. Για την διαχείριση των κινδύνων τιμών που προέρχονται από επενδύσεις σε μετοχές ο Όμιλος και η Εταιρεία δημιουργεί διασπορά στο χαρτοφυλάκιο του. Η διασπορά του χαρτοφυλακίου είναι σύμφωνη με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου που αφορούν την επένδυση διαθέσιμων σε μετοχές.

Οι μετοχές του χαρτοφυλακίου περιλαμβάνονται στον Γενικό Δείκτη του ΧΑΑ. Η επίδραση που θα είχε μια αύξηση/ μείωση του Γενικού Δείκτη του ΧΑΑ στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου για τη χρήση 2017, με την παραδοχή αύξησης / μείωσης του Γενικού Δείκτη του ΧΑ κατά 23,83%, διατηρώντας όλες τις λοιπές μεταβλητές παραμένουν σταθερές θα είχε ως εξής:

Τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν αυξηθεί / μειωθεί κατά € 1 (€ 3 το 2016) ως αποτέλεσμα των κερδών / (ζημιών) που θα προέκυπταν από την αποτίμηση των διαθέσιμων για πώληση χρηματοοικονομικών μέσων.

Κίνδυνοι Ταμειακών Ροών και Επιτοκίων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει σημαντικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία και συνεπώς τα έσοδα και οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επηρεάζονται ουσιαστικά από την μεταβολή των επιτοκίων. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει κυρίως από μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό σε € με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναλύει την έκθεση του στην μεταβολή των επιτοκίων σε συνεχή βάση λαμβάνοντας υπόψη την δυνατότητα της αναχρηματοδότησης με διαφορετικούς όρους και τρόπους καθώς και την ανανέωση υφιστάμενων χορηγήσεων. Με βάση αυτές τις δυνατότητες ο Όμιλος και η Εταιρεία υπολογίζει την επίδραση στα αποτελέσματα μιας μεταβολής των επιτοκίων για τις σημαντικές χορηγήσεις μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης διάρκειας.

Εάν την 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιτόκια του Ευρώ ήταν υψηλότερα κατά 150 μονάδες βάσης για τον Όμιλο της θυγατρικής R.F. ENERGY A.E. και 10 μονάδες βάσης για την Εταιρεία (την συγκρίσιμη χρήση 2016 ήταν 145 και 140 αντίστοιχα) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν διαμορφωθεί χαμηλότερα για τον Όμιλο κατά € 142 (€ 803 το 2016) και για την Εταιρεία κατά € 42 (€ 671 το 2016). Αυτό θα συνέβαινε κυρίως λόγω του υψηλότερου χρηματοοικονομικού κόστους για τραπεζικό δανεισμό με κυμαινόμενο επιτόκιο σε €.

Εάν την 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιτόκια του Ευρώ ήταν χαμηλότερα κατά 150 μονάδες βάσης για τον Όμιλο της θυγατρικής R.F. ENERGY A.E. και 10 μονάδες βάσης για την Εταιρεία (την συγκρίσιμη χρήση 2016 ήταν 145 και 140 αντίστοιχα) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν

διαμορφωθεί υψηλότερα για τον Όμιλο κατά € 142 (€ 803 το 2016) και για την Εταιρεία κατά € 42 (€ 671 το 2016). Αυτό θα συνέβαινε κυρίως λόγω του χαμηλότερου χρηματοοικονομικού κόστους για τραπεζικό δανεισμό με κυμαινόμενο επιτόκιο σε €.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχειρίζεται σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από πιστώσεις σε πελάτες συμπεριλαμβανομένων των λογαριασμών εισπρακτέων. Τα εμπορικά τμήματα αξιολογούν την φερεγγυότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπόψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση, προηγούμενη εμπειρία συναλλαγών και λοιπούς παράγοντες και ορίζουν πιστωτικά όρια τα οποία παρακολουθούνται τακτικά και δεν δύναται να ξεπεραστούν από έναν μεμονωμένο πελάτη. Οι πωλήσεις σε ιδιώτες αποτελούν περίπου το 1% του συνολικού κύκλου εργασιών του Ομίλου και διενεργούνται κυρίως τοις μετρητοίς. Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν έγινε υπέρβαση των ορίων πίστωσης και η Διοίκηση του Ομίλου δεν αναμένει σημαντικές απώλειες που μπορεί να προκύψουν από την μη ρευστοποίηση λογαριασμών εισπρακτέων. Επίσης οι απαιτήσεις της Εταιρείας κατανέμονται σε έναν ευρύ αριθμό πελατών, συνεπώς δεν υφίσταται συγκέντρωσή τους και κατά συνέπεια περιορίζεται σημαντικά ο πιστωτικός κίνδυνος.

Η μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο για εμπορικές απαιτήσεις κατά την 31/12/2017 αναλύεται στην Σημείωση 14.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμπεριλαμβάνει την διασφάλιση ύπαρξης επαρκών διαθεσίμων και ισοδύναμων καθώς και την εξασφάλιση της πιστοληπτικής ικανότητας μέσω εγκεκριμένων ορίων χρηματοδότησης για κεφάλαιο κίνησης και έκδοση εγγυητικών σε προμηθευτές, που την 31/12/2017 ανερχόταν σε € 118.068 για τον Όμιλο και 106.347 για την Εταιρεία (την 31/12/2016 ανερχόταν σε € 119.811 για τον Όμιλο και 109.023 για την Εταιρεία).

Η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας παρακολουθεί και αναπροσαρμόζει καθημερινά το ταμειακό πρόγραμμα ρευστότητας με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές εισροές και εκροές.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις υποχρεώσεις του Ομίλου κατά λήξη με βάση την υπολειπόμενη συμβατική διάρκεια κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα ποσά του πίνακα αναφέρονται στην ονομαστική αξία της υποχρέωσης πλέον τόκων και ως εκ τούτου δύναται να μη συμφωνούν με τα ποσά που αναφέρονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Ο Όμιλος 31-Δεκ-17	Από 1 έτος από 2 έτη			
	< 1 έτος	μέχρι 2 έτη	μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	24.011	27.553	7.713	17.680
Υποχρεώσεις	21.288	-	-	-
Σύνολο	45.299	27.553	7.713	17.680

Ο Όμιλος 31-Δεκ-16	Από 1 έτος από 2 έτη			
	< 1 έτος	μέχρι 2 έτη	μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	18.139	16.021	33.165	20.550
Υποχρεώσεις	17.425	-	-	-
Σύνολο	35.564	16.021	33.165	20.550

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις υποχρεώσεις της Εταιρείας κατά την λήξη με βάση την υπολειπόμενη συμβατική διάρκεια κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Τα ποσά του πίνακα αναφέρονται στην ονομαστική αξία της υποχρέωσης πλέον τόκων και ως εκ τούτου δύναται να μη συμφωνούν με τα ποσά που αναφέρονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Η Εταιρεία 31-Δεκ-17	Από 1 έτος από 2 έτη			
	< 1 έτος	μέχρι 2 έτη	μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	21.673	25.193	3.468	17.240
Υποχρεώσεις	27.102	-	-	-
Σύνολο	48.775	25.193	3.468	17.240

Η Εταιρεία 31-Δεκ-16	Από 1 έτος από 2 έτη			
	< 1 έτος	μέχρι 2 έτη	μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	15.908	13.769	27.225	19.702
Υποχρεώσεις	14.486	-	-	-
Σύνολο	30.394	13.769	27.225	19.702

ΣΤ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη.

Ως συνδεδεμένα μέρη κατά το Δ.Λ.Π. 24 νοούνται, θυγατρικές εταιρείες, εταιρείες με κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή/και Διοίκηση με την Εταιρεία, συγγενείς με αυτήν εταιρείες, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Διοικητικά στελέχη της Εταιρείας. Η Εταιρεία προμηθεύεται από τα συνδεδεμένα μέρη αγαθά και υπηρεσίες, ενώ και η ίδια προμηθεύει αγαθά και παρέχει υπηρεσίες σε αυτά.

Οι πωλήσεις της εταιρείας προς τα συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως πωλήσεις εμπορευμάτων. Οι ενδοομιλικές συναλλαγές διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.

3728/18-12-2008, με όρους οι οποίοι δεν αποκλίνουν από παρόμοιες συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου και ανεξάρτητων εταιρειών.

Οι αμοιβές των Διοικητικών στελεχών, αφορούν αμοιβές για υπηρεσίες εξηρημένης εργασίας.

Παρατίθενται κατωτέρω σημαντικές συναλλαγές που καταρτίστηκαν κατά την υπό εξέταση περίοδο μεταξύ της εταιρείας και των συνδεδεμένων αυτήν μερών όπως αυτά ορίζονται από το Δ.Λ.Π. 24, για ποσά άνω των Ευρώ 10 χιλ.:

Η F.G. EUROPE A.E. πραγματοποίησε το 2017 πωλήσεις εμπορευμάτων στην θυγατρική της εταιρεία στην Τουρκία FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICATER, οι οποίες ανήλθαν σε € 4,16 εκατ. Από τις πωλήσεις αυτές η FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICATER οφείλει στην F.G. EUROPE A.E. ποσό € 3,47 εκατ.

Επίσης η F.G. EUROPE A.E. χρεώθηκε το 2017 δαπάνες εγγυήσεων και συνδιαφήμισης από την θυγατρική της εταιρεία στην Τουρκία FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICATER, οι οποίες ανήλθαν σε € 0,08 εκατ. Η F.G. EUROPE έχει εξοφλήσει την FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICATER για τις πωλήσεις αυτές.

Η F.G. EUROPE A.E. πραγματοποίησε το 2017 πωλήσεις εμπορευμάτων στην θυγατρική της εταιρεία στην Ιταλία FG EUROPE ITALIA SPA, οι οποίες ανήλθαν σε € 19,17 εκατ. καθώς και πωλήσεις λογισμικού προγράμματος αξίας € 0,03 εκατ. Από τις πωλήσεις αυτές η FG EUROPE ITALIA SPA οφείλει στην F.G. EUROPE A.E. ποσό € 5,31 εκατ.

Η F.G. EUROPE A.E. πραγματοποίησε το 2017 πωλήσεις εμπορευμάτων στην θυγατρική της εταιρεία στην Αγγλία FG EUROPE UK LIMITED, οι οποίες ανήλθαν σε € 0,25 εκατ. καθώς και πωλήσεις λογισμικού προγράμματος αξίας € 0,05 εκατ. Από τις πωλήσεις αυτές η FG EUROPE UK LIMITED οφείλει στην F.G. EUROPE A.E. ποσό € 0,29 εκατ. Επίσης, η F.G. EUROPE A.E. έχει παράσχει προσωρινή ταμειακή διευκόλυνση προς την FG EUROPE UK LIMITED η οποία ανέρχεται σε € 0,08 εκατ.

Η F.G. EUROPE A.E λαμβάνει υπηρεσίες από την FG EUROPE UK LIMITED, οι οποίες ανήλθαν σε € 0,04 εκατ.

Τέλος, κατά την 31/12/2017 η F.G. EUROPE A.E. οφείλει στην FG EUROPE UK LIMITED ποσό € 0,28 εκατ. στα πλαίσια αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου της θυγατρικής.

Οι πωλήσεις της F.G. EUROPE A.E. στην εταιρεία R.F. ENERGY A.E., ποσού € 10 χιλ. αφορούν την τιμολόγηση υπηρεσιών που παρείχε η F.G. EUROPE A.E. στη θυγατρική της. Από τις πωλήσεις αυτές η R.F. ENERGY A.E. οφείλει στην F.G. EUROPE A.E. ποσό € 12 χιλ.

Στην εταιρεία ΣΑΙΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε. με την οποία υπάρχει κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς, καταβλήθηκαν για το 2017 από τις εταιρείες του Ομίλου για μισθώσεις γραφείων και αποθηκών € 3,27 εκατ. Από το ποσό αυτό € 3,16 εκατ. κατέβαλε η F.G. EUROPE A.E., Οι αντίστοιχες καταβολές του Ομίλου και της Εταιρείας για το 2016 ανέρχονταν στο ίδιο ποσό.

Το μεγαλύτερο ποσό των μισθωμάτων αφορά τη μίσθωση αποθηκευτικών χώρων στον Ασπρόπυργο και τη Γλυφάδα, συνολικής επιφάνειας 25.000 τ.μ.

Οι εταιρείες του Ομίλου έχουν καταβάλλει ως εγγυήσεις μισθωμάτων στη ΣΑΙΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε. το ποσό των € 0,58 εκατ. Η αντίστοιχη απαίτηση από τη ΣΑΙΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε. το 2016 ανήρχετο στο ίδιο ποσό. Από το ποσό αυτό η F.G. EUROPE Α.Ε. έχει καταβάλλει ως εγγύηση το ποσό των € 0,56 εκατ., το οποίο παραμένει σταθερό από το 2015.

Επίσης, η F.G. EUROPE Α.Ε. έχει παράσχει προσωρινή ταμειακή διευκόλυνση προς την ΣΑΙΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε. ποσού € 1,22 εκατ.

Η F.G. EUROPE Α.Ε. έχει λάβει προσωρινές ταμειακές διευκολύνσεις από την R.F. ENERGY Α.Ε. καθώς και τις θυγατρικές αυτής (ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε., ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε, ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε., ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε., RF ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε) συνολικού ποσού € 8,25 εκατ.

Οι απαιτήσεις από τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης ποσού € 7,1 εκατ. αφορούν καταρχήν δοθείσα εγγύηση του βασικού μετόχου της Εταιρείας κ. Γ. Φειδάκη, διασφαλισμένη από υπογεγραμμένη συμφωνία, για κάλυψη οποιασδήποτε ενδεχόμενης ζημίας θα πραγματοποιηθεί εξαιτίας της συμμετοχής της Εταιρείας σε εισηγμένες μετοχές της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, αρχικού κόστους κτήσης € 8,17 εκατ. Η ζημία αποτίμησής τους στην εύλογη αξία κατά την 31/12/2017 υπολογίζεται στο ποσό των € 7,11 εκατ.

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης αφορούν δοθείσα προσωρινή ταμειακή διευκόλυνση του βασικού μετόχου της Εταιρείας κ. Γ. Φειδάκη προς αυτήν, ποσού € 2,8 εκατ.

Z. Ίδιες μετοχές

Την 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν κατέχονται ίδιες μετοχές από την F.G. EUROPE Α.Ε.

H. Επεξηγηματική Έκθεση του άρθρου 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007

α. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 15.840.046,20 και διαιρείται σε 52.800.154 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 Ευρώ εκάστη. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Κάθε μετοχή παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου. Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

β. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ο Νόμος ορίζει και δεν υφίστανται από το Καταστατικό της περιορισμοί στη μεταβίβαση τους, πλην της Σύμβασης του Κοινού Ομολογιακού Δανείου που έχει συνάψει η Εταιρεία το Μάρτιο του 2018, βάσει της οποίας

προβλέπεται ότι ο βασικός μέτοχος της Εταιρείας, δεσμεύεται να διατηρήσει καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης του Δανείου άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό τουλάχιστον 35% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

γ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του ν.3556/2007

Την 31.12.2017 οι κατωτέρω μέτοχοι κατείχαν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας:

1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΕΙΔΑΚΗΣ, έμμεση συμμετοχή με ποσοστό 55,78%, μέσω των :
  - 1.1. SILANER INVESTMENTS LIMITED, άμεση συμμετοχή, ποσοστό 34,14%
  - 1.2. MAKMORAL TRADING LIMITED, άμεση συμμετοχή, ποσοστό 21,64%
2. FIRST EUROPEAN RETAIL CORP., έμμεση συμμετοχή, ποσοστό 11,08%
3. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΒΑΛΙΑΝΑΤΟΥ, άμεση συμμετοχή, ποσοστό 5,09%
4. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΕΙΔΑΚΗΣ, άμεση συμμετοχή, ποσοστό 5,13%

δ. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που να παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

ε. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

στ. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστές στην Εταιρεία ούτε προβλέπεται από το Καταστατικό της δυνατότητα συμφωνιών μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

ζ. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/20

Οι ρυθμίσεις του Καταστατικού της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την τροποποίηση των διατάξεων του Καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20.

η. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 28/6/2013 παρείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο, πενταετή εξουσιοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13, παρ. 1.β και 4.α του Κ.Ν. 2190/1920, προκειμένου το Διοικητικό Συμβούλιο να αποφασίσει, σε χρόνο που θα κρίνει κατάλληλο, την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρείας, καθορίζοντας τους ειδικότερους όρους, αναφορικά με το ύψος της αύξησης, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1.β του ως άνω άρθρου 13, τον αριθμό και την τιμή διάθεσης των νέων μετοχών, την προθεσμία

κάλυψης κ.λ.π. Δεν έχει δοθεί εξουσιοδότηση από τη Γενική Συνέλευση στο Διοικητικό Συμβούλιο για αγορά ιδίων μετοχών.

θ. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

ι. Σημαντικές συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρίας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξ αιτίας δημόσιας πρότασης.

Διευκρινίσεις επί της ενότητας Η

Παρατίθενται διευκρινήσεις επί των πληροφοριών της ενότητας Η.:

1. Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 28/6/2013 παρείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο, πενταετή εξουσιοδότηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13, παρ. 1.β και 4.α του Κ.Ν. 2190/1920, προκειμένου το Διοικητικό Συμβούλιο να αποφασίσει, σε χρόνο που θα κρίνει κατάλληλο, την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρείας, καθορίζοντας τους ειδικότερους όρους, αναφορικά με το ύψος της αύξησης, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1.β του ως άνω άρθρου 13, τον αριθμό και την τιμή διάθεσης των νέων μετοχών, την προθεσμία κάλυψης κ.λ.π. Η πενταετής εξουσιοδότηση λήγει το 2018.

2. Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 26/3/2008, αποφάσισε, την ακύρωση 1.780.220 ιδίων μετοχών που αντιστοιχούν σε ποσοστό 3,26% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και αποκτήθηκαν σε συνέχεια της από 8/2/2005 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, με μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου κατά το ποσό των 534.066 Ευρώ. Μετά τη μείωση το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται σε Ευρώ 15.840.046,20 και διαιρείται σε 52.800.154 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30 Ευρώ εκάστη.

3. Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 28/6/2017 εξέλεξε Διοικητικό Συμβούλιο με θητεία δύο ετών.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα στη συνεδρίασή του της 30/6/2017, ως ακολούθως:

Φειδάκης Γεώργιος του Αθανασίου	Πρόεδρος - Εκτελεστικό μέλος
Λιούκας Σπύρος του Κων/νου	Αντιπρόεδρος - Ανεξάρτητος μη Εκτελεστικός
Παντούσης Ιωάννης του Δημητρίου	Διευθύνων Σύμβουλος
Αθανάσιος Φειδάκης του Κωνσταντίνου	Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντίνος Δεμέναγας του Ανδρέα-Φώτιου	Εκτελεστικό Μέλος
Οικονομόπουλος Παναγιώτης του Κων/νου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Κατσουλάκος Ιωάννης του Σωκράτη	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Πιμπλής Νικόλαος του Ευάρεστου	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

5. Τα ποσοστά των μετόχων που συμμετέχουν στο Μετοχικό Κεφάλαιο με ποσοστό άνω του 5% δεν μετεβλήθησαν το έτος 2017 σε σχέση με το 2016.

Θ. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

Η Εταιρεία διαθέτει εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας ο οποίος αναθεωρείται και εκσυγχρονίζεται συνεχώς ώστε να καλύπτει αλλαγές που άπτονται θεμάτων εταιρικής διακυβέρνησης και τις εκάστοτε οργανωτικές αλλαγές της εταιρείας.

Ι. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Διοίκηση της F.G. EUROPE A.E. είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που αφορούν, την προστασία του περιβάλλοντος, την ευθύνη απέναντι στον άνθρωπο και την προσφορά στην κοινωνία μέσω χορηγιών και δράσεων που αναλαμβάνει. Η κοινωνική ευθύνη αναπτύσσεται και εφαρμόζεται μέσα από ένα σύστημα αξιών, στόχων και δράσεων που διέπουν τη διακυβέρνηση της εταιρείας. Ο σεβασμός στο περιβάλλον, με την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με τη συμβολή στην ανακύκλωση, είναι κατευθύνσεις συνυφασμένες με τη στρατηγική της εταιρείας. Οι εταιρείες του Ομίλου ακολουθώντας μία πορεία βιώσιμης ανάπτυξης, ασκούν τις δραστηριότητές τους με τρόπο που εξασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος.

Δέσμευση της Διοίκησης είναι η συνέχιση και στο μέλλον δράσεων και ενεργειών που στοχεύουν στην ανακούφιση των συνανθρώπων μας, χωρίς να φείδεται υλικών και ηθικών επιβαρύνσεων.

ΙΑ. Μερισματική πολιτική

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η Εταιρεία υποχρεούται να διανείμει στους μετόχους της τουλάχιστον το 35% των κερδών μετά από φόρους και μετά την κράτηση για τακτικό αποθεματικό, εκτός εάν αποφασίσει διαφορετικά η Γενική Συνέλευση εφόσον εκπροσωπείται σε αυτήν ποσοστό τουλάχιστον 70% του Μετοχικού Κεφαλαίου.

ΙΒ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43ββ του Ν. 2190/1920, όπως ισχύει σήμερα.

Η F.G. EUROPE A.E. έχει δεσμευτεί να τηρεί υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο της εφαρμογής των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Εταιρεία έχει εφαρμόσει τις αρχές που ορίζονται από τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που θεσπίστηκε αρχικά από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και τροποποιήθηκε στο πλαίσιο της πρώτης αναθεώρησής του από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) στις 28 Ιουνίου 2013. Η δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία εφαρμόζει τον Κώδικα και παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις αυτού κατά τη διάρκεια του έτους 2017.

Ο Κώδικας στοχεύει στη διαρκή βελτίωση του ελληνικού εταιρικού θεσμικού πλαισίου και ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, καθώς και στην αύξηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών τόσο προς το σύνολο των εισηγμένων εταιρειών όσο και κάθε μίας από αυτές και διευρύνει τους ορίζοντες προσέλευσης επενδυτικών κεφαλαίων. Ο όρος «εταιρική διακυβέρνηση» περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες διοικούνται και ελέγχονται. Η εταιρική διακυβέρνηση αρθρώνεται ως ένα σύστημα σχέσεων ανάμεσα στη Διοίκηση της Εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο, τους μετόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συνιστά τη δομή μέσω της οποίας προσεγγίζονται και τίθενται οι στόχοι της Εταιρείας, προσδιορίζονται τα μέσα επίτευξης των στόχων αυτών και καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση της απόδοσης της Διοίκησης κατά την διαδικασία εφαρμογής των ανωτέρω. Η αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση διαδραματίζει ουσιαστικό και πρωτεύοντα ρόλο στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ενώ η αυξημένη διαφάνεια που προάγει έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαφάνειας στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας των ιδιωτικών επιχειρήσεων αλλά και των δημοσίων οργανισμών και θεσμών.

Στην Ελλάδα το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 26 του Νόμου 3091/2002, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την υιοθέτηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Πέραν αυτού, ένα πλήθος άλλων νομοθετικών πράξεων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας νέους κανόνες όπως ο Νόμος 3693/2008, που επιβάλλει τη σύσταση επιτροπών ελέγχου, καθώς και σημαντικές υποχρεώσεις γνωστοποίησης, όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη διακυβέρνηση μιας εταιρείας, και ο Νόμος 3884/2010, που αφορά σε δικαιώματα των μετόχων και πρόσθετες εταιρικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων προς τους μετόχους στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Γενικής τους Συνέλευσης. Ο Νόμος

3873/2010, ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2006/46/EC4 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λειτουργεί ως υπενθύμιση της ανάγκης θέσπισης του Κώδικα και αποτελεί «θεμέλιο λίθο» του. Τέλος, στην Ελλάδα, όπως εξάλλου και στις περισσότερες άλλες χώρες, ο Νόμος περί ανωνύμων εταιριών (Ν. 2190/1920, τον οποίον τροποποιούν πολλές από τις παραπάνω διατάξεις νόμων κοινοτικής έμπνευσης) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησής τους.

1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

1.1 Γνωστοποίηση οικιοθελούς συμμόρφωσης της Εταιρείας με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία μας συμμορφώνεται πλήρως με τις επιταγές και τις ρυθμίσεις των ως άνω αναφερομένων νόμων και ιδίως του κ.ν. 2190/1920, του ν. 3016/2002 και του ν. 3693/2008, οι οποίοι αποτελούν και το ελάχιστο περιεχόμενο οιοσδήποτε Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Παράλληλα συμμορφούμενη πλήρως με τις επιταγές του ν. 3873/2010, δηλώνει ότι υιοθετεί ως Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ) τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που διαμορφώθηκε από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) και τροποποιήθηκε στο πλαίσιο της πρώτης αναθεώρησής του από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) στις 28 Ιουνίου 2013.

1.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αιτιολόγηση αυτών. Ειδικές διατάξεις του Κώδικα που δεν εφαρμόζει η Εταιρεία και εξήγηση των λόγων της μη εφαρμογής

Η Εταιρεία βεβαιώνει με την παρούσα δήλωση ότι εφαρμόζει πιστά και απαρέγκλιτα τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (κ.ν.2190/1920, ν.3016/2002 και ν.3693/2008) οι οποίες διαμορφώνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληροί οιοσδήποτε Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, εφαρμοζόμενος από Εταιρεία οι μετοχές της οποίας διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά.

Σημαντική προσθήκη στο νέο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί η υιοθέτηση του προτύπου της εξήγησης της μη συμμόρφωσης της Εταιρείας με συγκεκριμένες ειδικές πρακτικές του Κώδικα. Αυτό σημαίνει ότι ο νέος Κώδικας ακολουθεί την προσέγγιση «συμμόρφωση ή εξήγηση» και απαιτεί από τις εισηγμένες εταιρείες που επιλέγουν να τον εφαρμόζουν να δημοσιοποιούν την πρόθεσή τους αυτή και είτε να συμμορφώνονται με το σύνολο των ειδικών πρακτικών του Κώδικα, είτε να εξηγούν τους λόγους μη συμμόρφωσής τους με συγκεκριμένες ειδικές πρακτικές.

Σε σχέση με τις εν λόγω πρόσθετες πρακτικές και αρχές που καθιερώνει ο νέος κώδικας υφίστανται ορισμένες αποκλίσεις (συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως της μη εφαρμογής τους), για τις οποίες αποκλίσεις ακολουθεί σύντομη ανάλυση καθώς και επεξήγηση των λόγων που δικαιολογούν αυτές.

Μέρος Α' - Το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη του

Ι. Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το ΔΣ θα πρέπει να ασκεί αποτελεσματικά τον ηγετικό του ρόλο και να διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις προς όφελος της εταιρείας και όλων των μετόχων, διασφαλίζοντας ότι η Διοίκηση ακολουθεί την εταιρική στρατηγική. Θα πρέπει ακόμα να διασφαλίζει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας και των αλλοδαπών μετόχων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το ΔΣ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με εκείνα της εταιρείας, όπως είναι οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της εταιρείας. Οι κύριες, μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του ΔΣ θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- την έγκριση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής και των λειτουργικών στόχων της εταιρείας,
- την έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού και του επιχειρησιακού σχεδίου, καθώς και τη λήψη αποφάσεων για τις μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές και εκποιήσεις,
- την επιλογή και, όποτε χρειάζεται, την αντικατάσταση της εκτελεστικής ηγεσίας της εταιρείας, όπως και την εποπτεία του σχεδιασμού της διαδοχής,
- τον έλεγχο απόδοσης της ανώτατης Διοίκησης και την εναρμόνιση των αμοιβών των ανώτατων στελεχών με τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της εταιρείας και των μετόχων της,
- τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων της εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων,
- την επαγρύπνηση, όσον αφορά υπάρχουσες και ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ αφενός της εταιρείας και αφετέρου της Διοίκησής της, των μελών του ΔΣ ή των κύριων μετόχων (συμπεριλαμβανομένων των μετόχων με άμεση ή έμμεση εξουσία να διαμορφώνουν ή να επηρεάζουν τη σύνθεση και τη συμπεριφορά του ΔΣ), καθώς και την κατάλληλη αντιμετώπιση τέτοιων συγκρούσεων· για το σκοπό αυτό, το ΔΣ θα πρέπει να υιοθετήσει διαδικασία εποπτείας των συναλλαγών όλων των εμπλεκόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένων και των συναλλαγών που πρέπει να υποβάλλονται στους μετόχους προς έγκριση), με γνώμονα τη διαφάνεια και την προστασία των εταιρικών συμφερόντων,
- τη διασφάλιση ύπαρξης αποτελεσματικής διαδικασίας συμμόρφωσης της εταιρείας με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς,
- την ευθύνη λήψης σχετικών αποφάσεων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος διοίκησης της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ανάθεσης εξουσιών και καθηκόντων σε άλλα στελέχη, και

- τη διατύπωση, διάδοση και εφαρμογή των βασικών αξιών και αρχών της εταιρείας, που διέπουν τις σχέσεις της με όλα τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με αυτά της εταιρείας.

II. Μέγεθος και σύνθεση του ΔΣ

Το μέγεθος και η σύνθεση του ΔΣ θα πρέπει να επιτρέπουν την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του και να αντικατοπτρίζουν το μέγεθος, τη δραστηριότητα και το ιδιοκτησιακό καθεστώς της επιχείρησης. Το ΔΣ θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και να διαθέτει ποικιλομορφία γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους εταιρικούς στόχους.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Καταστατικού της, η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται κατ' ελάχιστον από επτά (7) και κατ' ανώτατο όριο από εννέα (9) μέλη.

Το τελευταίο Δ.Σ. της Εταιρείας, είναι 8μελές και απαρτίζεται κατά πλειοψηφία από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη και από πέντε (5) εκτελεστικά μέλη. Η σύνθεσή του αυτή διασφαλίζει την ανεξάρτητη και αποτελεσματική λειτουργία του.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 24 του Καταστατικού της Εταιρείας είναι διετής.

Η σύνθεση του τελευταίου Διοικητικού Συμβουλίου που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 28/6/2017, έχει ως ακολούθως :

Φειδάκης Γεώργιος του Αθανασίου	Πρόεδρος - Εκτελεστικό μέλος
Λιούκας Σπύρος του Κων/νου	Αντιπρόεδρος - Ανεξάρτητος μη Εκτελεστικός
Παντούσης Ιωάννης του Δημητρίου	Διευθύνων Σύμβουλος
Αθανάσιος Φειδάκης του Κωνσταντίνου	Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντίνος Δεμέναγας του Ανδρέα-Φώτιου	Εκτελεστικό Μέλος
Οικονομόπουλος Παναγιώτης του Κων/νου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Κατσουλάκος Ιωάννης του Σωκράτη	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Πιμπλής Νικόλαος του Ευάρεστου	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

Τα βιογραφικά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρείας στην διεύθυνση <http://www.fgeurope.gr>.

Δεν έχει ορισθεί επίσημα εταιρικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου, δεδομένου ότι μέχρι σήμερα χρέη εταιρικού Γραμματέα εκτελεί κάποιος εκ των Εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. Πρόθεση της Διοίκησης της εταιρείας στο μέλλον είναι, ο ορισμός εταιρικού Γραμματέα ο οποίος να διαθέτει τα απαιτούμενα από τον κώδικα προσόντα για την κάλυψη των αναγκών της συγκεκριμένης θέσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει συγκροτήσει τις κάτωθι επιτροπές οι οποίες στελεχώνονται αποκλειστικά από Ανεξάρτητα μη Εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.:

1. **Επιτροπή Ελέγχου** : Χαράλαμπος Ψαλτάκης, Πρόεδρος, Σπύρος Λιούκας και Παναγιώτης Οικονομόπουλος μέλη.
  2. **Την Επιτροπή Αμοιβών** : Σπύρος Λιούκας (υπεύθυνος), και Νίκος Πιμπλής.
  3. **Επιτροπή περιβαλλοντικών θεμάτων** : Σπύρος Λιούκας (υπεύθυνος) και Παναγιώτης Οικονομόπουλος.
  4. **Προτάσεων υποψηφιοτήτων για το Δ.Σ.** : Ιωάννης Κατσουλάκος (υπεύθυνος), Νίκος Πιμπλής και Σπύρος Λιούκας.
- Θα πρέπει να αναφερθεί ο ουσιαστικός ρόλος που διαδραμάτισε με τη λειτουργία της, η Επιτροπή Ελέγχου. Οι λοιπές επιτροπές του Δ.Σ., ελάχιστα λειτουργούν μέχρι σήμερα. Πρόθεση της Διοίκησης είναι η ενεργοποίηση και των υπολοίπων επιτροπών του Δ.Σ.

Αναλυτικότερα ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της επιτροπής ελέγχου στην Ενότητα «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση κινδύνων».

Η πολιτική ποικιλομορφίας συμπεριλαμβανόμενης της ισορροπίας μεταξύ των φύλων για τα μέλη του ΔΣ, όπως αυτή έχει υιοθετηθεί από το ΔΣ, θα αναρτάται στον εταιρικό ιστότοπο. Στη δήλωση της εταιρικής διακυβέρνησης θα πρέπει να περιλαμβάνεται ειδική αναφορά α) στην πολιτική ποικιλομορφίας που εφαρμόζεται από την εταιρεία, ως προς τη σύνθεση τόσο του ΔΣ της όσο και των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών της και β) στο ποσοστό εκπροσώπησης κάθε φύλου αντίστοιχα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας απαρτίζεται αποκλειστικά από άνδρες. Μέχρι σήμερα δεν εφαρμόζεται από την εταιρεία πολιτική ποικιλομορφίας τόσο ως προς τη σύνθεση τόσο του Δ.Σ., όσο και των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών της. Πρόθεση της εταιρείας στο μέλλον είναι, η εύρεση και προσθήκη εκπροσώπων του γυναικείου φύλου μεταξύ των μελών του ΔΣ. , χωρίς να δεσμεύεται χρονικά για τη συμμόρφωσή της, δεδομένου ότι προϋπόθεση της ικανοποίησής της εν λόγω πολιτικής αποτελεί η εξεύρεση των κατάλληλων ατόμων για να στελεχώσουν τις θέσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση της εταιρείας.

III. Ρόλος και απαιτούμενες ιδιότητες του προέδρου του ΔΣ

Γενική Αρχή

Ο Πρόεδρος προΐσταται του ΔΣ. Θα πρέπει να έχει τις αρμοδιότητες του καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του ΔΣ, αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του. Ευθύνη επίσης του Προέδρου θα πρέπει να αποτελεί η διασφάλιση της έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης των μελών του ΔΣ,

καθώς και της αποτελεσματικής επικοινωνίας του με όλους τους μετόχους, με γνώμονα τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση των συμφερόντων όλων των μετόχων.

- Το Δ.Σ. δεν έχει θεσπίσει ρητά τις αρμοδιότητες του Προέδρου σε σχέση με αυτές του Διευθύνοντος Συμβούλου, εις τρόπον ώστε αυτές να αποτυπώνονται εγγράφως και να γνωστοποιούνται στους μετόχους.
- Το τελευταίο Δ.Σ σε που εξελέγη από την Γενική Συνέλευση της 28/6/2017, σε εφαρμογή της ειδικής πρακτικής που προβλέπεται από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία, εξέλεξε ανεξάρτητο Αντιπρόεδρο προερχόμενο από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του, δεδομένου ότι ο Πρόεδρος του Δ.Σ προέρχεται από τα Εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

IV. Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του ΔΣ

Κάθε μέλος του ΔΣ θα πρέπει να έχει υποχρέωση πίστης στην εταιρεία. Τα μέλη του ΔΣ θα πρέπει να ενεργούν με ακεραιότητα και προς το συμφέρον της εταιρείας και να διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητα των μη δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών. Δεν θα πρέπει να έχουν σχέση ανταγωνισμού με την εταιρεία και θα πρέπει να αποφεύγουν κάθε θέση ή δραστηριότητα που δημιουργεί ή φαίνεται να δημιουργεί σύγκρουση ανάμεσα στα προσωπικά τους συμφέροντα και εκείνα της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής θέσεων στο ΔΣ ή τη Διοίκηση ανταγωνιστικών εταιρειών, χωρίς την άδεια της Γενικής Συνέλευσης. Τα μέλη του ΔΣ θα πρέπει να συνεισφέρουν την εμπειρία τους και να αφιερώνουν στα καθήκοντά τους τον αναγκαίο χρόνο και την απαραίτητη προσοχή. Θα πρέπει επίσης να περιορίζουν το πλήθος άλλων επαγγελματικών δεσμεύσεων (ιδιαίτερα συμμετοχές σε ΔΣ άλλων εταιρειών) μόνο στο βαθμό που αυτό απαιτείται για την ικανοποιητική απόδοσή τους ως μελών του ΔΣ. Τέλος, τα μέλη του ΔΣ θα πρέπει να επιδιώκουν να συμμετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του ΔΣ, καθώς και των επιτροπών, στις οποίες τοποθετούνται.

- Το Δ.Σ δεν έχει υιοθετήσει ως μέρος των εσωτερικών κανονισμών της Εταιρείας, συγκεκριμένη πολιτική η οποία διαμορφώνει το πλαίσιο απόκτησης επαρκούς πληροφόρησης εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να βασίζει τις αποφάσεις του για τις συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων μερών στο πρότυπο του συνετού επιχειρηματία. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και επομένως και στις συναλλαγές μεταξύ Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν μερών, καταβάλλει την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία, ώστε οι εν λόγω συναλλαγές να είναι απολύτως διαφανείς και σύμφωνες με τους όρους και συνθήκες της αγοράς και σε απόλυτη συμβατότητα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό προσδιορίζεται από τις σχετικές διατάξεις τόσο της εταιρικής όσο και της φορολογικής νομοθεσίας. Η ίδια επιμέλεια ακολουθείται και αναφορικά με τις συναλλαγές των θυγατρικών της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη. Πρόθεση της Εταιρείας είναι, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο, ο καθορισμός των απαιτούμενων διαδικασιών για την εξασφάλιση και την απόκτηση εκ

μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου επαρκούς πληροφόρησης, ώστε να βασίζει τις αποφάσεις του για τις συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων μερών στο πρότυπο του συνετού επιχειρηματία.

- Το Δ.Σ δεν έχει υιοθετήσει ως μέρος του εσωτερικού κανονισμού της Εταιρείας, πολιτικές διαχείρισης συγκρούσεων συμφερόντων ανάμεσα στα μέλη του ή σε πρόσωπα στα οποία το Δ.Σ. έχει αναθέσει κάποιες από τις εξουσίες του και στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της, όπως και τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες τα μέλη του Δ.Σ. θα πρέπει να γνωστοποιούν έγκαιρα στο Διοικητικό Συμβούλιο τυχόν συμφέροντα τους σε εταιρικές συναλλαγές ή τη σύγκρουση συμφερόντων τους με την Εταιρεία ή τις θυγατρικές της.

V. Ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ

Η ανάδειξη υποψηφίων για το ΔΣ θα πρέπει να γίνεται αξιοκρατικά και με αντικειμενικά κριτήρια. Το ΔΣ θα πρέπει να διασφαλίζει την ομαλή διαδοχή των μελών του, καθώς και των ανώτατων διοικητικών στελεχών, με σκοπό τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησης.

- Η επιτροπή ανάδειξης υποψηφιοτήτων μελών για το Δ.Σ, δεν προβαίνει σε περιοδική αξιολόγηση του μεγέθους και της σύνθεσης του Δ.Σ. καθώς και στην υποβολή προτάσεων για εξέταση σχετικά με το προφίλ του, θεωρώντας ότι η αξιοπιστία και το κύρος των μελών του Δ.Σ. δεν καθιστά την εν λόγω αξιολόγηση απαραίτητη.
- Η επιτροπή συνεδριάζει όταν πρόκειται να υποδειχθούν οι υποψηφιότητες και τα προσόντα των υποψηφίων για την εκλογή τους στο Δ.Σ.
- Δεν έχει συνταχθεί και δεν έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της Εταιρείας κανονισμός λειτουργίας στον οποίο θα εξηγούνται ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της επιτροπής.
- Η επιτροπή δεν χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες εξωτερικών συμβούλων και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η παροχή κονδυλίων στην επιτροπή για το σκοπό αυτό.
- Η επιτροπή δεν έχει υποβάλλει προτάσεις για πολιτική ποικιλομορφίας που θα πρέπει να εφαρμοσθεί από την Εταιρεία, περιλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ των φύλων, πρόθεση όμως της επιτροπής είναι η υποβολή προτάσεων ποικιλομορφίας στο μέλλον.

VI. Λειτουργία του ΔΣ

Το ΔΣ θα πρέπει να συνέρχεται με την απαραίτητη συχνότητα, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Η πληροφόρηση που του παρέχεται από τη Διοίκηση θα πρέπει να είναι έγκαιρη, ώστε να του δίνεται η δυνατότητα να αντεπεξέρχεται αποτελεσματικά στα καθήκοντα που απορρέουν από τις αρμοδιότητές του.

- Δεν υφίσταται συγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας ειδικά για το Δ.Σ., καθώς οι διατάξεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Καταστατικού της εταιρείας αξιολογούνται ως επαρκείς για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Σ.
- Δεν υιοθετείται από το Δ.Σ. στην αρχή του κάθε έτους ημερολόγιο συνεδριάσεων και 12μηνο πρόγραμμα δράσης, το οποίο θα αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της

- Εταιρείας, δεδομένου ότι όλα τα μέλη του είναι κάτοικοι της Πρωτεύουσας και ως εκ τούτου είναι ευχερής η σύγκληση και συνεδρίαση του Δ.Σ , όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της εταιρείας ή ο νόμος, χωρίς απαραίτητα να υπάρχει προκαθορισμένο πρόγραμμα δράσης
- Δεν υπάρχει πρόβλεψη για υποστήριξη του Δ.Σ κατά την άσκηση του έργου του από εξειδικευμένο και έμπειρο εταιρικό γραμματέα, καθώς η συμμόρφωση των μελών του Δ.Σ. συλλογικά και ατομικά με τους εσωτερικούς κανόνες, τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς, κατοχυρώνεται μέσω της επαγγελματικής και επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας των μελών του.
  - Δεν υφίσταται πρόβλεψη για ύπαρξη προγραμμάτων εισαγωγικής ενημέρωσης για τα νέα μέλη του Δ.Σ αλλά και την διαρκή επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση για τα υπόλοιπα μέλη, δεδομένου ότι τα προτεινόμενα προς εκλογή ως μέλη του Δ.Σ πρόσωπα, διαθέτουν εμπειρία, επιστημονική κατάρτιση και οργανωτικές – διοικητικές ικανότητες.
  - Δεν υφίσταται πρόβλεψη για παροχή πόρων προς τις επιτροπές του Δ.Σ για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων στο βαθμό που αυτοί χρειάζονται, καθώς οι αναγκαίοι σε αυτές τις περιπτώσεις πόροι εγκρίνονται ανά περίπτωση από την διοίκηση της Εταιρείας, με βάση τις εκάστοτε ανάγκες της Εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει κάθε φορά που το απαιτεί ο νόμος, το Καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας, κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου αυτού ή του αναπληρωτή του είτε στην έδρα της Εταιρείας είτε στην περιφέρεια άλλου Δήμου εντός του νομού της έδρας αυτής. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερησίας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφόσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανείς δεν αντιλέγει στην λήψη αποφάσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί εγκύρως να συνεδριάσει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, είτε στην ημεδαπή, είτε στην αλλοδαπή, εφόσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για την συμμετοχή αυτών στην τηλεδιάσκεψη. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει ο Πρόεδρος του ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

VII. Αξιολόγηση του ΔΣ

Το ΔΣ θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά την αποτελεσματικότητά του στην εκπλήρωση των καθηκόντων του, καθώς και εκείνη των επιτροπών του.

- Δεν έχει καθιερωθεί θεσμοθετημένη διαδικασία για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Δ.Σ. και των επιτροπών του, δεδομένου ότι η αξιοπιστία και το κύρος των μελών του Δ.Σ. δεν καθιστά την εν λόγω αξιολόγηση απαραίτητη.

- Δεν έχει επίσης θεσμοθετηθεί διαδικασία αξιολόγησης της επίδοσης του Προέδρου του Δ.Σ στην οποία να προΐσταται ο ανεξάρτητος Αντιπρόεδρος, παρά την ύπαρξη στο Δ.Σ. ανεξάρτητου Αντιπρόεδρου. Η διαδικασία αυτή δεν θεωρείται ως αναγκαία με βάση την εμπειρία του Προέδρου του Δ.Σ. και την υπάρχουσα οργανωτική δομή της Εταιρείας.
- Δεν έχει θεσμοθετηθεί διαδικασία σύγκλισης των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών για την αξιολόγηση της απόδοσής τους και τον καθορισμό αμοιβών, δεδομένου ότι τα μέλη του Δ.Σ. δεν εισπράττουν αμοιβές για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του Δ.Σ.

Μέρος Β΄ - Εσωτερικός έλεγχος

I. Εσωτερικός έλεγχος-Επιτροπή Ελέγχου

Γενική Αρχή 1

Το ΔΣ θα πρέπει να παρουσιάζει στους μετόχους και το κοινό μια σαφή αξιολόγηση της πραγματικής θέσης και των προοπτικών της εταιρείας, και να διασφαλίζει την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων και την ορθότητα των ανακοινώσεων, όπου αυτές επιβάλλονται.

Γενική Αρχή 2

Το ΔΣ θα πρέπει να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την περιφρούρηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Θα πρέπει να παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και να την επανεξετάζει τακτικά. Θα πρέπει να ανασκοπεί τακτικά τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Η ανασκόπηση θα πρέπει να καλύπτει όλους τους ουσιώδεις ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων, του ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και τους ελέγχους των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Το ΔΣ μέσω της επιτροπής ελέγχου, θα πρέπει επίσης να αναπτύσσει άμεση και τακτική επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει τακτική ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείριση κινδύνων

Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου:

Ο εσωτερικός έλεγχος της Εταιρείας διενεργείται από τον Υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου και πραγματοποιείται σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που ορίζεται από την ελεγκτική επιτροπή.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος στην βάση του οποίου συντάσσεται και η σχετική Έκθεση διενεργείται εντός του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου. Κατά την άσκηση του ελέγχου ο Υπεύθυνος του τμήματος εσωτερικού ελέγχου λαμβάνει γνώση όλων των αναγκαίων βιβλίων, εγγράφων, αρχείων, τραπεζικών λογαριασμών και χαρτοφυλακίων της Εταιρείας, έχοντας την διαρκή συνεργασία της Διοίκησης προκειμένου να του παρασχεθούν όλες οι πληροφορίες και στοιχεία που είναι απαραίτητα για την απρόσκοπτη υλοποίηση των προγραμματισμένων και έκτακτων ελέγχων και την σύνταξη των προβλεπόμενων εκθέσεων με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια ως προς τις πληροφορίες και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτήν. Ο έλεγχος δεν περιλαμβάνει οιαδήποτε αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν καθώς επίσης και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς αυτά αποτελούν αντικείμενο του ελέγχου εκ μέρους του νομίμου ελεγκτή της Εταιρείας.

Αντικείμενο του ελέγχου είναι η αξιολόγηση του γενικότερου επιπέδου και των διαδικασιών λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Σε κάθε ελεγχόμενη περίοδο επιλέγονται ορισμένες περιοχές-πεδία ελέγχου, ενώ σε σταθερή και μόνιμη βάση ελέγχονται και εξετάζονται η λειτουργία του Τμήματος Εξυπηρέτησης Μετόχων και της Υπηρεσίας Εταιρικών Ανακοινώσεων.

Εντοπισμός, Αξιολόγηση και Διαχείριση κινδύνων

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και θέσει σε εφαρμογή Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων προκειμένου να εντοπίζει, αξιολογεί και διαχειρίζεται τους κινδύνους τους οποίους ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά την λειτουργία της και έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις. Το σύστημα προβλέπει τη συστηματική καταγραφή και αξιολόγηση των κινδύνων ανά περιοχή λειτουργίας, αλλά και την βαθμολόγηση της επάρκειας κάλυψης της εταιρείας απέναντι σε αυτούς. Σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων τα συμπεράσματα της αξιολόγησης συζητούνται σε επίπεδο Διοίκησης, ενώ για τα σημαντικότερα εξ αυτών ενημερώνεται η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες και συστήματα τα οποία διασφαλίζουν την αξιοπιστία και εγκυρότητα των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και την εναρμόνιση με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Η Εταιρεία συμμορφούμενη πλήρως με τις προβλέψεις και τις επιταγές του ν. 3693/2008 εξέλεξε κατά την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων που έλαβε χώρα την 28/6/2017 Επιτροπή Ελέγχου αποτελούμενη από ένα πρώην Ορκωτό Ελεγκτή και δύο ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

Οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της Επιτροπής Ελέγχου συνίστανται:

1) Όσον αφορά στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου και τα συστήματα πληροφόρησης, η επιτροπή ελέγχου:

α) παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας. Επίσης, θα πρέπει να επιβλέπει κάθε επίσημη ανακοίνωση που αφορά στη χρηματοοικονομική απόδοση της εταιρείας, και να εξετάζει τα βασικά σημεία των οικονομικών καταστάσεων που εμπεριέχουν σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις από πλευράς Διοίκησης, στην παρακολούθηση της διαδικασίας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,

β) εποπτεύει τους εσωτερικούς χρηματοοικονομικούς ελέγχους της εταιρείας και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας, εκτός εάν αυτή η ευθύνη ανήκει ρητά στο ίδιο το ΔΣ ή σε κάποια άλλη επιτροπή του. Για το σκοπό αυτό, η επιτροπή ελέγχου θα πρέπει να εξετάζει σε περιοδική βάση το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας, ώστε να διασφαλίζει ότι οι κυριότεροι κίνδυνοι προσδιορίζονται, αντιμετωπίζονται και δημοσιοποιούνται με ορθό τρόπο,

γ) εξετάζει συγκρούσεις συμφερόντων κατά τις συναλλαγές της εταιρείας και των θυγατρικών της με συνδεδεμένα μέρη και να υποβάλλει στο ΔΣ σχετικές αναφορές,

δ) στο βαθμό που απαιτείται από την πολιτική της εταιρείας, θα υποστηρίζει το ΔΣ ως προς την απόκτηση επαρκούς πληροφόρησης για τη λήψη αποφάσεων σε θέματα συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών,

ε) εξετάζει την ύπαρξη και το περιεχόμενο των διαδικασιών εκείνων, σύμφωνα με τις οποίες το προσωπικό της εταιρείας θα μπορεί, υπό εχεμύθεια, να εκφράσει τις ανησυχίες του για ενδεχόμενες παρανομίες και παρατυπίες σε θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή για άλλα ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας της επιχείρησης. Η επιτροπή ελέγχου θα πρέπει να διασφαλίζει την ύπαρξη διαδικασιών για την αποτελεσματική και ανεξάρτητη διερεύνηση τέτοιων ζητημάτων, καθώς και για την κατάλληλη αντιμετώπισή τους.

2.) Όσον αφορά στην εποπτεία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, η επιτροπή ελέγχου:

α) θα πρέπει να εξασφαλίζει τη λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την επαγγελματική εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου, να προσδιορίζει και εξετάζει τον κανονισμό λειτουργίας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας,

β) παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, και εξετάζει τις τριμηνιαίες εκθέσεις ελέγχου της μονάδας,

γ) διασφαλίζει την ανεξαρτησία του εσωτερικού ελέγχου, προτείνοντας στο ΔΣ το διορισμό και την ανάκληση του επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου,

δ) αξιολογεί τον επικεφαλής της μονάδας εσωτερικού ελέγχου.

Όσον αφορά στην εποπτεία του τακτικού ελέγχου, η επιτροπή ελέγχου:

α) θα πρέπει, μέσω του ΔΣ, να κάνει προτάσεις στη Γενική Συνέλευση σχετικά με το διορισμό, τον επαναδιορισμό και την ανάκληση του τακτικού ελεγκτή, καθώς και για την έγκριση της αμοιβής και τους όρους πρόσληψης του τακτικού ελεγκτή,

β) εξετάζει και παρακολουθεί την ανεξαρτησία του τακτικού ελεγκτή και την αντικειμενικότητα και την αποτελεσματικότητα της ελεγκτικής διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές επαγγελματικές και κανονιστικές απαιτήσεις στην Ελλάδα,

γ) εξετάζει και παρακολουθεί την παροχή επιπρόσθετων υπηρεσιών στην εταιρεία από την ελεγκτική εταιρεία στην οποία ανήκει ο/οι τακτικός/οί ελεγκτής/ές. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόζει πολιτική για την πρόσληψη τακτικών ελεγκτών σχετικά με την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών, και να επιβλέπει την εφαρμογή της,

δ) θα πρέπει να συζητά με τον τακτικό ελεγκτή τις ουσιώδεις ελεγκτικές διαφορές που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου του ανεξάρτητα εάν αυτές επιλύθηκαν στη συνέχεια ή έμειναν ανεπίλυτες,

ε) θα πρέπει να συζητά με τον τακτικό ελεγκτή την έκθεσή του που αναφέρεται στις αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ιδίως δε αυτές που αφορούν στις διαδικασίες της παροχής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Η επιτροπή ελέγχου συνεδριάζει τέσσερις φορές ετησίως και συμμετείχαν όλα τα μέλη της επιτροπής.. Δεν έχει προβλεφθεί ιδιαίτερος κανονισμός λειτουργίας της επιτροπής ελέγχου, καθώς τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές της, προδιαγράφονται επαρκώς στις κείμενες διατάξεις.

Δεν διατίθενται ιδιαίτερα κονδύλια στην επιτροπή ελέγχου, για την εκ μέρους της χρήση υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων, καθώς η σύνθεση της Επιτροπής, οι εξειδικευμένες γνώσεις και η εμπειρία των μελών αυτής διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της.

Δεν απαιτείται με βάση την ισχύουσα πολιτική της Εταιρείας η υποστήριξη από την Επιτροπή Ελέγχου στο Δ.Σ., ως προς την απόκτηση επαρκούς πληροφόρησης για τη λήψη αποφάσεων σε θέματα που άπτονται συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων μερών.

Μέρος Γ'- Αμοιβές

I. Επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών

Γενική Αρχή

Το επίπεδο και η διάρθρωση των αμοιβών θα πρέπει να στοχεύουν στην προσέλκυση και την παραμονή των μελών του ΔΣ, των διοικητικών στελεχών και των εργαζομένων στην εταιρεία, που προσθέτουν αξία στην εταιρεία με τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Το

ύψος των αμοιβών θα πρέπει να βρίσκεται σε αντιστοιχία με τα προσόντα και τη συνεισφορά τους στην εταιρεία. Το ΔΣ θα πρέπει να έχει σαφή εικόνα του τρόπου με τον οποίο η εταιρεία αμείβει τα στελέχη της, και κυρίως εκείνα που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για την αποτελεσματική διοίκηση της εταιρείας.

Δεν χορηγούνται δικαιώματα προαίρεσης στα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., τα μέλη της Διοίκησης και το προσωπικό της Εταιρείας.

Δεν έχει προβλεφθεί στις συμβάσεις των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ ότι το Δ.Σ μπορεί να απαιτήσει την επιστροφή όλου ή μέρους του bonus που έχει απονεμηθεί λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων χρήσεων ή γενικώς βάσει εσφαλμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων, που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του bonus αυτού, καθώς τα τυχόν δικαιώματα bonus ωριμάζουν μόνο μετά την οριστική έγκριση και έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων.

Δεν ακολουθείται διαδικασία έγκρισης των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ μετά από πρόταση της επιτροπής αμοιβών, χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών του. Το Δ.Σ. έχει συγκροτήσει την επιτροπή αμοιβών, η οποία απαρτίζεται αποκλειστικά από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. και η οποία μέχρι σήμερα, ενώ έχει ως αντικείμενο τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ καθώς και των στελεχών της Διοίκησης, δεν έχει λειτουργήσει. Ως εκ τούτου δεν έχουν προβλεφθεί τα καθήκοντα της εν λόγω επιτροπής, η συχνότητα συνεδριάσεών της και άλλα θέματα που αφορούν την λειτουργία της. Με την ενεργοποίηση της επιτροπής θα δημοσιοποιηθεί στον ιστότοπο της Εταιρείας ο κανονισμός λειτουργίας της, στον οποίο θα εξηγούνται επακριβώς ο ρόλος και οι αρμοδιότητές της.

Για τη χρήση 2017 δεν εδόθησαν αμοιβές στα μέλη του Δ.Σ.

Μέρος Δ' - Σχέσεις με τους μετόχους

I. Επικοινωνία με τους μετόχους

Το ΔΣ θα πρέπει να μεριμνά για την ύπαρξη συνεχούς και επικοινωνητικού διαλόγου με τους μετόχους της εταιρείας, ιδιαίτερα δε με εκείνους που έχουν σημαντικές συμμετοχές και μακροπρόθεσμη προοπτική.

Στον ιστότοπο της εταιρείας, δεν υπάρχει αναλυτική δημοσίευση θεμάτων σχετικών με την ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, πρόθεση της Εταιρείας είναι η δημιουργία ενότητας η οποία θα αναφέρεται σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης.

Η Εταιρεία δεν έχει και εξετάζει τη δυνατότητα να υιοθετήσει ειδική πρακτική επικοινωνίας με τους μετόχους της σχετικά με την υποβολή ερωτήσεων προς το Δ.Σ.

II. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

Το ΔΣ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης, και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση. Το ΔΣ θα πρέπει να διευκολύνει, εντός του πλαισίου των σχετικών καταστατικών προβλέψεων, τη συμμετοχή των μετόχων στη Γενική Συνέλευση, και ειδικότερα των μετόχων μειοψηφίας, των αλλοδαπών μετόχων και όσων διαμένουν σε απομονωμένες περιοχές. Το ΔΣ θα πρέπει να αξιοποιεί τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για να διευκολύνει τον ουσιαστικό και ανοιχτό διάλογό τους με την εταιρεία.

Στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, παρίστανται τα μέλη του Δ.Σ. ο Εσωτερικός Ελεγκτής και ο Τακτικός Ελεγκτής, προκειμένου να παρέχουν οιαδήποτε πληροφόρηση και ενημέρωση προς τους μετόχους επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους.

Στα θέματα που αφορούν την σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης, τη διαδικασία της ψηφοφορίας, και της ενημέρωσης των μετόχων επί των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, τηρούνται από την Εταιρεία όλες οι προβλέψεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

1.3 Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου.

Η Εταιρεία δεν εφαρμόζει πρακτικές επιπλέον των προβλέψεων του νόμου.

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί αναπόσπαστο και ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Όσα ανωτέρω αναφέρθηκαν σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, και του Ομίλου μπορούν να διαπιστωθούν από τις Οικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2017.

Γλυφάδα, 27 Απριλίου 2018

- Ο -

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΕΙΔΑΚΗΣ

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «F.G. EUROPE Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Συσκευών»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «F.G. EUROPE Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Συσκευών» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αποτίμηση αποθεμάτων

Την 31.12.2017 ο Όμιλος κατέχει αποθέματα ύψους €39,8εκ (Εταιρεία: €36,1εκ). Το ανωτέρω ποσό περιλαμβάνει πρόβλεψη απομείωσης ύψους €0,9εκ. (Εταιρεία:€0,7εκ). Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό των κατάλληλων απομειώσεων για απαξιωμένα αποθέματα βασιζόμενη σε λεπτομερείς αναλύσεις των βραδέως κινούμενων αποθεμάτων και σε μελλοντικά σχέδια ρευστοποίησής τους.

Δεδομένης της σημαντικότητας της αξίας των αποθεμάτων και της χρήσης των κρίσεων και εκτιμήσεων της διοίκησης για τον προσδιορισμό της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας θεωρούμε την αξιολόγηση της απομείωσης των αποθεμάτων ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την αποτίμηση των αποθεμάτων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.14, 4, 7.3 και 13 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Παρευρεθήκαμε στη διαδικασία της φυσικής απογραφής στους κύριους αποθηκευτικούς χώρους της εταιρείας και διενεργήσαμε καταμετρήσεις των αποθεμάτων της.
- Εξετάσαμε δείγμα αποθεμάτων με σκοπό την επιβεβαίωση του ορθού υπολογισμού του κόστους κτήσης τους.
- Αξιολογήσαμε δειγματοληπτικά κατά πόσο υπήρξαν αποθέματα που πωλήθηκαν με αρνητικό περιθώριο κέρδους και κατά πόσο αυτό λήφθηκε υπόψιν στην αποτίμηση τους στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.
- Εξετάσαμε το ισοζύγιο αποθήκης για τον εντοπισμό ακίνητων και βραδέως κινούμενων αποθεμάτων.
- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για τα βραδέως κινούμενα αποθέματα.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια και την καταλληλότητα των γνωστοποιήσεων στις σημειώσεις 2.14, 4, 7.3 και 13 των οικονομικών καταστάσεων.

Αξιολόγηση ανακτησιμότητας εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων

Την 31.12.2017, οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου ανέρχονται σε €38,02εκ. (Εταιρεία: €31,4εκ.) ενώ η σχετική συσσωρευμένη απομείωση για τον όμιλο ανέρχεται σε €4,7εκ. (Εταιρεία: €4,5εκ). Η διοίκηση για να εκτιμήσει το ποσό της απομείωσης των εμπορικών της απαιτήσεων, αξιολογεί την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων επισκοπώντας την ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών, το πιστωτικό ιστορικό τους και την διευθέτηση των μεταγενέστερων πληρωμών σύμφωνα με τον εκάστοτε διακανονισμό καθώς την αξιολόγηση των σχετικών εκτιμήσεων των αρμόδιων νομικών γραφείων.

Δεδομένης της σημαντικής αξίας των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων και του επιπέδου της κρίσης και των εκτιμήσεων που απαιτήθηκαν, θεωρούμε την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την αποτίμηση των αποθεμάτων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.12,4, 7.3 και 14 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις που χρησιμοποίησε η διοίκηση της Εταιρείας για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των εμπορικών της απαιτήσεων ή του χαρακτηρισμού τους ως επισφαλείς.
- Λάβαμε και αξιολογήσαμε τις απαντητικές επιστολές των δικηγόρων, αναφορικά με τις εκτιμήσεις τους για την έκβαση των δικαστικών ενεργειών είσπραξης εμπορικών απαιτήσεων.
- Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης και διερευνήσαμε την ύπαρξη υπολοίπων σε καθυστέρηση για τις οποίες ζητήσαμε περαιτέρω διευκρινήσεις από τη διοίκηση.
- Αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των υπολοίπων συγκρίνοντας τα ποσά του τέλους της χρήσης με μεταγενέστερες εισπράξεις/τακτοποιήσεις.
- Προβήκαμε σε υπολογισμό του ποσού της απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα όλων των παραπάνω διαδικασιών.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια και την καταλληλότητα των γνωστοποιήσεων στις σημειώσεις 2.12, 4,7.3 και 14 των οικονομικών καταστάσεων.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων

Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό.

Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους γνωστοποιώντας, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας οικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως

αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των

γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

1. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
2. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «F.G. EUROPE Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Συσκευών» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 7 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 28/06/2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 5 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 27 Απριλίου 2018

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Grant Thornton

An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζωγράφου 58, 11524 Παισιό Φάληρα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Μανόλης Μιχαλίδης

A.M. Σ.Ο.Ε.Λ. 25131

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελίδα
	Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.....	
-	Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Ενοποιημένη και Εταιρική).....	44
-	Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (Ενοποιημένη και Εταιρική)	45
-	Κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη)	46
-	Κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Εταιρική).....	46
-	Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Ενοποιημένη και Εταιρική)	47
	 Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων (Ενοποιημένων και Εταιρικών)	
1	Σύσταση της Εταιρείας και δραστηριότητες Ομίλου.....	48
2	Οι σημαντικές λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος.....	52
3	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου.....	76
4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως	80
5	Λειτουργικοί τομείς.....	82
6	Έσοδα.....	85
7	Δαπάνες.....	86
8	Φόρος εισοδήματος.....	89
9	Κέρδη ανά μετοχή.....	91
10	Ενσώματα πάγια, επενδύσεις σε ακίνητα και άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	92
11	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.....	94
12	Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	95
13	Αποθέματα.....	96
14	Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.....	97
15	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	99
16	Μετοχικό κεφάλαιο.....	99
17	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	99
18	Αποθεματικά	99
19	Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.....	100
20	Δάνεια.....	101
21	Κρατικές επιχορηγήσεις.....	104
22	Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος.....	105
23	Υποχρεώσεις παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία	106
24	Μερίσματα.....	108
25	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	108
26	Ενδεχόμενα.....	110
27	Δεσμεύσεις.....	111
28	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.....	112

Κατάσταση συνολικών εσόδων (Ενοποιημένη & Εταιρική)

	Σημ.	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	6	97.055	94.786	80.863	75.459
Κόστος Πωλήσεων	7	(72.579)	(71.230)	(65.358)	(61.963)
Μικτό Κέρδος		24.476	23.556	15.505	13.496
Άλλα έσοδα	6	623	735	63	243
Έξοδα διάθεσης	7	(15.261)	(13.754)	(11.004)	(10.191)
Έξοδα διοίκησης	7	(3.881)	(5.154)	(1.958)	(2.013)
Άλλα έξοδα	7	(208)	(298)	(83)	(86)
Κέρδη εκμετάλλευσης		5.749	5.085	2.523	1.449
Χρηματοοικονομικά έσοδα	7.2	1.827	4.738	824	3.645
Χρηματοοικονομικά έξοδα	7.2	(7.326)	(6.569)	(5.527)	(4.782)
Κέρδη προ φόρων		250	3.254	(2.180)	312
Φόρος εισοδήματος	8	(350)	(766)	575	205
Κέρδος (Ζημιά) περιόδου		(100)	2.488	(1.605)	517
Το κέρδος αποδίδεται σε :					
Ιδιοκτήτες μητρικής		(988)	1.776	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		888	712	-	-
Σύνολο		(100)	2.488	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	23	(23)	(7)	(32)	(7)
Φόρος εισοδήματος		10	2	9	2
		(13)	(5)	(23)	(5)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		(500)	(345)	-	-
		(500)	(345)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου καθαρά από φόρο		(513)	(350)	(23)	(5)
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ		(613)	2.138	(1.628)	512
Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδίδονται σε :					
Ιδιοκτήτες μητρικής		(1.292)	1.581	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		679	557	-	-
Σύνολο		(613)	2.138	-	-
Κέρδη περιόδου ανά μετοχή					
Βασικά και απομειωμένα (εκφρασμένα σε €):	9	(0,0187)	0,0336	(0,0304)	0,0098

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017 (Ενοποιημένη & Εταιρική)

	Σημ.	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ενσώματα πάγια	10	47.214	52.291	588	709
Επενδύσεις σε ακίνητα	10	236	241	236	241
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	10	6.441	6.724	3	4
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες		-	-	34.151	33.221
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		7.697	7.923	7.675	7.897
Αναβαλλόμενοι φόροι	22	6.007	5.387	4.790	4.205
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	12	1.090	875	1.090	875
Σύνολο μη κυκλοφορούντων		68.685	73.441	48.533	47.152
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	13	39.864	37.648	36.109	34.330
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	14	37.952	34.532	31.386	24.846
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	5.351	9.923	2.603	6.317
Σύνολο κυκλοφορούντων		83.167	82.103	70.098	65.493
Σύνολο Ενεργητικού		151.852	155.544	118.631	112.645
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών μητρικής					
Μετοχικό κεφάλαιο	16	15.840	15.840	15.840	15.840
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	17	6.731	6.731	6.731	6.731
Λοιπά αποθεματικά	18	3.753	3.972	3.892	3.904
Αποτελέσματα εις νέον		(8.944)	(7.907)	3.897	5.513
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων Ιδιοκτητών Μητρικής		17.380	18.636	30.360	31.988
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		21.560	20.918		
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		38.940	39.554	30.360	31.988
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	20	49.581	62.311	42.353	53.324
Πρόβλεψη για παροχές σε εργαζόμενους	23	786	766	648	635
Αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις	21	14.440	16.144	-	-
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις		2.106	1.979	-	-
Αναβαλλόμενοι φόροι	22	4.252	3.326	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		71.165	84.526	43.001	53.959
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Βραχυπρόθεσμα Δάνεια	20	7.248	2.012	7.031	2.012
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	20	13.211	12.000	11.137	10.200
Οφειλόμενοι φόροι εισοδήματος		8	27	-	-
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	19	21.280	17.425	27.102	14.486
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		41.747	31.464	45.270	26.698
Σύνολο υποχρεώσεων		112.912	115.990	88.271	80.657
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		151.852	155.544	118.631	112.645

Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη)

Ο Όμιλος

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά φορολογικών νόμων / Λοιπά	Αδιανέμητα κέρδη / (Σωρευμένες ζημιές)	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2016	15.840	6.731	4.175	(143)	(9.588)	17.015	19.540	36.555
Μεταβολή περιόδου								
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	1.776	1.776	712	2.488
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(195)	-	(195)	(155)	(350)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου	-	-	-	(195)	1.776	1.581	557	2.138
Τακτικό αποθεματικό	-	-	135	-	(95)	40	(40)	-
(Αύξηση)/μείωση ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές	-	-	-	-	-	-	861	861
Υπόλοιπο την 31/12/2016	15.840	6.731	4.310	(338)	(7.907)	18.636	20.918	39.554
Υπόλοιπο την 1/1/2017	15.840	6.731	4.310	(338)	(7.907)	18.636	20.918	39.554
Μεταβολή περιόδου								
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	(988)	(988)	888	(100)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(305)	-	(305)	(208)	(513)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου	-	-	-	(305)	(988)	(1.293)	680	(613)
Τακτικό Αποθεματικό	-	-	86	-	(48)	38	(38)	-
Υπόλοιπο την 31/12/2017	15.840	6.731	4.396	(643)	(8.943)	17.381	21.560	38.940

Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων (Εταιρική)

Η Εταιρεία

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Τακτικό αποθεματικό	Αναλογιστικά κέρδη και ζημιές	Αποθεματικά φορολογικών νόμων	Αδιανέμητα κέρδη / (Σωρευμένες ζημιές)	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2016	15.840	6.731	3.939	(78)	(7)	5.051	31.476
Μεταβολή περιόδου							
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	517	517
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(5)	-	-	(5)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου	-	-	-	(5)	-	517	512
Τακτικό αποθεματικό	-	-	55	-	-	(55)	-
Υπόλοιπο την 31/12/2016	15.840	6.731	3.994	(83)	(7)	5.513	31.988
Υπόλοιπο την 1/1/2017	15.840	6.731	3.994	(83)	(7)	5.513	31.988
Μεταβολή περιόδου							
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	(1.605)	(1.605)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(23)	-	-	(23)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου	-	-	-	(23)	-	(1.605)	(1.628)
Τακτικό αποθεματικό	-	-	11	-	-	(11)	-
Υπόλοιπο την 31/12/2017	15.840	6.731	4.005	(106)	(7)	3.897	30.360

Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Ενοποιημένη και Εταιρική)			
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
<u>Λειτουργικές δραστηριότητες</u>				
Κέρδη προ φόρων	249	3.254	(2.180)	312
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	5.467	5.515	151	192
Προβλέψεις	514	1.009	350	735
Συναλλαγματικές διαφορές	(7)	(654)	138	(646)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(12)	(604)	5	(564)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	4.098	5.003	3.366	3.998
Αναγνωρισθέντα έσοδα επιχορηγήσεων επενδύσεων	(1.704)	(1.704)	-	-
Προβλέψεις παροχών σε εργαζομένους	54	117	37	57
Λειτουργικό αποτέλεσμα προ των μεταβολών στο κεφάλαιο κίνησης	8.659	11.936	1.867	4.084
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(2.882)	(3.211)	(1.933)	(3.893)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(4.362)	8.866	(7.324)	15.861
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	4.635	(6.677)	12.739	(8.510)
Μείωση / (αύξηση) λοιπών μακροπροθεσμών απαιτήσεων	225	(7.337)	222	(7.337)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	6.275	3.577	5.571	205
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(4.079)	(4.092)	(3.486)	(3.193)
Καταβεβλημένοι φόροι	(60)	(106)	(1)	-
Σύνολο καθαρών εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	2.136	(621)	2.084	(2.988)
<u>Επενδυτικές δραστηριότητες</u>				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	-	-	-	-
Εισπράξεις από πωλήσεις θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	-	(167)	(644)	(1.220)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	(124)	(189)	(26)	(18)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	2	182	2	180
Τόκοι εισπραχθέντες	31	74	14	33
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(91)	565	(654)	(360)
<u>Χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u>				
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (από μη ελέγχουσες συμμετοχές)	-	862	-	-
Πληρωμές για μείωση μετοχικού κεφαλαίου				
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	6.515	31.000	5.757	31.000
Εξοφλήσεις δανείων	(13.132)	(42.870)	(10.901)	(37.087)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(6.617)	(11.008)	(5.144)	(6.087)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)	(4.572)	(11.064)	(3.714)	(9.435)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	372	-	372
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	9.923	20.615	6.317	15.380
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	5.351	9.923	2.603	6.317

Σημειώσεις επί των Ενδιάμεσων Οικονομικών Καταστάσεων

1. Σύσταση της Εταιρείας και δραστηριότητες Ομίλου

1.1. Γενικές πληροφορίες

Η «F.G. EUROPE ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ» με το διακριτικό τίτλο «F.G. EUROPE A.E.» (εφεξής η «Εταιρεία») και οι θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται:

Η Εταιρεία, στην εισαγωγή και εμπορία κλιματιστικών συσκευών όλων των τύπων, καθώς και στην εισαγωγή και εμπορία λευκών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών.

Οι θυγατρικές εταιρείες F.G. EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICARET AS, F.G. EUROPE ITALIA SPA και F.G EUROPE UK LTD, δραστηριοποιούνται στην εισαγωγή και εμπορία κλιματιστικών συσκευών όλων των τύπων, ενώ η R.F. ENERGY A.E. και οι παρακάτω θυγατρικές της δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

- ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.
- CITY ELECTRIC A.E.
- ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε.
- ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.
- R.F. ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε.
- ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε.

Η Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές αυτής έχουν την έδρα τους στο Δήμο Γλυφάδας Αττικής, στη Λ. Βουλιαγμένης 128. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού του Ομίλου ανήρχετο την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε 138 άτομα και της Εταιρείας σε 92 άτομα. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Τα "Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους" αφορούν συνολική ζημιά του Ομίλου και της Εταιρείας ποσού € 513 και € 23 αντίστοιχα. Η εν λόγω ζημιά προέκυψε από : α) ζημιά του Ομίλου ποσού € 500, από συναλλαγματικές διαφορές κατά την μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού και β) ζημιά από την επανεκτίμηση «Υποχρεώσεων παροχών προσωπικού» ποσά € 13 και € 23 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα.

1.2 Δομή και δραστηριότητες του Ομίλου

Οι εταιρείες του Ομίλου οι οποίες περιελήφθησαν στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι οι εξής:

A/A	Επωνυμία	Ποσοστό Συμμετοχής 31/12/2017	Χώρα Έδρας	Μέθοδος Ενοποίησης
1	F.G. EUROPE A.E.	Μητρική	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
2	F.G. EUROPE ITALIA S.P.A.	100% (α)	Ιταλία	Ολική ενοποίηση
3	F.G. EUROPE UK LTD	100% (α)	Μεγάλη Βρετανία	Ολική ενοποίηση
4	F.G. EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICARET A.S.	55% (α)	Τουρκία	Ολική ενοποίηση

5	R.F. ENERGY A.E.	50% (α)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
6	ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
7	CITY ELECTRIC A.E.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
8	ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
9	ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
10	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση
11	R.F. ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε.	50% (β)	Ελλάδα	Ολική ενοποίηση

Σημείωση : (α) Άμεση συμμετοχή, (β) Έμμεση συμμετοχή

Το ποσοστό συμμετοχής της F.G. EUROPE A.E. στην R.F. ENERGY A.E. ανέρχεται σε 50,00%. Λόγω της συμφωνίας των μετόχων για διορισμό της πλειοψηφίας των μελών του Δ.Σ. από την F.G. EUROPE A.E., η R.F. ENERGY A.E. περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της Ολικής Ενοποίησης.

Η F.G. EUROPE A.E. συμμετείχε την 31/12/2017 με ποσοστό 10% στην ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε. Με την από 13/2/2018 απόφαση της Γ/Σ των μετόχων της μειώθηκε το μετοχικό της κεφάλαιο και η συμμετοχή της F.G. EUROPE A.E. διαμορφώθηκε σε ποσοστό 11,11%. Η F.G. EUROPE A.E. δεν ενοποιεί την εν λόγω συμμετοχή και την εμφανίζει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ως Διαθέσιμο για πώληση χρηματοοικονομικό στοιχείο.

Το υπόλοιπο των συμμετοχών της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 αναλύεται ως εξής :

Συμμετοχές 31/12/2017					
A/A	Επωνυμία Ουγατρικών	Υπόλοιπο έως 31/12/16	Προσθήκες 01/01- 31/12/17	Μειώσεις 01/01 - 31/12/17	Υπόλοιπο 31/12/17
1	R.F. ENERGY AE F.G. EUROPE KLIMA	29.287	-	-	29.287
2	TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICARET AS	2.532	-	-	2.532
3	F.G. EUROPE ITALIA SPA	1.402	-	-	1.402
4	F.G. EUROPE UK LTD	-	930	-	930
	ΣΥΝΟΛΟ	33.221	930	-	34.151

Συμμετοχές 31/12/2016					
A/A	Επωνυμία Ουγατρικών	Υπόλοιπο έως 31.12.15	Προσθήκες 01/01- 31/12/16	Μειώσεις 01/01 - 31/12/16	Υπόλοιπο 31/12/16
1	R.F. ENERGY AE F.G. EUROPE KLIMA	29.287	-	-	29.287
2	TEKNOLOJILERI SANAYI VE TICARET AS	1.479	1.053	-	2.532
3	F.G. EUROPE ITALIA SPA	252	1.150	-	1.402
	ΣΥΝΟΛΟ	31.018	2.203	-	33.221

Με σκοπό την επέκταση των δραστηριοτήτων της Εταιρείας στην αγορά της Μεγάλης Βρετανίας και Ιρλανδίας ιδρύθηκε την 14/2/2017 με έδρα το Λονδίνο θυγατρική εταιρεία με αντικείμενο την πώληση όλων των τύπων κλιματιστικών στην επικράτεια της Μεγάλης Βρετανίας. Η επωνυμία της εταιρείας είναι FG EUROPE UK LIMITED, το αρχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε € 587 και η F.G. EUROPE A.E. συμμετέχει με ποσοστό 100%.

Για την 31/12/2017 η Διοίκηση της Εταιρείας εξέτασε όλες τις παραμέτρους αναφορικά με τις συμμετοχές. Δεν προέκυψε ανάγκη για να προχωρήσει σε έλεγχο απομείωσης των θυγατρικών στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

Θυγατρικές με σημαντικές μη ελέγχουσες συμμετοχές

	Αναλογία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ψήφου από μη ελέγχουσες συμμετοχές		Κέρδη που κατανομούνται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Σωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Επωνυμία θυγατρικής						
RF ENERGY GROUP	50%	50%	983	695	20.663	19.057
FG EUROPE KLIMA TEKNOLOGILERI SANAYI VE TIKARET A.S.	45%	45%	(95)	17	897	483

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με τη θυγατρική **RF ENERGY GROUP** πριν την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών και υπολοίπων :

	31/12/2017	31/12/2016
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	56.989	62.315
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	17.843	13.422
Σύνολο Ενεργητικού	74.832	75.737
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	28.112	31.028
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	3.563	3.526
Σύνολο Υποχρεώσεων	31.675	34.554
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της Μητρικής	22.494	21.471
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	20.663	19.712
	31/12/2017	31/12/2016
Πωλήσεις	10.254	9.756
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	983	695
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	983	695
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	1.966	1.390
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	9	-
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	987	695
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	987	695
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	1.974	1.389

**Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017**
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	31/12/2017	31/12/2016
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	475	4.534
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	6	30
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.231)	(5.783)
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές	(1.750)	(1.219)

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με τη θυγατρική **FG EUROPE KLIMA TEKNOLOGILERI SANAYI VE TIKARET A.S.** πριν την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών και υπολοίπων.

	31/12/2017	31/12/2016
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	364	423
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	6.039	4689
Σύνολο Ενεργητικού	6.403	5.112

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	478	20
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	3.931	2412
Σύνολο Υποχρεώσεων	4.409	2.432

Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της Μητρικής	1097	1474
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	897	1.206

	31/12/2017	31/12/2016
Πωλήσεις	5.499	5752
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(116)	21
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(95)	17
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	(211)	38

Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	(475)	(345)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(377)	(169)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(309)	(138)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων	(686)	(307)

	31/12/2017	31/12/2016
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	353	(1.941)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(26)	(48)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	687	1.914
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές	1.014	(75)

2. Οι σημαντικές λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (εφεξής «Οικονομικές Καταστάσεις») έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016. Επίσης, οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern).

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 2, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα) και
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.2 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

2.2.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2017 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που

προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Ο Όμιλος έχει προβεί στις απαραίτητες γνωστοποιήσεις στις σημειώσεις 3 και 20.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση η οποία περιλαμβάνεται στον κύκλο αυτόν και έχει εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η εξής: ΔΠΧΑ 12: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Οι λοιπές τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κύκλο και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 αναλύονται στην ακόλουθη ενότητα.

2.2.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές»

απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία οριστικοποίησης της εν λόγω επίδρασης στις Οικονομικές του Καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018 και αρχικά εκτιμάται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του η επίδραση για την Εταιρεία και τον Όμιλο δεν θα είναι σημαντική. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία οριστικοποίησης της εν λόγω επίδρασης στις Οικονομικές του Καταστάσεις.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος δεν εκτιμά ότι θα έχει σημαντική επίπτωση από την παραπάνω διευκρίνιση στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιορισθεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος δεν αναμένει να έχει καμία επίπτωση στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα

εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες

περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων ανασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις

αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.3 Ενοποίηση

2.3.1 Θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής Εταιρείας και των οικονομικών μονάδων που ελέγχονται από την Εταιρεία (οι θυγατρικές της) την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται ολικά από την ημερομηνία απόκτησής τους και η οποία είναι η ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο των εταιρειών αυτών και ενοποιούνται έως την ημερομηνία όπου ο έλεγχος παύει να υφίσταται. Η περίοδος στην οποία αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών είναι ίδια με της μητρικής και είναι συνεπής με τις λογιστικές πολιτικές των οικονομικών καταστάσεων της μητρικής. Όλα τα ενδοομιλικά υπόλοιπα και συναλλαγές, μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές προερχόμενα από ενδοομιλικές συναλλαγές και μερίσματα απαλείφονται πλήρως.

Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών αποδίδονται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή ακόμη κι αν αυτό δημιουργεί έλλειμμα. Μία μεταβολή σε ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική, χωρίς απώλεια ελέγχου, αποτελεί συναλλαγή μεταξύ των μετόχων. Σε περίπτωση που ο Όμιλος χάσει τον έλεγχο μιας θυγατρικής τότε αποαναγνωρίζονται τα εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένης και της υπεραξίας) και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής
- Η λογιστική αξία της μη ελέγχουσας συμμετοχής
- Οι σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές, που έχουν καταχωρηθεί στην Καθαρή Θέση και αναγνωρίζονται τα εξής:
- Η εύλογη αξία του τιμήματος που εισπράχθηκε
- Η εύλογη αξία της εναπομένουσας συμμετοχής
- Οποιοδήποτε πλεόνασμα ή έλλειμμα στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως
- Αναταξινομεί τα μερίδια των στοιχείων της μητρικής που προηγούμενα αναγνωρίζονταν στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδος ή ζημιά ή αποτελέσματα εις νέο, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.
- Οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης.

2.3.2 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενής είναι η οικονομική μονάδα στην οποία ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Η ουσιώδης επιρροή ασκείται

συνήθως μέσω της συμμετοχής στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αποφάσεις της οικονομικής μονάδας. Τα αποτελέσματα και τα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού μιας συγγενούς, ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσεως. Οι επενδύσεις σε συγγενείς απεικονίζονται στον ισολογισμό στο κόστος, προσαρμοζόμενο στις μεταγενέστερες μεταβολές του μεριδίου του ομίλου στο καθαρό ενεργητικό της συγγενούς και λαμβάνοντας υπόψη τις τυχόν απομειώσεις της αξίας μεμονωμένων επενδύσεων. Ζημίες συγγενών επιχειρήσεων επιπλέον των δικαιωμάτων του ομίλου σε αυτές, δεν καταχωρούνται. Το κόστος της απόκτησης μιας συγγενούς, κατά το ποσό που υπερβαίνει την εύλογη αξία της αναλογίας του αποκτώμενου καθαρού ενεργητικού (ενεργητικό – παθητικό – ενδεχόμενες υποχρεώσεις), καταχωρείται ως υπεραξία στη χρήση στην οποία έγινε η απόκτηση, περιλαμβανόμενο στο λογαριασμό των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το κόστος απόκτησης είναι μικρότερο της ανωτέρω εύλογης αξίας αυτή η διαφορά καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσης εντός της οποίας έγινε η απόκτηση. Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με μια συγγενή επιχείρηση, τα σχετικά κέρδη και οι ζημίες απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του ομίλου στη συγκεκριμένη συγγενή. Μετά την εφαρμογή της μεθόδου καθαρής θέσεως, ο Όμιλος επιμετρά εάν είναι απαραίτητο να αναγνωρισθεί ζημία απομείωσης και εξετάζει σε κάθε ημερομηνία κατάσταση οικονομικής θέσης εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η συμμετοχή στη συγγενή εταιρεία έχει απομειωθεί.

2.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων και υπεραξία

Κάθε συνένωση επιχειρήσεων λογιστικοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου απόκτησης. Το κόστος της απόκτησης υπολογίζεται ως το σύνολο του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε υπολογιζόμενο κατά την ημερομηνία της απόκτησης στην εύλογη αξία και του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στον αποκτώμενο. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων, ο αποκτών υπολογίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές επί του αποκτώμενου είτε στην εύλογη αξία ή σε αναλογία επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου. Τα έξοδα κατά την απόκτηση καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ο Όμιλος εκτιμά τα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις προκειμένου για τη κατάλληλη ταξινόμησή τους και τον προσδιορισμό τους σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, τις οικονομικές περιστάσεις και τις σχετικές συνθήκες κατά την ημερομηνία απόκτησης. Σε περίπτωση συνένωσης επιχειρήσεων που πραγματοποιείται σταδιακά, ο Όμιλος επιμετρά εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης με τη διαφορά να μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που μεταβιβάζεται από τον αποκτών θα αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτησης. Οποιοσδήποτε μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος, που τεκμαίρεται ότι αποτελούν στοιχείο του

ενεργητικού ή παθητικού, θα αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Εάν το ενδεχόμενο αντάλλαγμα κατατάσσεται ως στοιχείο της καθαρής θέσης, δεν θα επιμετράται έως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

Η υπεραξία αρχικά αποτιμάται στο κόστος και αποτελεί το υπερβάλλον του αθροίσματος του ανταλλάγματος που μεταβιβάζεται συν το ποσό που αναγνωρίζεται ως μη ελέγχουσα συμμετοχή επί των καθαρών αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται και των αναληφθεισών υποχρεώσεων. Εάν το αντάλλαγμα είναι χαμηλότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία επιμετράται στο κόστος μείον σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία η οποία έχει αποκτηθεί σε μία συνένωση επιχειρήσεων, κατανέμεται, από την ημερομηνία απόκτησης, στις Μονάδες Δημιουργίας Ταμιακών Ροών του Ομίλου οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνένωση, ανεξαρτήτως εάν τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις της αποκτηθείσας εταιρείας έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών.

Όπου η υπεραξία αποτελεί μέρος της Μονάδας Δημιουργίας Ταμιακών Ροών και τμήμα της δραστηριότητας της μονάδας αυτής διατεθεί, η υπεραξία που αναλογεί στην δραστηριότητα που διατίθεται συμπεριλαμβάνεται στην λογιστική αξία της δραστηριότητας κατά τον υπολογισμό του κέρδους ή της ζημιάς από την πώληση της δραστηριότητας. Σε αυτή την περίπτωση η υπεραξία που έχει διατεθεί επιμετρείται αναλογικά με τη σχετική αξία της δραστηριότητας που έχει πουληθεί και της σχετικής αξίας του τμήματος της εναπομένουσας μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών.

2.5 Λειτουργικοί τομείς

Οι τομείς ορίζονται με βάση τη διάρθρωση των εταιριών του Ομίλου, εφόσον οι υπεύθυνοι για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις οικονομικές πληροφορίες ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από την Εταιρεία και από καθεμία από τις θυγατρικές εταιρίες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά κριτήρια που θέτει το Πρότυπο. Ως επιχειρηματικός τομέας ορίζεται μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και λειτουργιών προκειμένου να παρέχονται προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία υπόκεινται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από εκείνα άλλων επιχειρηματικών τομέων. Ως γεωγραφικός τομέας, ορίζεται μία γεωγραφική περιοχή, στην οποία παρέχονται προϊόντα και υπηρεσίες και η οποία υπόκειται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από άλλες περιοχές.

2.6 Συναλλαγματικές μετατροπές

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις οικονομικές του καταστάσεις σε ευρώ το οποίο είναι και το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας αλλά και των θυγατρικών. Συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ίσχυε την ημέρα της συναλλαγής. Κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, οι νομισματικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την αντίστοιχη ημερομηνία. Τα μη-νομισματικά στοιχεία τα οποία επιμετρώνται στα πλαίσια του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία της αρχικής συναλλαγής. Τα κέρδη ή οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.7 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται σε μεταγενέστερες χρήσεις αυξάνουν τη λογιστική αξία των ενσώματων παγίων μόνο εάν πιθανολογείται ότι θα εισρεύσουν στον όμιλο και στην εταιρεία μελλοντικά οικονομικά οφέλη και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις καταχωρούνται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Αποσβέσεις: Οι αποσβέσεις Ενσώματων Περιουσιακών Στοιχείων λογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, βάσει συντελεστών που προσεγγίζουν τη μέση ωφέλιμη ζωή των Στοιχείων η οποία επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Τα εκτιμώμενα έτη μέσης ωφέλιμης ζωής και συντελεστές απόσβεσης ανά κατηγορία παγίων είναι τα ακόλουθα :

	Έτη ωφέλιμης ζωής	Συντελεστές Απόσβεσης
Υδροηλεκτρικά έργα	50	2%
Κτιριακές εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων	7 – 25	4% - 14%
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	4 – 20	5% - 24%
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3 – 10	10% - 30%
Μεταφορικά μέσα	6 – 25	4% - 16%
Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	4 – 10	10% - 25%
Άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	35 – 45	1,5% - 2,5%
Δικαιώματα Χρήσης	10 – 15	6% - 10%

Η αξία των βελτιώσεων, σε ακίνητα τρίτων, αποσβένεται κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου.

2.8 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους, το οποίο είναι προσαυξημένο με όλα εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται με την συναλλαγή για την απόκτησή τους. Επίσης κατά την μεταγενέστερη επιμέτρησή τους ακολουθείται η μέθοδος του κόστους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημίες απομείωσης.

Αποσβέσεις: Οι αποσβέσεις των επενδύσεων σε ακίνητα λογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, βάσει συντελεστών που προσεγγίζουν τη μέση ωφέλιμη ζωή των ακινήτων η οποία επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Τα εκτιμώμενα έτη μέσης ωφέλιμης ζωής και οι συντελεστές απόσβεσης έχουν ως ακολούθως:

<u>Έτη ωφέλιμης ζωής</u>	<u>Συντελεστές Απόσβεσης</u>
50	2%

2.9 Κόστος δανεισμού

Τα κόστη αναδοχής, τα νομικά και τα λοιπά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται, σχετικά με την έκδοση δανείων, αναμορφώνουν το ποσό των δανείων και καταχωρούνται στα Αποτελέσματα με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου κατά τη διάρκεια της σύμβασης του δανείου. Τα κόστη δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους εκτός από τα κόστη δανεισμού που συνδέονται άμεσα με την κατασκευαστική περίοδο ενσωμάτων παγίων οπότε και αναγνωρίζονται σε επαύξηση της αξίας των παγίων αυτών.

2.10 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Οι άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται από 35-45 έτη.

Δικαιώματα Χρήσης: Δικαιώματα εκμετάλλευσης ενσώματων στοιχείων που παραχωρούνται στα πλαίσια συμβάσεων αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις και κάθε τυχόν ζημία απομείωσης.

2.11 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους τουλάχιστον ετησίως. Τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους, όταν

υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου ή της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ). Η ανακτήσιμη αξία καθορίζεται για ένα περιουσιακό στοιχείο εκτός εάν αυτό το περιουσιακό στοιχείο δεν δημιουργεί ταμειακές εισροές οι οποίες είναι κατά μεγάλο βαθμό ανεξάρτητες εκείνων που δημιουργούνται από άλλα περιουσιακά στοιχεία ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων. Εάν η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας ΜΔΤΡ είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, τότε η λογιστική αξία μειώνεται έως το ύψος της ανακτήσιμης. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν. Όταν σε μεταγενέστερη χρήση η ζημία απομείωσης πρέπει να αναστραφεί, η αναπόσβεστη αξία του περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται έως το ύψος της αναθεωρημένης εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας, στο βαθμό που η νέα αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει την αναπόσβεστη αξία που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις.

Η αναστροφή της ζημίας αναγνωρίζεται στα έσοδα.

2.12 Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση

Οι αγορές και οι πωλήσεις των επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος και η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πουλήσει το στοιχείο. Οι επενδύσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, πλέον των άμεσα επιρριπτέων στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα στοιχεία εκείνα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα.

Η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους εξαρτάται από την ταξινόμησή τους στις παρακάτω κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές αναγνωριζόμενες στα αποτελέσματα.

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς (συμπεριλαμβάνονται τα παράγωγα, εκτός από εκείνα που είναι καθορισμένα και

αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης), είναι αυτά που αποκτώνται ή δημιουργούνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά και τέλος αυτά που αποτελούν μέρος ενός χαρτοφυλακίου από αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά μέσα που διαχειρίζονται με σκοπό την κερδοσκοπία.

Κατά την αρχική αναγνώριση ορίζεται από την επιχείρηση ως στοιχείο που αποτιμάται στην εύλογη αξία, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

Στον Ισολογισμό του Ομίλου και της Εταιρείας τα Παράγωγα απεικονίζονται στα κονδύλια των λοιπών βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων / υποχρεώσεων. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.

β) Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις ανωτέρω. Στη συνέχεια, τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται σε αποθεματικό των λοιπών συνολικών εσόδων, μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα. Κατά την πώληση ή όταν χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές μεταφέρονται στα αποτελέσματα. Ο τόκος που κερδίζεται κατά τη διακράτηση του διαθέσιμου προς πώληση περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται ως έσοδο από τόκο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η εύλογη αξία των διαθέσιμων για πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων συμπεριλαμβάνει και την εύλογη αξία τυχόν εγγυήσεων

γ) Απαιτήσεις από πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των τυχόν ζημιών απομείωσης.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με αξιοπιστία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους.

Αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (ή κατά περίπτωση το μέρος ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή το μέρος μίας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού) αποαναγνωρίζονται όταν:

- Τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει.
- Ο Όμιλος και η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο στοιχείο ενεργητικού αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα μία υποχρέωση προς τρίτους να τα εξοφλήσει πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό την μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο στοιχείο ενεργητικού ενώ παράλληλα είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη ή (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου. Όπου ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών πόρων από το συγκεκριμένο στοιχείο ενεργητικού αλλά παράλληλα δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη ή τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο του ενεργητικού αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής της Εταιρείας στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Η συνεχιζόμενη συμμετοχή η οποία έχει τη μορφή εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου στοιχείου αποτιμάται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ του αρχικού υπολοίπου του στοιχείου ενεργητικού και του μέγιστου ποσού που μπορεί ο Όμιλος και η Εταιρεία να κληθεί να καταβάλλει.

Όταν η συνεχιζόμενη συμμετοχή είναι υπό την μορφή δικαιωμάτων αγοράς και/ή πώλησης επί του στοιχείου ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένου και δικαιωμάτων που διακανονίζονται ταμειακά), ο βαθμός συνεχιζόμενης εμπλοκής του Ομίλου και της Εταιρείας είναι η αξία του μεταβιβαζόμενου στοιχείου που δύναται ο Όμιλος και η Εταιρεία να επαναγοράσουν, με εξαίρεση την περίπτωση ενός δικαιώματος πώλησης του στοιχείου το οποίο αποτιμάται σε εύλογες αξίες, όπου η συνεχιζόμενη συμμετοχή του Ομίλου και της Εταιρείας περιορίζεται στην χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του μεταβιβαζόμενου στοιχείου και την τιμή άσκησης του δικαιώματος.

Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία κατάστασης οικονομικής θέσης ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού έχουν υποστεί απομείωση. Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσης και σε σταθερό χρηματιστηριακό περιβάλλον. Αν στοιχειοθετείται απομείωση,

η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσης και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Απαιτήσεις που εκτιμώνται ως ανεπίδεκτες εισπράξεως διαγράφονται.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτελούνται από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης, δάνεια και υποχρεώσεις ή παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα λογιστικής αντιστάθμισης.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία συν, στην περίπτωση δανείων, το κόστος συναλλαγών που αποδίδεται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνουν εμπορικές υποχρεώσεις, λοιπές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Η μεταγενέστερη της αρχικής αναγνώρισης επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων εξαρτάται από την κατηγορία στην οποία έχουν ταξινομηθεί:

α) Δανεισμός και εμπορικές υποχρεώσεις

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου και της Εταιρείας. Ο διαχωρισμός σε βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα γίνεται ανάλογα με τις ισχύουσες συμβάσεις, εάν προβλέπεται αποπληρωμή τους στους επόμενους δώδεκα μήνες ή αργότερα, αντίστοιχα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης όταν οι υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται καθώς επίσης και κατά τη διάρκεια απόσβεσης μέσω της εφαρμογής της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το αναπόσβεστο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τυχόν έκπτωση ή πριμ κατά την απόκτηση καθώς και τυχόν κόστη ή δαπάνες που αποτελούν τμήμα του πραγματικού

επιτοκίου. Η απόσβεση αυτή περιλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα των αποτελεσμάτων χρήσης.

β) Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που διακρατώνται για εμπορικούς σκοπούς και έχουν χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων από την αρχική τους αναγνώριση. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως διακρατούμενες για εμπορικό σκοπό εάν έχουν αποκτηθεί με σκοπό την σύντομη πώλησή τους. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία δεν έχουν χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικά μέσα λογιστικής αντιστάθμισης. Οι ζημίες ή κέρδη των υποχρεώσεων που διακρατώνται για εμπορικούς σκοπούς αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης.

Αποαναγνώριση

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν η υποχρέωση εξοφλείται, δηλαδή, όταν η δέσμευση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μια υπάρχουσα χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μια άλλη υποχρέωση προς τον ίδιο δανειστή η οποία εμπεριέχει σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή μετατροπή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά των αντίστοιχων λογιστικών αξιών αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.13 Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον Ισολογισμό μόνο εάν ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμφηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

Παράγωγα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία όπως είναι τα προθεσμιακά συμβόλαια και οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου, τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του οικονομικού κινδύνου από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας.

Όλα τα παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία διακανονισμού και ακολούθως αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται από την τιμή που έχουν σε μια ενεργό αγορά, ή με τη χρησιμοποίηση τεχνικών αποτίμησης σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει ενεργός αγορά για τα μέσα αυτά. Κέρδη ή ζημίες από τη μεταβολή της εύλογης αξίας των παραγώγων αναγνωρίζονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης εκτός από το αποτελεσματικό τμήμα λογιστικής αντιστάθμισης των παραγώγων που έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών το οποίο αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

2.14 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου ετήσιου σταθμικού κόστους. Το κόστος των εμπορευμάτων περιλαμβάνει τα κόστη και τις δαπάνες απόκτησης των εμπορευμάτων. Κόστος δανεισμού δεν περιλαμβάνεται στο κόστος κτήσης των αποθεμάτων. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας μετά την αφαίρεση των άμεσων εξόδων πώλησης.

2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και χαμηλού ρίσκου.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια. Τα έξοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου, αφαιρουμένου του σχετικού φορολογικού οφέλους, καταχωρούνται στα «Αποθεματικά φορολογικών νόμων / Λοιπά). Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων, περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται. Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών μειωμένο με το φόρο εισοδήματος (εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας, μέχρις ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημιά από πώληση ιδίων μετοχών, καθαρό από άμεσα για την συναλλαγή λοιπά κόστη και φόρο εισοδήματος, αν συντρέχει περίπτωση, εμφανίζεται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια.

2.17 Φόρος Εισοδήματος - Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τους φόρους που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Ο φόρος εισοδήματος καταχωρείται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ο οποίος στην περίπτωση αυτή καταχωρείται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Ο

τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζονται βάσει των σχετικών κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων, κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα. Ο τρέχων φόρος εισοδήματος αφορά, φόρο επί των φορολογητέων κερδών των εταιρειών του Ομίλου, όπως αναμορφώθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του φορολογικού νόμου, και υπολογίστηκε με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή. Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος, αφορούν περιπτώσεις προσωρινών διαφορών μεταξύ φορολογικής αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού και αναγνώρισής τους για σκοπούς σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και υπολογίζονται με χρήση των φορολογικών συντελεστών που θα ισχύουν κατά τις χρήσεις που αναμένεται να ανακτηθούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και να τακτοποιηθούν οι υποχρεώσεις. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρεώσεως (liability method) σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Οι αναμενόμενες φορολογικές επιπτώσεις από τις προσωρινές φορολογικές διαφορές προσδιορίζονται και εμφανίζονται είτε ως μελλοντικές (αναβαλλόμενες) φορολογικές υποχρεώσεις, είτε ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές και τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει επαρκές μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές και οι πιστωτικοί φόροι μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ελέγχεται σε κάθε ημερομηνία κατάστασης οικονομικής θέσης και μειώνεται κατά την έκταση που δεν αναμένεται να υπάρξει επαρκές φορολογητέο εισόδημα που θα καλύψει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία συμφηφίζουν τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αν και μόνο αν:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει ένα νόμιμο εκτελεστό δικαίωμα να συμφηφίσει τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αφορούν σε φόρο εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή είτε:

- στην ίδια φορολογητέα οικονομική μονάδα, είτε
- σε διαφορετικές φορολογητέες οικονομικές μονάδες, οι οποίες προτίθενται να συμφηφίσουν τις τρέχουσες φορολογητέες υποχρεώσεις και απαιτήσεις ή να εισπράξουν τις απαιτήσεις και να τακτοποιήσουν / εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις συγχρόνως, σε κάθε μελλοντική περίοδο στην οποία σημαντικά ποσά αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων ή απαιτήσεων αναμένονται να τακτοποιηθούν ή να ανακτηθούν.

2.18 Παροχές σε εργαζόμενους

Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Οι μεταβολές στις υποχρεώσεις του προγράμματος καθορισμένων παροχών που σχετίζονται με το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και το χρηματοοικονομικό κόστος από τόκους αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, ενώ τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από επανεκτιμήσεις λόγω μεταβολών των παραδοχών, καταχωρούνται στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

Για την προεξόφληση της χρήσης 2017 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση European Corporate bonds AA iBoxx EUR 10 + index, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.19 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το ποσό αυτής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν η επίπτωση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, με την χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία κατάστασης οικονομικής θέσης και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης, οι προβλέψεις αντιλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται.

2.20 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από τις εκπτώσεις και τις επιστροφές. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πωλήσεις αγαθών:** Οι πωλήσεις αγαθών μειωμένες με τις χορηγούμενες εκπτώσεις, αναγνωρίζονται όταν οι ουσιώδεις κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας των αγαθών έχουν μεταφερθεί στον αγοραστή συνήθως κατά την παράδοσή τους στους πελάτες, όταν τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.
- **Παροχή υπηρεσιών:** Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας σε σχέση με το εκτιμώμενο συνολικό κόστος της.
- **Έσοδα από τόκους:** Έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται όταν ο τόκος καθίσταται δεδουλευμένος (με βάση τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου).
- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

2.21 Μισθώσεις

Όμιλος ως μισθωτής

Μίσθωση, η οποία μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα ενός παγίου στον μισθωτή, θεωρείται ως χρηματοδοτική και λογίζεται ως απόκτηση παγίου και ανάληψη μιας υποχρέωσης. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταχωρούνται ως περιουσιακά στοιχεία με ποσό ίσο κατά την έναρξη της μίσθωσης με την εύλογη αξία της μισθωμένης ιδιοκτησίας ή, αν είναι χαμηλότερη, την παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Τα μισθώματα επιμερίζονται στα χρηματοοικονομικά έξοδα και σε μείωση της ανεξόφλητης υποχρέωσης, έτσι που να προκύπτει ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο πάνω στο εναπομένον υπόλοιπο της υποχρέωσης.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου, εκτός εάν δεν είναι εύλογα σίγουρο ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία θα αποκτήσει την κυριότητά του κατά τη λήξη της μίσθωσης οπότε και αποσβένεται στο συντομότερο χρόνο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου και της διάρκειας της μίσθωσης.

Αν από τη συμφωνία μίσθωσης προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ουσιαστικά όλα τα οφέλη και τους κινδύνους που απορρέουν από την κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου, τότε η μίσθωση ταξινομείται ως λειτουργική μίσθωση. Οι πληρωμές μισθωμάτων για λειτουργικές μισθώσεις καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.22 Διανομή μερισμάτων

Τα μερίσματα που διανέμονται στους Μετόχους, παρουσιάζονται ως υποχρέωση την χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

2.23 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται αρχικά ως έσοδα επόμενων χρήσεων όταν η είσπραξη της επιχορήγησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη και ο Όμιλος και η Εταιρεία θα εκπληρώσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αναγνωρίζονται ως λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης σε συστηματική βάση στις χρήσεις που αναγνωρίζονται τα αντίστοιχα έξοδα. Επιχορηγήσεις που αφορούν το κόστος απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου αναγνωρίζονται ως λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης σε συστηματική βάση σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή του περιουσιακού στοιχείου.

2.24 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη, ανά μετοχή, υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους που αναλογούν στους μετόχους της πλειοψηφίας, με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών κάθε χρήσης.

2.25 Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, οι οποίες είναι άτοκες ή φέρουν επιτόκιο χαμηλότερο από τα εκάστοτε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς, εμφανίζονται στην καθαρή παρούσα αξία τους. Οι διαφορές προεξόφλησης, απεικονίζονται σαν χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα στα Αποτελέσματα της εκάστοτε χρήσεως στην οποία προκύπτουν.

2.26 Συνδεδεμένα Μέρη

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη παρουσιάζονται ξεχωριστά στις Οικονομικές Καταστάσεις. Αυτά τα συνδεδεμένα μέρη αφορούν βασικά τους κύριους μετόχους και τη Διοίκηση μίας επιχείρησης ή/και των θυγατρικών της εταιρειών, εταιρείες με κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς και/ή Διοίκηση με την επιχείρηση και τις ενοποιούμενες θυγατρικές ή θυγατρικές αυτών των εταιριών.

2.27 Διαχείριση κεφαλαίου

Πολιτική του Ομίλου είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, ώστε να υπάρχει εμπιστοσύνη εκ μέρους των επενδυτών και των πιστωτών και να υποστηρίζεται η μελλοντική της ανάπτυξη. Η διοίκηση παρακολουθεί τα ίδια κεφάλαια τα οποία και εκλαμβάνει στο σύνολό τους, με εξαίρεση τα δικαιώματα μειοψηφίας, ώστε η σχέση των ξένων (αφαιρουμένων των καταθέσεων της Εταιρείας) με τα ίδια κεφάλαια, να ανέρχεται περίπου έως 3 προς 1.

Με βάση τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων, η σχέση ξένα προς ίδια κεφάλαια για τις χρήσεις 2017 και 2016, διαμορφώθηκε αντίστοιχα σε 6,19 και 5,69 για τον Όμιλο και σε 2,32 και 2,82 για την Εταιρεία.

Από τις διατάξεις περί νομοθεσίας των ανωνύμων εταιρειών, Κ.Ν. 2190/1920, επιβάλλονται περιορισμοί σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που έχουν ως εξής:

Η απόκτηση ιδίων μετοχών, με εξαίρεση την περίπτωση της απόκτησης με σκοπό την διανομή τους στους εργαζομένους, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από τον νόμο.

Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας, γίνει κατώτερο από το 1/2 του μετοχικού κεφαλαίου το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει την Γενική Συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την λήξη της χρήσης, που θα αποφασίσει την λύση της εταιρείας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.

Όταν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας, καταστεί κατώτερο του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου και η Γενική Συνέλευση δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, η Εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Ετησίως, αφαιρείται το 1/20 τουλάχιστον των καθαρών κερδών, προς σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά προς εξίσωση, προ πάσης διανομής μερίσματος, του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού αποτελέσματα εις νέον. Ο σχηματισμός του αποθεματικού αυτού καθίσταται προαιρετικός, όταν το ύψος του φθάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Η καταβολή ετησίου μερίσματος στους μετόχους σε μετρητά, και σε ποσοστό 35% τουλάχιστον των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και του καθαρού αποτελέσματος από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους, είναι υποχρεωτική. Αυτό δεν έχει εφαρμογή, αν έτσι αποφασισθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων με πλειοψηφία τουλάχιστον 65% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, το μη διανεμηθέν μέρισμα μέχρι τουλάχιστον ποσοστού 35% επί ανωτέρω καθαρών κερδών, εμφανίζεται σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού προς κεφαλαιοποίηση, εντός τετραετίας με την έκδοση νέων μετοχών που παραδίδονται δωρεάν στους δικαιούχους μετόχους. Τέλος, με πλειοψηφία τουλάχιστον 70% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μπορεί να αποφασίζει την μη διανομή μερίσματος.

Η Εταιρεία συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές διατάξεις που επιβάλλονται από την νομοθεσία σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοπιστωτικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας τον εκθέτουν σε διάφορους χρηματοπιστωτικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγματικών κινδύνων, κινδύνων μεταβολής του επιπέδου των επιτοκίων, κινδύνων ταμειακών ροών και κινδύνων τιμών), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου και της Εταιρείας επικεντρώνεται στη μη προβλεψιμότητα των κεφαλαιαγορών με στόχο την ελαχιστοποίηση των παραγόντων που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου και της Εταιρείας. Ο Όμιλος και η Εταιρεία σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε ορισμένους κινδύνους.

Η διαχείριση κινδύνων διενεργείται από το τμήμα οικονομικής διαχείρισης του Ομίλου και της Εταιρείας σύμφωνα με την πολιτική που έχει εγκρίνει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το τμήμα οικονομικής διαχείρισης εντοπίζει, αξιολογεί και αντισταθμίζει χρηματοπιστωτικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τα υπόλοιπα τμήματα του Ομίλου και της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει οδηγίες για την διαχείριση κινδύνων γενικά και ειδικά καλύπτοντας θέματα όπως συναλλαγματικούς κινδύνους, κινδύνους μεταβολής επιτοκίων, πιστωτικούς κινδύνους, τη χρήση παραγώγων και μη χρηματοπιστωτικών μέσων καθώς και την επένδυση επιπλέον ρευστότητας.

Στην συνέχεια αναλύεται η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας μετά από φόρους 29% για το 2017 και το 2016.

3.1.1 Κίνδυνοι

3.1.1.1 Συναλλαγματικοί Κίνδυνοι

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δραστηριοποιούνται διεθνώς και εκτίθενται σε κινδύνους συναλλαγματικών ισοτιμιών που προκύπτουν από την έκθεση σε διαφορετικά νομίσματα κυρίως του USD και JPY. Συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα διαφορετικό του €. Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά περίπτωση προβαίνει σε αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου μέσω σύναψης συμβάσεων παραγώγων αλλά δεν κάνει χρήση της λογιστικής της αντιστάθμισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 14 και (€ 98) αντίστοιχα (€ 141 και € 74 αντίστοιχα το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του USD κατά 8% (την συγκρίσιμη χρήση ήταν 6%) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των ζημιών / κερδών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων αντισταθμιζόμενων από πιστωτικές / χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές κατά τη μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 57 (€ 5 και € 9 αντίστοιχα το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του JPY κατά 8% (την συγκρίσιμη χρήση ήταν 9%) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών / ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων και την μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων αντισταθμιζόμενων από ζημιών / κερδών κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση του Ομίλου και της Εταιρείας θα είχαν διαμορφωθεί κατά € 1 και € 8 αντίστοιχα (δεν υπήρχαν συναλλαγές για το 2016 για τον Όμιλο και την Εταιρεία) (χαμηλότερα) / υψηλότερα, αν το € ήταν ασθενέστερο / ισχυρότερο του GBP κατά 6% με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών / ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές κατά την είσπραξη εμπορικών απαιτήσεων και την μετατροπή των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων αντισταθμιζόμενων από ζημιών / κερδών κατά την εξόφληση εμπορικών υποχρεώσεων.

3.1.1.2. Κίνδυνοι Αγοράς

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθεται σε κινδύνους τιμών μετοχών που προέρχονται από επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ) και χαρακτηρίζονται για τον σκοπό σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων ως διαθέσιμα προς πώληση. Για την διαχείριση των κινδύνων τιμών που προέρχονται από επενδύσεις σε μετοχές ο Όμιλος και η Εταιρεία δημιουργεί διασπορά στο χαρτοφυλάκιο του. Η διασπορά του χαρτοφυλακίου είναι σύμφωνη με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου που αφορούν την επένδυση διαθεσίμων σε μετοχές.

Οι μετοχές του χαρτοφυλακίου περιλαμβάνονται στον Γενικό Δείκτη του ΧΑΑ. Η επίδραση που θα είχε μια αύξηση/ μείωση του Γενικού Δείκτη του ΧΑΑ στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου για τη χρήση 2017, με την παραδοχή αύξησης / μείωσης του Γενικού Δείκτη του ΧΑ κατά 23,83%, διατηρώντας όλες τις λοιπές μεταβλητές παραμένουν σταθερές θα είχε ως εξής:

Τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν αυξηθεί / μειωθεί κατά € 1 (€ 3 το 2016) ως αποτέλεσμα των κερδών / (ζημιών) που θα προέκυπταν από την αποτίμηση των διαθεσίμων για πώληση χρηματοοικονομικών μέσων.

3.1.1.3 Κίνδυνοι Ταμειακών Ροών και Επιτοκίων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει σημαντικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία και συνεπώς τα έσοδα και οι λειτουργικές ταμειακές ροές δεν επηρεάζονται ουσιαστικά από την μεταβολή των επιτοκίων. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει κυρίως από μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό σε € με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναλύει την έκθεση του στην μεταβολή των επιτοκίων σε συνεχή βάση λαμβάνοντας υπόψη την δυνατότητα της αναχρηματοδότησης με διαφορετικούς όρους και τρόπους καθώς και την ανανέωση υφιστάμενων χορηγήσεων. Με βάση αυτές τις δυνατότητες ο Όμιλος και η Εταιρεία υπολογίζει την επίδραση στα αποτελέσματα μιας μεταβολής των επιτοκίων για τις σημαντικές χορηγήσεις μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης διάρκειας.

Εάν την 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιτόκια του Ευρώ ήταν υψηλότερα κατά 150 μονάδες βάσης για τον Όμιλο της θυγατρικής R.F. ENERGY A.E. και 10 μονάδες βάσης για την Εταιρεία (την συγκρίσιμη χρήση 2016 ήταν 145 και 140 αντίστοιχα) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν διαμορφωθεί χαμηλότερα για τον Όμιλο κατά € 142 (€ 803 το 2016) και για την Εταιρεία κατά € 42 (€ 671 το 2016). Αυτό θα συνέβαινε κυρίως λόγω του υψηλότερου χρηματοοικονομικού κόστους για τραπεζικό δανεισμό με κυμαινόμενο επιτόκιο σε €.

Εάν την 31 Δεκεμβρίου 2017 τα επιτόκια του Ευρώ ήταν χαμηλότερα κατά 150 μονάδες βάσης για τον Όμιλο της θυγατρικής R.F. ENERGY A.E. και 10 μονάδες βάσης για την Εταιρεία (την συγκρίσιμη χρήση 2016 ήταν 145 και 140 αντίστοιχα) με τις λοιπές μεταβλητές να παραμένουν σταθερές τα μετά από φόρους κέρδη και η καθαρή θέση θα είχαν διαμορφωθεί υψηλότερα για τον Όμιλο κατά € 142 (€ 803 το 2016) και για την Εταιρεία κατά € 42 (€ 671 το 2016). Αυτό θα συνέβαινε κυρίως λόγω του χαμηλότερου χρηματοοικονομικού κόστους για τραπεζικό δανεισμό με κυμαινόμενο επιτόκιο σε €.

3.2. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχειρίζεται σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από πιστώσεις σε πελάτες συμπεριλαμβανομένων των λογαριασμών εισπρακτέων. Τα εμπορικά τμήματα αξιολογούν την φερεγγυότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπόψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση, προηγούμενη εμπειρία συναλλαγών και λοιπούς παράγοντες και ορίζουν πιστωτικά όρια τα οποία παρακολουθούνται τακτικά και δεν δύναται να ξεπεραστούν από έναν μεμονωμένο πελάτη. Οι πωλήσεις σε ιδιώτες αποτελούν περίπου το 1% του συνολικού κύκλου εργασιών του Ομίλου και διενεργούνται κυρίως τοις μετρητοίς. Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν έγινε υπέρβαση των ορίων πίστωσης και η Διοίκηση του Ομίλου δεν αναμένει σημαντικές απώλειες που μπορεί να προκύψουν από την μη ρευστοποίηση λογαριασμών εισπρακτέων. Επίσης οι απαιτήσεις της Εταιρείας κατανέμονται σε έναν ευρύ αριθμό πελατών, συνεπώς δεν υφίσταται συγκέντρωσή τους και κατά συνέπεια περιορίζεται σημαντικά ο πιστωτικός κίνδυνος.

Η μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο για εμπορικές απαιτήσεις κατά την 31/12/2017 αναλύεται στην Σημείωση 14.

3.3. Κίνδυνος Ρευστότητας

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμπεριλαμβάνει την διασφάλιση ύπαρξης επαρκών διαθεσίμων και ισοδύναμων καθώς και την εξασφάλιση της πιστοληπτικής ικανότητας μέσω εγκεκριμένων ορίων χρηματοδότησης για κεφάλαιο κίνησης και έκδοση εγγυητικών σε προμηθευτές, που την 31/12/2017 ανερχόταν σε € 118.068 για τον Όμιλο και 106.347 για την Εταιρεία (την 31/12/2016 ανερχόταν σε € 119.811 για τον Όμιλο και 109.023 για την Εταιρεία).

Η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας παρακολουθεί και αναπροσαρμόζει καθημερινά το ταμειακό πρόγραμμα ρευστότητας με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές εισροές και εκροές.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις υποχρεώσεις του Ομίλου κατά λήξη με βάση την υπολειπόμενη συμβατική διάρκεια κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα ποσά του πίνακα αναφέρονται στην ονομαστική αξία της υποχρέωσης πλέον τόκων και ως εκ τούτου δύναται να μη συμφωνούν με τα ποσά που αναφέρονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Ο Όμιλος 31-Δεκ-17	Από 1 έτος μέχρι		από 2 έτη μέχρι	
	< 1 έτος	2 έτη	5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	24.011	27.553	7.713	17.680
Υποχρεώσεις	21.288	-	-	-
Σύνολο	45.299	27.553	7.713	17.680

Ο Όμιλος 31-Δεκ-16	Από 1 έτος μέχρι		από 2 έτη μέχρι	
	< 1 έτος	2 έτη	5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	18.139	16.021	33.165	20.550
Υποχρεώσεις	17.425	-	-	-
Σύνολο	35.564	16.021	33.165	20.550

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις υποχρεώσεις της Εταιρείας κατά την λήξη με βάση την υπολειπόμενη συμβατική διάρκεια κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Τα ποσά του πίνακα αναφέρονται στην ονομαστική αξία της υποχρέωσης πλέον τόκων και ως εκ τούτου δύναται να μη συμφωνούν με τα ποσά που αναφέρονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

Η Εταιρεία 31-Δεκ-17	< 1 έτος	από 1 έτος μέχρι 2 έτη	από 2 έτη μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	21.673	25.193	3.468	17.240
Υποχρεώσεις	27.102	-	-	-
Σύνολο	48.775	25.193	3.468	17.240

Η Εταιρεία 31-Δεκ-16	< 1 έτος	από 1 έτος μέχρι 2 έτη	από 2 έτη μέχρι 5 έτη	> 5 έτη
Δάνεια	15.908	13.769	27.225	19.702
Υποχρεώσεις	14.486	-	-	-
Σύνολο	30.394	13.769	27.225	19.702

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσεως. Η χρήση της διαθέσιμης πληροφόρησης και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων. Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι βασικές εκτιμήσεις και κρίσεις που αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες και έχουν ως εξής:

α) Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων

Η Διοίκηση εξετάζει την ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού σε κάθε ετήσια περίοδο αναφοράς. Την 31/12/2017 η Διοίκηση εκτιμά ότι η ωφέλιμη ζωή αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη χρησιμότητα των παγίων στοιχείων του ενεργητικού.

β) Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 για τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεών του. Κατά τον προσδιορισμό του πότε μια επένδυση έχει υποστεί απομείωση της

αξίας της ο Όμιλος εκτιμά, μαζί με άλλους παράγοντες, τη διάρκεια ή την έκταση που η εύλογη αξία μιας επένδυσης είναι χαμηλότερη του κόστους, γεγονός το οποίο μπορεί να αποτελέσει μία αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές, καθώς και τις επιχειρηματικές πολιτικές και το μέλλον της επένδυσης.

γ) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός.

δ) Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες θεωρούνται ότι προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους λόγω της βραχυπρόθεσμης φύσης των απαιτήσεων. Σε περιπτώσεις υπερήμερων απαιτήσεων αναγνωρίζεται η εκτιμώμενη ζημία απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης που αφορούν απαιτήσεις από πελάτες υπολογίζονται από το εμπορικό τμήμα της Εταιρείας με βάση την φερεγγυότητα του πελάτη και λαμβάνοντας υπόψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση. Η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε περιοδική επανεκτίμηση της επάρκειας της πρόβλεψης σχετικά με τις επισφαλείς απαιτήσεις σε συνάρτηση με την πιστωτική της πολιτική και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία της Νομικής Υπηρεσίας του Ομίλου, τα οποία προκύπτουν βάσει επεξεργασίας ιστορικών δεδομένων και πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζεται.

ε) Πρόβλεψη για απομείωση αποθεμάτων

Η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις και κρίσεις για τον προσδιορισμό των κατάλληλων απομειώσεων για απαξιωμένα αποθέματα βασιζόμενη σε λεπτομερείς αναλύσεις των βραδέως κινούμενων αποθεμάτων και σε μελλοντικά σχέδια ρευστοποίησής τους.

στ) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση

του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

η) Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου την 31/12/2017. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον.

θ) Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί φορολογικών ζημιών

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημιές. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν.

5. Λειτουργικοί τομείς

Οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου είναι στρατηγικές μονάδες που πωλούν διαφορετικά αγαθά. Παρακολουθούνται και διοικούνται ξεχωριστά από το διοικητικό συμβούλιο, διότι τα αγαθά αυτά είναι διαφορετικής φύσεως, ζήτησης στην αγορά και μικτού περιθωρίου κέρδους.

Οι τομείς του Ομίλου είναι οι εξής:

- Διαρκή καταναλωτικά αγαθά

Ο τομέας των διαρκών καταναλωτικών αγαθών περιλαμβάνει την εισαγωγή και εμπορία κλιματιστικών μηχανημάτων παντός τύπου, για οικιακή και επαγγελματική χρήση καθώς και λευκών και μαύρων οικιακών συσκευών. Επίσης περιλαμβάνει την εμπορία προϊόντων κινητής τηλεφωνίας καθώς και τις δραστηριότητες οι οποίες αφορούν αποκλειστικά υπηρεσίες αποθήκευσης και επισκευής των διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

- Ενέργεια

Ο τομέας της ενέργειας περιλαμβάνει την ανάπτυξη, διαχείριση και εκμετάλλευση ενεργειακών projects, με επίκεντρο τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Οι λογιστικές πολιτικές για τους λειτουργικούς τομείς είναι οι ίδιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Η αποδοτικότητα των τομέων επιμετράται στην βάση του καθαρού μετά και από φόρους αποτελέσματος. Οι πωλήσεις του Ομίλου είναι σχεδόν χονδρικές στο σύνολό τους και όλα τα περιουσιακά του στοιχεία είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα.

Η διάρθρωση των αποτελεσμάτων και των περιουσιακών στοιχείων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 στους ανωτέρω τομείς αναλύεται ως εξής :

	Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά	Ενέργεια	Σύνολο
01/01- 31/12/2017			
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	110.412	10.254	120.666
Διατομεακά έσοδα	(23.611)		(23.611)
Κύκλος εργασιών	86.801	10.254	97.055
Απόσβεση ενσώματων/ άυλων περιουσιακών στοιχείων	(254)	(5.237)	(5.491)
Κέρδη/ ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	903	7.158	8.061
Χρηματοοικονομικά έσοδα	1.810	17	1.827
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(6.722)	(604)	(7.326)
Κέρδη προ φόρων	(2.678)	2.928	250
Φόρος εισοδήματος	612	(962)	(350)
Κέρδη μετά φόρων	(2.066)	1.966	(100)
Δαπάνες για ενσώματα/άυλα στοιχεία ενεργητικού κατά τομέα	112	12	124
Παρουσιαζόμενα στοιχεία του ενεργητικού κατά τομέα	77.021	74.831	151.852
Παρουσιαζόμενες υποχρεώσεις κατά τομέα	10.073	31.674	41.747
01/01- 31/12/2016			
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	108.966	9.756	118.722
Διατομεακά έσοδα	(23.936)	-	(23.936)
Κύκλος εργασιών	85.030	9.756	94.786
Απόσβεση ενσώματων/ άυλων περιουσιακών στοιχείων	(290)	(5.240)	(5.530)
Κέρδη/ ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	4.381	6.676	11.057
Χρηματοοικονομικά έσοδα	12.010	41	12.051
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(12.947)	(935)	(13.882)
Κέρδη προ φόρων	1.117	2.137	3.254
Φόρος εισοδήματος	(18)	(748)	(766)
Κέρδη μετά φόρων	1.099	1.389	2.488
Δαπάνες για ενσώματα/άυλα στοιχεία ενεργητικού κατά τομέα	166	11	177
Παρουσιαζόμενα στοιχεία του ενεργητικού κατά τομέα	79.807	75.737	155.544
Παρουσιαζόμενες υποχρεώσεις κατά τομέα	27.937	3.527	31.464

Η συμφωνία των εσόδων, των λειτουργικών κερδών ή ζημιών, των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων κάθε λειτουργικού τομέα με τα αντίστοιχα ποσά των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

Στοιχεία Ενεργητικού	31/12/2017	31/12/2016
Στοιχεία ενεργητικού παρουσιαζόμενων τομέων	158.912	153.176
Διατομεακά στοιχεία ενεργητικού	(21.854)	(11.817)
Μη κατανεμημένα στοιχεία ενεργητικού	14.794	14.185
Σύνολο ενεργητικού Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	151.852	155.544
Υποχρεώσεις	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρεώσεις παρουσιαζόμενων τομέων	123.504	117.551
Διατομεακές υποχρεώσεις	(17.736)	(7.632)
Μη κατανεμημένες υποχρεώσεις	7.144	6.071
Σύνολο υποχρεώσεων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	112.912	115.990
Κέρδη μετά φόρων	31/12/2017	31/12/2016
Κέρδη παρουσιαζόμενων τομέων	(153)	2.012
Απαλοιφές διατομεακών κερδών	(44)	474
Αποσβέσεις	111	111
Λοιπά μη κατανεμημένα	-	-
Φόρος εισοδήματος	(14)	(109)
Σύνολο κερδών μετά φόρων Ομίλου	(100)	2.488

Η γεωγραφική ανάλυση των πωλήσεων του Ομίλου κατά τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Έσοδα πωλήσεων ανά γεωγραφικό τομέα			
1/1-31/12/2017	Διαρκή καταναλωτικά αγαθά	Ενέργεια	Σύνολο
Μητρική (Πωλήσεις εσωτερικού)	32.694	-	32.694
Θυγατρικές (Πωλήσεις εσωτερικού)		10.254	10.254
Μητρική (Πωλήσεις εξωτερικού)	48.170	-	48.170
Θυγατρικές (Πωλήσεις εξωτερικού)	29.548	-	29.548
Διατομεακά έσοδα	(23.611)	-	(23.611)
Σύνολο	86.801	10.254	97.055
1/1-31/12/2016	Διαρκή καταναλωτικά αγαθά	Ενέργεια	Σύνολο
Μητρική (Πωλήσεις εσωτερικού)	27.699	-	27.699
Θυγατρικές (Πωλήσεις εσωτερικού)		9.756	9.756
Μητρική (Πωλήσεις εξωτερικού)	47.760	-	47.760
Θυγατρικές (Πωλήσεις εξωτερικού)	33.675	-	33.675
Διατομεακά έσοδα	(24.104)	-	(24.104)
Σύνολο	85.030	9.756	94.786

Ο ανωτέρω πίνακας αναφέρεται σε πωλήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται από την Ελλάδα στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Η Εταιρεία δραστηριοποιείται και μέσω θυγατρικών της εγκατεστημένες στο εξωτερικό.

Τα έσοδα από τον τομέα της ενέργειας τόσο για την ετήσια περίοδο 2017 όσο και για την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο προέρχονται στο σύνολο τους από έναν πελάτη.

Για την χρήση 2017 στον τομέα των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, τα έσοδα από δύο πελάτες του εξωτερικού ανήλθαν σε € 5.828 και € 4.087 αντίστοιχα (για την συγκρίσιμη χρήση 2016 τα ποσά ήταν € 3.847 και € 5.011 αντίστοιχα) και ένας πελάτης εσωτερικού με έσοδα ποσού € 5.488 (για την συγκρίσιμη χρήση 2016 το ποσό ήταν € 4.813).

6. Έσοδα

Η ανάλυση των εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως ακολούθως :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Πωλήσεις εμπορευμάτων	86.608	84.805	80.670	75.234
Πωλήσεις προϊόντων (ηλεκτρική ενέργεια)	10.254	9.756	-	-
Πωλήσεις υπηρεσιών	193	225	193	225
Κύκλος εργασιών	97.055	94.786	80.863	75.459
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	623	735	63	243
Γενικό σύνολο	97.678	95.521	80.926	75.702

Οι συνολικός κύκλος εργασιών της F.G. EUROPE A.E. το 2017 σε επίπεδο Ομίλου ανήλθε σε € 97.055 έναντι € 94.786 της αντίστοιχης χρήσης 2016 σημειώνοντας αύξηση κατά 2,4%. Η αύξηση των πωλήσεων εμπορευμάτων της Εταιρείας στο εξωτερικό ανέρχεται σε 1% και στο εσωτερικό σε 18% και οφείλεται αφενός στην πολιτική προώθησης των εξαγωγών της μέσω της ίδρυσης θυγατρικών εταιρειών στις αγορές της Τουρκίας της Ιταλίας και της Μεγάλης Βρετανίας και αφετέρου στις κλιματολογικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την διάρκεια της τρέχουσας χρήσης. Στον τομέα της Ενέργειας τα έσοδα εμφανίζονται αυξημένα κατά 5,1% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, γεγονός που οφείλεται, στις ευνοϊκές ανεμολογικές συνθήκες που επικράτησαν στην τρέχουσα χρήση.

7. Δαπάνες

Οι βασικότερες κατηγορίες δαπανών αναλύονται ως εξής:

Ο Όμιλος					
Πίνακας κατανομής εξόδων 1/1-31/12/17					
Λογαριασμός	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Άλλα έξοδα	Σύνολο
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	(416)	(1.890)	(3.626)	-	(5.932)
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	(137)	(469)	(1.805)	-	(2.411)
Παροχές τρίτων	(1.779)	(872)	(5.620)	-	(8.271)
Φόροι τέλη	(448)	(94)	(323)	-	(865)
Διάφορα έξοδα	(8)	(376)	(3.599)	(208)	(4.191)
Αποσβέσεις ενσωματωμένες (Σημ. 10)	(5.234)	(159)	(74)	-	(5.467)
Αναλογούσες επιχορηγήσεις παγίων (Σημ. 21)	1.704	-	-	-	1.704
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (Σημ. 7.3)	(320)	(21)	(214)	-	(555)
Αναλώσεις αποθεμάτων	(65.941)	-	-	-	(65.941)
Σύνολο	(72.579)	(3.881)	(15.261)	(208)	(91.929)

Ο Όμιλος					
Πίνακας κατανομής εξόδων 1/1-31/12/16					
Λογαριασμός	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Άλλα έξοδα	Σύνολο
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	(337)	(3.205)	(2.251)	-	(5.793)
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	(188)	(355)	(2.543)	-	(3.086)
Παροχές τρίτων	(1.633)	(849)	(5.600)	-	(8.082)
Φόροι τέλη	(463)	(94)	(830)	-	(1.387)
Διάφορα έξοδα	(14)	(298)	(1.633)	(298)	(2.243)
Αποσβέσεις ενσωματωμένες (Σημ. 10)	(5.237)	(189)	(89)	-	(5.515)
Αναλογούσες επιχορηγήσεις παγίων (Σημ. 21)	1.704	-	-	-	1.704
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (Σημ. 7.3)	(140)	(164)	(808)	-	(1.112)
Αναλώσεις αποθεμάτων	(64.922)	-	-	-	(64.922)
Σύνολο	(71.230)	(5.154)	(13.754)	(298)	(90.436)

Η Εταιρεία					
Πίνακας κατανομής εξόδων 1/1-31/12/17					
Λογαριασμός	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Άλλα έξοδα	Σύνολο
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	(87)	(1.078)	(2.271)	-	(3.436)
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	-	(60)	(462)	-	(522)
Παροχές τρίτων	-	(458)	(5.552)	-	(6.010)
Φόροι τέλη	-	(66)	(307)	-	(373)
Διάφορα έξοδα	-	(195)	(2.142)	(83)	(2.420)
Αποσβέσεις ενσωματωμένες (Σημ. 10)	-	(77)	(74)	-	(151)
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (Σημ. 7.3)	(154)	(24)	(196)	-	(374)
Αναλώσεις αποθεμάτων	(65.117)	-	-	-	(65.117)
Σύνολο	(65.358)	(1.958)	(11.004)	(83)	(78.403)

Η Εταιρεία					
Πίνακας κατανομής εξόδων 1/1-31/12/16					
Λογαριασμός	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Άλλα έξοδα	Σύνολο
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	(81)	(1.130)	(2.086)	-	(3.297)
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	-	(71)	(518)	-	(589)
Παροχές τρίτων	-	(458)	(5.769)	-	(6.227)
Φόροι τέλη	-	(65)	(301)	-	(366)
Διάφορα έξοδα	-	(144)	(742)	(86)	(972)
Αποσβέσεις ενσωματωμένες (Σημ. 10)	-	(104)	(88)	-	(192)
Προβλέψεις εκμετάλλευσης (Σημ. 7.3)	(50)	(41)	(687)	-	(778)
Αναλώσεις αποθεμάτων	(61.832)	-	-	-	(61.832)
Σύνολο	(61.963)	(2.013)	(10.191)	(86)	(74.253)

Τα διάφορα έξοδα αφορούν κυρίως μεταφορικά και έξοδα προβολής και διαφήμισης.

Η αύξηση του κόστους πωληθέντων σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας παρά την αύξηση του περιθωρίου μικτού κέρδους (25,22% το 2017 έναντι 24,85% το 2016) και (19,17% το 2017 έναντι 17,89% το 2016) αντίστοιχα, οφείλεται κατά κύριο λόγο στη αύξηση των πωλήσεων.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, στα έξοδα διοίκησης του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους € 2,5 που αφορούν επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές εργασίες.

7.1 Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Μισθοί και Ημερομίσθια	(4.832)	(4.689)	(2.742)	(2.617)
Εργοδοτικές Εισφορές	(1.015)	(987)	(649)	(621)
Λοιπές Παροχές	(21)	(18)	(21)	(15)
Παροχή σε εργαζομένους λόγω συνταξιοδότησης	(64)	(99)	(24)	(44)
Σύνολο	(5.932)	(5.793)	(3.436)	(3.297)

7.2 Χρηματοοικονομικό κόστος

Η ανάλυση του χρηματοοικονομικού κόστους έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Χρηματοοικονομικά έξοδα:				
Χρεωστικοί τόκοι	(3.613)	(4.373)	(3.112)	(3.597)
Συναφή με τους χρεωστικούς τόκους έξοδα	(306)	(412)	(182)	(288)
Λοιπά τραπεζικά έξοδα και προμήθειες	(72)	(113)	(72)	(113)
Χρημ/μικο κόστος πρόβλεψης απομάκρυνσης εξοπλισμού	(105)	(105)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(3.178)	(1.553)	(2.149)	(771)
Αποτίμηση παραγώγων	(38)	-	-	-
Προεξόφληση τόκων αναλογιστικής μελέτης	(12)	(13)	(12)	(13)
Λοιπά	(2)	-	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	(7.326)	(6.569)	(5.527)	(4.782)
Χρηματοοικονομικά έσοδα:				
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	24	70	8	29
Κέρδη από χρεογράφα	3	477	-	474
Συναλλαγματικές διαφορές	1.727	3.714	742	2.703
Αποτίμηση παραγώγων για κάλυψη συναλλαγματικών κινδύνου	73	477	74	439
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	1.827	4.738	824	3.645
Χρηματοοικονομικά έξοδα (καθαρά)	(5.499)	(1.831)	(4.703)	(1.137)

Η Εταιρεία σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα (προαγορά συναλλάγματος- επίπεδο 2) προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεση της στις μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών για τις αγορές αποθεμάτων. Οι μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά την περίοδο 1/1-31/12/2017 είχαν ως συνέπεια τη δημιουργία χρεωστικών συναλλαγματικών διαφορών ύψους € 2.149 οι οποίες καλύφθηκαν μερικώς κατά ποσό € 742 από τη χρήση κυρίως των παράγωγων χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Για την αντίστοιχη περίοδο του 2016 οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές ανερχόταν σε € 771 και υπερκαλυφθήκαν κατά € 2.703 από τη χρήση των παράγωγων χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου δεν πραγματοποιούν συναλλαγές σε ξένα νομίσματα και ως εκ τούτου δεν παρουσιάζουν συναλλαγματικές διαφορές.

Στα καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα περιλαμβάνεται κέρδος αποτίμησης εισηγμένων μετοχών που έχουν ταξινομηθεί στα «Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία» ποσού € 217, καθώς και ισόποσο κέρδος μακροπρόθεσμης απαίτησης κάλυψης της εν λόγω ζημίας. (Σημ. 11)

7.3 Προβλέψεις εκμετάλλευσης

Η ανάλυση των προβλέψεων εκμετάλλευσης έχει ως εξής:

Ο Όμιλος		
Πίνακας ανάλυσης προβλέψεων εκμετάλλευσης	1/1-31/12/17	1/1-31/12/16
Επισημασμένες απαιτήσεις (Σημ. 14)	(211)	(815)
Απαξίωση αποθεμάτων (Σημ. 13)	(320)	(140)
Λοιπά	-	(76)
Σύνολο	(531)	(1.031)

Η Εταιρεία		
Πίνακας ανάλυσης προβλέψεων εκμετάλλευσης	1/1-31/12/17	1/1-31/12/16
Επισημασμένες απαιτήσεις (Σημ. 14)	(196)	(685)
Απαξίωση αποθεμάτων (Σημ. 13)	(154)	(50)
Λοιπά	-	-
Σύνολο	(350)	(735)

8. Φόρος εισοδήματος

Η μητρική εταιρεία και οι θυγατρικές της δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τις ακόλουθες χρήσεις:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
F.G. EUROPE A.E.	2012 -2017
R.F. ENERGY A.E.	2012 -2017
ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.	2012 -2017
CITY ELECTRIC A.E.	2012 -2017
ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε.	2012 -2017
ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	2012 -2017
R.F. ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε.	2012 -2017
ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε.	2012 -2017

Βάσει της § 5 του άρθρου 82 του ν. 2238/1994 και της ΠΟΛ 1159/2011, Νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε συγκεκριμένα φορολογικά αντικείμενα. Φορολογικές παραβάσεις, καθώς και μη απόδοση ή ανακριβής απόδοση φόρων που διαπιστώνονται από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία, κατά τη διενέργεια του διαχειριστικού ελέγχου, αναφέρονται αναλυτικά στο πιστοποιητικό αυτό. Οι Α.Ε. και Ε.Π.Ε., υπάγονται σε φορολογικό έλεγχο από Νόμιμους Ελεγκτές, για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που κλείνουν από 30/6/2011 και μετά.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2013, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και υπόκειται σε φορολογικό έλεγχο από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές.

Για τον φορολογικό έλεγχο των χρήσεων 2014, 2015 και 2016, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013 έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές.

Για την χρήση 2017 ο ειδικός έλεγχος για την λήψη έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και δεν αναμένεται κατά την ολοκλήρωσή του να προκύψουν διαφορές με ουσιώδη διαφοροποίηση στις φορολογικές υποχρεώσεις που αποτυπώνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, σε προαιρετική βάση.

Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για ορισμένες χρήσεις, με συνέπεια να υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και οριστικοποιηθούν. Το ποσό της πρόβλεψης που έχει σχηματίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία σε σχέση με το θέμα αυτό ανέρχεται σε € 262 και € 208 αντίστοιχα. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι τυχόν πρόσθετοι φόροι δεν θα είναι σημαντικοί.

Ο φόρος εισοδήματος, που εμφανίζεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Φόρος Εισοδήματος (τρέχουσα χρήση)	266	(151)	360	(59)
Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος	(616)	(615)	215	264
Φόρος Εισοδήματος στα αποτελέσματα	(350)	(766)	575	205

Ο φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα κέρδη του Ομίλου και της Εταιρείας, διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπτε με βάση τον φορολογικό συντελεστή της χρήσεως ως ακολούθως:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31.12.17	31.12.16	31.12.17	31.12.16
Κέρδος προ φόρων	250	3.254	(2.180)	312
Φορολογικός συντελεστής	29%	29%	29%	29%
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή	(73)	(944)	632	(90)
Αναμορφώσεις φόρου από :				
Έσοδα μη υποκείμενα σε φόρο	24	-	24	-
Δαπάνες μη εκπιπτόμενες για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος	(123)	(199)	(73)	(73)
Μη αναγνωρισμένες φορολογικές ζημιές	10		(8)	(14)
Μη αναγνωρισμένα φορολογικά κέρδη	-	398		382
Αποαναγνώριση αναβαλλόμενης απαίτησης	(56)	(45)	-	-
Σύνολο	(218)	(790)	575	205
Προσαρμογή αναβαλλόμενων φόρων λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εταιρείες	(132)	24	-	-
Πραγματική φορολογική επιβάρυνση	(350)	(766)	575	205

9. Κέρδη ανά μετοχή

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με τη διαίρεση του αναλογούντος στους μετόχους της Εταιρείας κέρδους με τον σταθμισμένο μέσο όρο των σε κυκλοφορία μετοχών κατά την διάρκεια της χρήσεως.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Κέρδη / (ζημιές) της περιόδου, μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	(988)	1.776	(1.605)	517
Σταθμισμένος Μ.Ο. μετοχών	52.800.154	52.800.154	52.800.154	52.800.154
Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (σε ΕΥΡΩ)	(0,0187)	0,0336	(0,0304)	0,0098

Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

10. Ενσώματα πάγια, επενδύσεις σε ακίνητα και άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου κατά την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

	Ενσώματα πάγια							Επενδύσεις σε ακίνητα			Άυλα περιουσιακά στοιχεία		
	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια και τεχνικά έργα	Μηχανήματα-Εγκαταστάσεις-Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο Ενσώματων Παγίων	Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο Επενδύσεων σε ακίνητα	Άδεια παραγωγής Αιολικής Ενέργειας	Λοιπά δικαιώματα χρήσης	Σύνολο Άυλων περιουσιακών στοιχείων
1/1/2016													
Αξία κτήσης	1.087	10.440	70.659	536	1.177	3.182	87.081	48	241	289	7.113	1.297	8.410
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(3.478)	(24.898)	(341)	(790)	0	(29.507)	-	(43)	(43)	(982)	(421)	(1.403)
Αναπόσβεστη αξία 01/01/16	1.087	6.962	45.761	195	387	3.182	57.574	48	198	246	6.131	876	7.007
1/1-31/12/2016													
Προσθήκες	-	-	1	-	123	13	137	-	-	-	-	-	-
Διαγραφή ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση	-	-	-	-	129	(148)	(19)	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις	-	-	-	(73)	-	(140)	(213)	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(603)	(4.428)	(43)	(144)	-	(5.218)	-	(5)	-	(202)	(81)	(283)
Αποσβέσεις πωληθέντων	-	-	-	30	-	-	30	-	-	-	-	-	-
31/12/2016													
Αξία κτήσης	1.087	10.440	70.660	463	1.429	2.907	86.986	48	241	289	7.113	1.297	8.410
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(4.081)	(29.326)	(354)	(934)	-	(34.695)	-	(48)	(48)	(1.184)	(502)	(1.686)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	1.087	6.359	41.334	109	495	2.907	52.291	48	193	241	5.929	795	6.724
1/1-31/12/2017													
Προσθήκες	-	1	-	-	110	13	124	-	-	-	-	-	-
Συν/κες διαφορές	-	(17)	-	-	(26)	-	(43)	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις	-	-	-	-	(2)	-	(2)	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(596)	(4.409)	(24)	(150)	-	(5.179)	-	(5)	(5)	(201)	(82)	(283)
Συν/κες διαφορές	-	17	-	-	6	-	23	-	-	-	-	-	-
31/12/2017													
Αξία κτήσης	1.087	10.424	70.660	463	1.511	2.920	87.065	48	241	289	7.113	1.297	8.410
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(4.660)	(33.735)	(378)	(1.078)	-	(39.851)	-	(53)	(53)	(1.385)	(584)	(1.969)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	1.087	5.764	36.925	85	433	2.920	47.214	48	188	236	5.728	713	6.441

Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας κατά την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

	Ενσώματα πάγια							Επενδύσεις σε ακίνητα			Άλλα περιουσιακά στοιχεία	
	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια και τεχνικά έργα	Μηχανήματα-Εγκαταστάσεις-Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο Ενσώματων Παγίων	Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο Επενδύσεων σε ακίνητα	Λοιπά δικαιώματα χρήσης	Σύνολο Άλλων περιουσιακών στοιχείων
1/1/2016												
Αξία κτήσης	5	320	261	523	798	302	2.209	48	241	289	5	5
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(183)	(7)	(331)	(610)	-	(1.131)	-	(43)	(43)	(1)	(1)
Αναπόσβεστη αξία 01/01/16	5	137	254	192	188	302	1.078	48	198	246	4	4
1/1-31/12/2016												
Προσθήκες	-	-	-	-	15	3	18	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	-	-	-	129	(148)	(19)	-	-	-	-	-
Πωλήσεις	-	-	-	(63)	-	(140)	(203)	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(12)	(43)	(43)	(89)	-	(187)	-	(5)	(5)	-	-
Αποσβέσεις πωληθέντων	-	-	-	22	-	-	22	-	-	-	-	-
31/12/2016												
Αξία κτήσης	5	320	261	460	942	17	2.005	48	241	289	5	5
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(195)	(50)	(352)	(699)	-	(1.296)	-	(48)	(48)	(1)	(1)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	5	125	211	108	243	17	709	48	193	241	4	4
1/1-31/12/2017												
Προσθήκες	-	-	-	-	23	3	26	-	-	-	-	-
Πωλήσεις	-	-	-	-	(2)	-	(2)	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(13)	(25)	(24)	(83)	-	(145)	-	(5)	(5)	(1)	(1)
31/12/2017												
Αξία κτήσης	5	320	261	460	963	20	2.029	48	241	289	5	5
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(208)	(75)	(376)	(782)	-	(1.441)	-	(53)	(53)	(2)	(2)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	5	112	186	84	181	20	588	48	188	236	3	3

Επί των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου δεν υπάρχουν άλλα εμπράγματα βάρη πέραν της ενεχυρίασης παραγωγικού εξοπλισμού της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ αρχικής αξίας € 17.091 βάσει της από 6/4/2009 δανειακής σύμβασης (αναπόσβεστη αξία 31/12/2016 € 5.021).

Οι «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση» αφορούν κυρίως δαπάνες κατασκευής Αιολικών πάρκων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από Άδειες Παραγωγής της RF Energy και λοιπά δικαιώματα χρήσης λογισμικών προγραμμάτων.

Περιβαλλοντική αποκατάσταση

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας έχουν την υποχρέωση κατά τη λήξη της άδειας παραγωγής, και εφόσον εκείνη δεν ανανεωθεί, να αποξηλώσουν τον τεχνικό εξοπλισμό των αιολικών πάρκων και να αποκαταστήσουν τον περιβάλλοντα χώρο της εγκατάστασής τους

Περιβαλλοντική αποκατάσταση	
Στις 31 Δεκεμβρίου 2016	1.918
Χρηματοοικονομικό κόστος	118
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	2.036

Το ποσό των € 118 της ανωτέρω ετήσιας μεταβολής της περιβαλλοντικής αποκατάστασης των αιολικών πάρκων συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσεως του μηχανολογικού εξοπλισμού του Ομίλου.

11. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Απαιτήσεις εγγυήσεων χρηματοοικονομικών μέσων	7.114	7.331	7.114	7.331
Δοσμένες εγγυήσεις ενοικίων	579	583	557	562
Λοιπές δοσμένες εγγυήσεις	4	9	4	4
	7.697	7.923	7.675	7.897

Οι απαιτήσεις εγγυήσεων χρηματοοικονομικών μέσων αφορούν υπογεγραμμένη συμφωνία κάλυψης κάθε ενδεχόμενης ζημίας από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων έως το κόστος κτήσης τους, ήτοι € 8.167.

12. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία

Τα Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία αφορούν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, οι οποίες αποτιμήθηκαν με τις τρέχουσες τιμές κλεισίματος της συνεδριάσεως των εν λόγω Χρηματιστηρίων στις 31/12/2017 (επίπεδο 1) καθώς και μετοχές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών οι οποίες αποτιμώνται στην τιμή κτήσης τους και ελέγχονται για απομείωση μέσω των αποτελεσμάτων λόγω του ότι η εύλογη αξία τους δεν μπορεί να προσδιορισθεί. Στη διάρκεια της περιόδου 1/1-31/12/2017 δεν υπήρξε αλλαγή στην ταξινόμηση των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω κατηγοριοποίηση για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς

Ο πίνακας που ακολουθεί, απεικονίζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες κατά την 31/12/2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

Όμιλος			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Σύνολο
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία - μετοχές εισηγμένες (Σημ. 12)	1.055	-	1.055
Σύνολο	1.055	-	1.055
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Σύνολο
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία (Σημ. 19)	-	319	319
Σύνολο	-	319	319
Εταιρεία			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Σύνολο
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία - μετοχές εισηγμένες (Σημ. 12)	1.055	-	1.055
Σύνολο	1.055	-	1.055
Χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Σύνολο
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία (Σημ. 19)	-	194	194
Σύνολο	-	194	194

Εντός της περιόδου 1/1-31/12/2017, δεν υπήρχαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων.

	<u>Ο Όμιλος</u>		<u>Η Εταιρεία</u>	
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	1.055	840	1.055	840
Μη εισηγμένες μετοχές εσωτερικού	32	32	32	32
Μη εισηγμένες μετοχές εξωτερικού	3	3	3	3
Σύνολα χρημ/κών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	1.090	875	1.090	875

	<u>Ο Όμιλος</u>		<u>Η Εταιρεία</u>	
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Υπόλοιπο ανοίγματος	875	104	875	104
Προσθήκες	-	9.284	-	9.284
Πωλήσεις	-	(1.182)	-	(1.182)
Μεταβολή εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων	215	(7.331)	215	(7.331)
Υπόλοιπο κλεισίματος	1.090	875	1.090	875

13. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	<u>Ο Όμιλος</u>		<u>Η Εταιρεία</u>	
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Εμπορεύματα	40.791	38.255	36.767	34.834
Πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων	(927)	(607)	(658)	(504)
Σύνολο	39.864	37.648	36.109	34.330

Η σημειωθείσα αύξηση των αποθεμάτων, κυρίως κλιματιστικών, οι παραγγελίες των οποίων διενεργούνται τουλάχιστον 6 μήνες πριν την παραλαβή τους, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αναμενόμενη με βάση τις προβλέψεις της Διοίκησης αύξηση των πωλήσεων, κατά το επόμενο έτος.

Η κίνηση της πρόβλεψης των απαξιωμένων αποθεμάτων έχει ως εξής :

	<u>Ο Όμιλος</u>	<u>Η Εταιρεία</u>
Υπόλοιπο πρόβλεψης απαξιωμένων αποθεμάτων 01/01/2016	(466)	(453)
Δαπάνη που επιβάρυνε την περίοδο 01/01-31/12/2016	(141)	(51)
Υπόλοιπο πρόβλεψης απαξιωμένων αποθεμάτων 31/12/2016	(607)	(504)
Δαπάνη που επιβάρυνε την περίοδο 01/01-31/12/2017	(320)	(154)
Υπόλοιπο πρόβλεψης απαξιωμένων αποθεμάτων 31/12/2017	(927)	(658)

Η μείωση της αξίας των αποθεμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία τους επηρεάζει το "Κόστος Πωλήσεων".

14. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι λογαριασμοί εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Πελάτες	25.599	26.052	23.918	21.790
Μεταχρονολογημένες επιταγές πελατών	5.751	5.092	5.751	5.092
Γραμμάτια πελατών	1.639	2.021	116	93
Προβλέψεις επισφαλών πελατών	(4.667)	(5.889)	(4.510)	(5.747)
	28.322	27.276	25.275	21.228
Λοιποί χρεώστες	9.630	7.256	6.111	3.618
Σύνολο	37.952	34.532	31.386	24.846

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις» του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2017 εμφανίζεται αυξημένο κατά 10% και 26% αντίστοιχα σε σχέση με το υπόλοιπο της 31/12/2016 και οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων στην εσωτερική αγορά καθώς και στην αυξημένη πίστωση που δόθηκε στην νεοσύστατη θυγατρική στην Μεγάλη Βρετανία. Τους αμέσως επόμενους μήνες, με την ρευστοποίηση των εν λόγω απαιτήσεων, το υπόλοιπο των πελατών αναμένεται να μειωθεί σημαντικά, επανερχόμενο σε κανονικά επίπεδα.

Η κίνηση της πρόβλεψης των επισφαλών απαιτήσεων έχει ως εξής :

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Υπόλοιπο πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων 01/01/2016	(5.079)	(5.062)
Διαγραφές επισφαλών πελατών 01/01 - 31/12/2016	6	-
Δαπάνη που επιβάρυνε την περίοδο 01/01-31/12/2016	(815)	(684)
Υπόλοιπο πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων 31.12.2016	(5.889)	(5.747)
Διαγραφή πρόβλεψης επισφαλών πελατών 01/01 - 31/12/2017	1.433	1.433
Δαπάνη που επιβάρυνε την περίοδο 01/01-31/12/2017	(211)	(196)
Υπόλοιπο πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων 30/6/2017	(4.667)	(4.510)

Η πρόβλεψη αφορά εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως επισφαλείς, δεδομένης της αδυναμίας είσπραξης τους. Η διεκδίκηση των εν λόγω απαιτήσεων έχουν ανατεθεί στη νομική υπηρεσία.

Οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις αναλύονται σε κατηγορίες ανάλογα με τις ημέρες βάσει των οποίων καθίστανται απαιτητές ως εξής:

**Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017**
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενηλικιωμένα υπόλοιπα πελατών	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Έως 30 ημέρες	14.358	5.159	8.382	5.545
Από 31 έως 60 ημέρες	3.729	3.872	4.334	3.526
Από 61 έως 90 ημέρες	2.831	3.301	3.087	2.718
Από 91 έως 120 ημέρες	1.475	2.121	1.564	1.105
Από 121 έως 150 ημέρες	1.511	1.917	1.200	1.455
Από 151 έως 180 ημέρες	568	2.807	1.319	2.503
Από 181 έως 360 ημέρες	1.720	6.686	3.101	2.842
Μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις	26.192	25.863	22.987	19.694
Πάνω από 361 ημέρες	6.798	7.302	6.798	7.281
Πρόβλεψη απομείωσης	(4.668)	(5.889)	(4.510)	(5.747)
Ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις	2.130	1.413	2.288	1.534
Σύνολο απαιτήσεων	28.322	27.276	25.275	21.228

Οι άνω του έτους ληξιπρόθεσμες, μη απομειωμένες απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου, ποσού € 2.130, αφορούν απαιτήσεις από πελάτες για τους οποίους έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες δικαστικής διεκδίκησης και αναλύονται χρονικά από ένα έως και τέσσερα έτη. Σημειώνεται ότι το εν λόγω ποσό δεν εμφανίζεται προεξοφλημένο, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου είσπραξής του.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά την είσπραξιμότητα των απαιτήσεών του, την ενηλικίωση των υπολοίπων πελατών, το πιστωτικό ιστορικό τους, και τη διευθέτηση των μεταγενέστερων πληρωμών αξιολογώντας παράλληλα τις σχετικές εκτιμήσεις των αρμοδίων νομικών γραφείων. Εντός της χρήσης 2017, η Διοίκηση αποκρυσταλλώνοντας τη δυνατότητα είσπραξης των απαιτήσεων του εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου στις τρέχουσες συνθήκες, διενήργησε απομείωση εμπορικών απαιτήσεων ποσού € 211.

Ο λογαριασμός «Λοιποί Χρεώστες» αναλύεται ως εξής :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δημόσιο - απαίτηση φόρων (ΦΠΑ, Παρακρατούμενοι φόροι, κ.λ.π.)	1.518	1.736	382	355
Δεσμευμένες καταθέσεις τραπεζών	1.754	1.807	-	-
Απαίτηση επιχορηγήσεων	10	19	-	-
Προπληρωθέντα έξοδα	3.682	446	3.043	50
Προκαταβολές για αγορά εμπορευμάτων	56	-	56	-
Απαιτήσεις από εκχωρηθέντα αξιόγραφα	2.508	3.174	2.508	3.174
Λοιπά	102	74	122	39
Σύνολο	9.630	7.256	6.111	3.618

Οι λογιστικές αξίες των πελατών και των λοιπών απαιτήσεων δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τις εύλογες αξίες τους.

15. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Ταμείο	402	666	3	205
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	4.949	9.257	2.600	6.112
Σύνολο	5.351	9.923	2.603	6.317

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά στα ταμεία του Ομίλου και της Εταιρείας και τραπεζικές καταθέσεις διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση. Η μείωση των ταμειακών διαθεσίμων στον Όμιλο και την Εταιρεία την 31/12/2017 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μείωση λόγω πληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας εντός του 2017.

16. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε €15.840 διαιρούμενο σε 52.800.154 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας μετοχής 0,30 λεπτών του € η κάθε μία.

Σημειώνεται ότι ο σταθμισμένος μέσος όρος των σε κυκλοφορία μετοχών κατά τη διάρκεια της χρήσεως 1/1- 31/12/2017 ανέρχεται σε 52.800.154 μετοχές.

17. Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο σχηματίζεται βάσει του ν.2190/1920 (άρθρα 12,14) όταν διατίθενται στους μετόχους μετοχές σε τιμή μεγαλύτερη της ονομαστικής τους αξίας. Η διαφορά αυτή δεν αντιπροσωπεύει αποθεματικό εφόσον δεν δημιουργείται από μη διανεμηθέντα κέρδη, αλλά από καταβολές των μετόχων. Στις 31 Δεκεμβρίου η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ανήρχετο για τον Όμιλο και την Εταιρεία σε Ευρώ 6.731.

18. Αποθεματικά

Οι κινήσεις των αποθεματικών του Ομίλου και της Εταιρείας παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Αποθεματικό	Όμιλος				
	1/1/2016	Προσθήκες (μειώσεις)	31/12/2016	Προσθήκες (μειώσεις)	31/12/2017
Τακτικό	4.175	135	4.310	86	4.396
Αναλογιστικές κέρδη και ζημιές	(100)	(5)	(105)	(18)	(123)
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων	(43)	(190)	(233)	(287)	(520)
Σύνολο	4.032	(60)	3.972	(219)	3.753

Αποθεματικό	Εταιρεία				
	1/1/2016	Προσθήκες (μειώσεις)	31/12/2016	Προσθήκες (μειώσεις)	31/12/2017
Τακτικό	3.939	55	3.994	10	4.004
Αναλογιστικές κέρδη και ζημιές	(80)	(5)	(85)	(22)	(107)
Λοιπά	(5)	-	(5)	-	(5)
Σύνολο	3.854	50	3.904	(12)	3.892

18.1 Τακτικό Αποθεματικό

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας, η δημιουργία τακτικού αποθεματικού, με την κατ' έτος μεταφορά ποσού ίσου με το 5% των ετήσιων, μετά από φόρους κερδών, είναι υποχρεωτική μέχρι να φθάσει το ύψος του αποθεματικού το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό διανέμεται μόνο κατά τη διάλυση της Εταιρείας μπορεί όμως να συμψηφισθεί με σωρευμένες ζημιές.

19. Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προμηθευτές	12.059	9.633	11.107	8.782
Επιταγές προμηθευτών πληρωτέες	724	578	724	412
Δεδουλευμένα έξοδα	127	166	159	124
Δεδουλευμένοι τόκοι	1.153	1.412	1.117	1.366
Παράγωγα (Σημ. 13)	319	233	194	268
Προκαταβολές πελατών	1.943	1.958	1.855	1.923
Πρόβλεψη φόρου ανέλεγκτων χρήσεων	262	345	209	292
Μερίσματα πληρωτέα	27	27	27	27
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	2.835	1.000	11.408	1.000
Επιστρεπτα επιχορήγηση	1.042	1.042	-	-
Φόροι - τέλη	380	629	119	112
Λοιποί λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	409	402	183	180
Σύνολο	21.280	17.425	27.102	14.486

Ο Όμιλος σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα (προαγορά συναλλάγματος- επίπεδο 2) προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεση του στις μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών για τις αγορές αποθεμάτων. Οι αλλαγές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες για αυτά τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που δεν έχουν προσδιορισθεί ως μέσα αντιστάθμισης έχουν άμεση επίδραση στην αναγνώριση των Λοιπών Υποχρεώσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (Σημ. 12).

Η σημειωθείσα αύξηση των υποχρεώσεων την 31/12/2017 συγκριτικά με τις υποχρεώσεις της 31/12/2016, οφείλεται στην αύξηση των υποχρεώσεων προς τους βασικούς προμηθευτές της Εταιρείας (FUJITSU GENERAL LTD και MIDEA ELECTRIC TRADING LTD) κατά € 731 και €

881 αντίστοιχα, λόγω αυξημένων παραλαβών εμπορευμάτων στο τέλος του έτους, καθώς και στην αύξηση των υποχρεώσεων σε συνδεδεμένα μέρη (Σημ.25).

20. Δάνεια

Τα δάνεια αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μακροπρόθεσμα δάνεια				
Κοινό ομολογιακό δάνειο	62.793	74.311	53.490	63.523
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες εντός των επόμενων 12 μηνών	(13.212)	(12.000)	(11.137)	(10.199)
	49.581	62.311	42.353	53.324
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	13.211	12.000	11.137	10.200
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	7.248	2.012	7.031	2.012
	20.459	14.012	18.168	12.212

Κατά την περίοδο 1/1-31/12/2017 ο Όμιλος και η Εταιρεία σύναψαν Συμβάσεις Πιστώσεων με ανοικτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς και με μέσο επιτόκιο περίπου 5,12% και έλαβαν βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση από τις τράπεζες με εκχώρηση απαιτήσεων ύψους € 1.560.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 18/12/2013 η Εταιρεία εξέδωσε Κοινό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) Ύψους € 65.000. Την 19/12/2013 υπεγράφη το Πρόγραμμα και η Σύμβαση Κάλυψης Δανείου, με τις Τράπεζες EUROBANK, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ALPHA BANK και ΕΘΝΙΚΗ, με ποσοστά συμμετοχής 33,31%, 29,80%, 23,82% και 13,08% αντίστοιχα (η ΠΕΙΡΑΙΩΣ ανέλαβε και το 3,08% της πρώην ΓΕΝΙΚΗΣ). Σκοπός του Δανείου ήταν η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού, μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου και η κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας σε Κεφάλαιο κίνησης. Το Δάνειο εκταμιεύτηκε τον Ιανουάριο του 2014 και είναι 5ετούς διάρκειας, με δυνατότητα παράτασης για δύο επιπλέον έτη. Η εξόφληση του Δανείου θα γίνει σε 10 συνολικά εξαμηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων οι εννέα ποσού €5.050,5 και η δέκατη €19.545,5. Οι 7 πρώτες δόσεις του δανείου, πλέον των τόκων έχουν εξοφληθεί μέχρι την 31/12/2017. Το επιτόκιο του Δανείου συμφωνήθηκε σε EURIBOR πλέον περιθωρίου 5,5%. Το περιθώριο με βάσει τους ισχύοντες δείκτες, κυμαίνεται από 4-7%. Το Δάνειο καλύπτεται με την προσωπική εγγύηση του κ. Γ. Φειδάκη, με ενεχυρίαση απαιτήσεων ή χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου της Εταιρείας σε ποσοστό 10% του εκάστοτε υπολοίπου του Δανείου. Με βάση την σύμβαση κάλυψης του ΚΟΔ η Εταιρεία υποχρεούται στην τήρηση δεικτών οι οποίοι υπολογίζονται στις ετήσιες και τις εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις. Κατά την 31/12/2017 η Εταιρεία έχει λάβει από τους Ομολογιούχους δανειστές συναίνεση για την μη μέτρηση χρηματοοικονομικών δεικτών του Ομολογιακού δανείου.

Εντός του 2016, υπεγράφη η Σύμβαση και το Πρόγραμμα Εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ), ύψους € 20.000, με την Τράπεζα Αττικής, η οποία ανέλαβε την κάλυψη του δανείου σε ποσοστό 100%, ορίζοντας την ως τον μοναδικό ομολογιούχο και πληρεξούσιο καταβολών. Σκοπός του δανείου ήταν η αποπληρωμή βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από χορηγήσεις κεφαλαίου κίνησης. Η διάρκεια του ΚΟΔ είναι δεκαετής με δυνατότητα παράτασης ως και τρία έτη από τη λήξη του. Η εξόφληση του κεφαλαίου του δανείου θα πραγματοποιηθεί σε δέκα ετήσιες δόσεις ή δεκατρείς ανάλογα με το αν θα ασκηθεί το δικαίωμα παράτασης, με έναρξη των καταβολών την 31/03/2017, η οποία και κατεβλήθη. Οι τόκοι του δανείου καταβάλλονται σε τριμηνιαία βάση και το επιτόκιο ορίστηκε ως Euribor πλέον περιθωρίου 3,6%. Το Δάνειο καλύπτεται με προσωπική εγγύηση του κ. Γ. Φειδάκη.

Την 05/08/2016, υπεγράφη νέα Σύμβαση και Πρόγραμμα Εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ), ύψους € 5.000, με την Τράπεζα Πειραιώς, η οποία ανέλαβε την κάλυψη του δανείου σε ποσοστό 100%, ορίζοντας την ως τον μοναδικό ομολογιούχο και πληρεξούσιο καταβολών. Σκοπός του δανείου ήταν η κάλυψη αναγκών μονιμότερου χαρακτήρα και ειδικότερα η αγορά αποθεμάτων ποσού € 5.000. Η διάρκεια του ΚΟΔ είναι τριετής και η εξόφληση του κεφαλαίου του δανείου θα πραγματοποιηθεί σε πέντε εξαμηνιαίες δόσεις με έναρξη των καταβολών την 08/08/2017, η οποία και κατεβλήθη. Οι τόκοι του δανείου καταβάλλονται σε τριμηνιαία βάση και το επιτόκιο ορίστηκε ως Euribor πλέον περιθωρίου 6,0%. Το Δάνειο καλύπτεται με ενέχυρο επί αποθεμάτων ποσού € 5.000.

Με την από 3/4/2009 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της, η ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε., θυγατρική εταιρεία του Ομίλου F.G. EUROPE Α.Ε., εξέδωσε Απλό Ομολογιακό Δάνειο του Ν.3156/2003 μέχρι ποσού € 12.800. Σκοπός της Α Σειράς Ομολογιών του δανείου, ήταν η χρηματοδότηση του επενδυτικού προγράμματος της και η διάρκεια του δανείου για το ποσό των € 6.065 (που αφορά την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση του κόστους κατασκευής του επενδυτικού σχεδίου) είναι δωδεκαετής με 24 εξαμηνιαίες δόσεις (με σταθερό επιτόκιο 5,80%) εκ των οποίων οι 17 πρώτες έχουν ήδη καταβληθεί έως την 31/12/2017. Ποσό € 6.735 αφορούσε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση έναντι της προς είσπραξη επιχορήγησης και εξοφλήθηκε εν μέρει από είσπραξη επιχορήγησης, από ίδια διαθέσιμα και από αναχρηματοδότηση.

Για τη σύναψη των ανωτέρω δανείων η θυγατρική εταιρεία προχώρησε στην παροχή εξασφαλίσεων οι οποίες περιλαμβάνουν τον παραγωγικό της εξοπλισμό, τους τραπεζικούς της λογαριασμούς και τις μελλοντικές της απαιτήσεις από τη σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συνάψει με τη ΛΑΓΗΕ (πρώην ΔΕΣΜΗΕ) Α.Ε. Επίσης, η δανειακή σύμβαση περιλαμβάνει και χρηματοοικονομικό όρο για την εξυπηρέτηση του δανείου τον οποίο οφείλει να τηρεί η θυγατρική σε εξαμηνιαία βάση επί ποινή καταγγελίας. Η θυγατρική εταιρεία σε προηγούμενες χρήσεις προέβη σε εθελοντική πληρωμή ομολογιών ποσού €

3.194 χρησιμοποιώντας ίδια διαθέσιμα. Το υπόλοιπο του δανείου μετά την εθελοντική προπληρωμή, επιμερίζεται αναλογικά στις εναπομείνουσες δόσεις του εν λόγω δανείου.

Η ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε., θυγατρική εταιρεία του Ομίλου F.G. EUROPE A.E., διατηρεί Κοινό Ομολογιακό Δάνειο διάρκειας 14 ετών αρχικού ποσού € 5.934 με κυμαινόμενο επιτόκιο Euribor πλέον σταθερού περιθωρίου 2,30% Για τη σύναψη του ανωτέρω ομολογιακού δανείου δόθηκαν εξασφαλίσεις οι οποίες περιλαμβάνουν τη δέσμευση των τραπεζικών της λογαριασμών, την ενεχυρίαση των μετοχών του εκδότη καθώς και εκχώρηση μέρους των μελλοντικών της απαιτήσεων από τη σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συνάψει με τη ΛΑΓΗΕ (πρώην ΔΕΣΜΗΕ) Α.Ε. Το δάνειο θα αποπληρωθεί σε 28 εξαμηνιαίες επετειακές δόσεις, με τις 16 πρώτες να έχουν καταβληθεί έως τις 31/12/2017.

Η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε., προχώρησε στη σύναψη Ομολογιακού Δανείου μέχρι ποσού € 35.246, διάρκειας 11,5 ετών με περίοδο χάριτος 12 και 24 μηνών κατά περίπτωση, κυμαινόμενο επιτόκιο Euribor 6M πλέον σταθερού περιθωρίου 3,80% και 4,00% κατά περίπτωση, με αντικείμενο χρηματοδότησης α) την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση του επενδυτικού κόστους για την κατασκευή των τριών Αιολικών σταθμών της, β) την βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση έναντι των εγκεκριμένων επιχορηγήσεων και γ) την μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση για την κάλυψη του Φ.Π.Α. των επενδυτικών δαπανών των τριών Αιολικών Σταθμών. Η σειρά Ομολογιών που αφορούν την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση του επενδυτικού κόστους για την κατασκευή των τριών Αιολικών Σταθμών της Εταιρείας θα αποπληρωθεί σε είκοσι μία ισόποσες δόσεις, εκ των οποίων μέχρι τις 31/12/2017 έχουν καταβληθεί 14. Το Δεκέμβριο του 2016 η θυγατρική εταιρεία προέβη σε εθελοντική προπληρωμή κεφαλαίου των Σειρών Α1, Α2, Α3 του από 16/5/2011 Ομολογιακού Δανείου συνολικού ποσού € 2.178, χρησιμοποιώντας ίδια διαθέσιμα. Βάσει των όρων του δανείου, το ποσό αυτό που προπληρώθηκε εξοφλεί τις απώτερες ομολογίες. Ως εκ τούτου το δάνειο θα εξοφληθεί κατά περίπου ενάμιση χρόνο νωρίτερα. Στο εν λόγω Ομολογιακό δάνειο έχει παράσχει πλήρη και ανεπιφύλακτη εγγύηση η μοναδική μέτοχος της εταιρείας, R.F. ENERGY A.E., έχοντας συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών της ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΑΔΕΡΕΣ που κατέχει. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δάνειο, έχει συσταθεί ενέχυρο επί των απαιτήσεων της Εταιρείας από τις συμβάσεις αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συνάψει με την ΛΑΓΗΕ(πρώην ΔΕΣΜΗΕ) ΑΕ, επί των τραπεζικών λογαριασμών της και επί των ασφαλιστήριων συμβολαίων και συμβάσεων που υποχρεούται να διατηρεί, καθώς και επί των εγκεκριμένων επιχορηγήσεων για τα επενδυτικά σχέδια.

Η εύλογη αξία των ανωτέρω δανείων προσεγγίζει την ονομαστική τους αξία και τα αποτελεσματικά επιτόκια για τα υπόλοιπα βραχυπρόθεσμα δάνεια ήταν περίπου 5,12%.

21. Κρατικές Επιχορηγήσεις

	<u>Ο Όμιλος</u>	<u>Η Εταιρεία</u>
1/1/2016		
Αξία κτήσης	27.143	-
Σωρευμένες αποσβέσεις	(9.295)	-
Αναπόσβεστη αξία 1/1/2013	17.848	-
1/1-31/12/2016		
Αποσβέσεις περιόδου	(1.704)	-
31/12/2016		
Αξία κτήσης	27.143	-
Σωρευμένες αποσβέσεις	(10.999)	-
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2016	16.144	-
1/1-31/12/2017		
Μειώσεις		-
Αποσβέσεις περιόδου	(1.704)	-
31/12/2017		
Αξία κτήσης	27.143	-
Σωρευμένες αποσβέσεις	(12.703)	-
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2017	14.440	-

Η θυγατρική εταιρεία ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. αποσβένει εισπραγμένες επιχορηγήσεις από το Αιολικό Πάρκο στην θέση "Τσούκα" των Δήμων Σκυρίτιδας και Βαλτετσίου του Ν. Αρκαδίας οι οποίες στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε €478.

Η θυγατρική εταιρεία ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ Α.Ε. αποσβένει εισπραγμένες επιχορηγήσεις από το Αιολικό Πάρκο στη θέση "Λόφοι Κυλινδρίας" Δ.Δ. Δροσάτου του Δήμου Δοϊράνης του Νομού Κιλκίς οι οποίες στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε €201.

Η θυγατρική εταιρεία ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε. αποσβένει εισπραγμένες επιχορηγήσεις από τον Μικρό Υδροηλεκτρικό Σταθμό στη θέση "Μπουφούσκια" Αιγίου, οι οποίες στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε € 36, και από τον Μικρό Υδροηλεκτρικό Σταθμό στη θέση "Άγιος Ανδρέας" οι οποίες στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε € 21.

Η θυγατρική εταιρεία ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε. αποσβένει εισπραγμένες επιχορηγήσεις, οι οποίες στην τρέχουσα χρήση ανήλθαν σε €970.

Στην θυγατρική εταιρεία ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε. κοινοποιήθηκε απόφαση τροποποίησης υπαγωγής για την επένδυση στην θέση "Σώρος" Αργολίδας, με ποσοστό επιχορήγησης 30% έναντι του αρχικά αναγνωρισθέντος 40%. Το ποσό που ενδέχεται να απαιτηθεί ανέρχεται σε €(1.042), το οποίο η αναταξινομήθηκε στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

22. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα νόμιμα ασκητό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά έχουν ως εξής:

Όμιλος					
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / (υποχρεώσεις) μέσω των αποτελεσμάτων :					
Ποσά σε €	Μεταβολές			Μεταβολές	
	1/1/2016	1/1 - 31/12/2016	31/12/2016	1/1 - 31/12/2017	31/12/2017
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	35	(3)	32	(1)	31
Ενσώματα πάγια	(1.975)	(547)	(2.522)	(546)	(3.068)
Αποθέματα	331	(65)	266	62	328
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	1.352	193	1.545	196	1.741
Μακροπρόθεσμα δάνεια	(266)	47	(219)	38	(181)
Παροχές σε εργαζομένους	172	10	182	2	184
Αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις	(2.064)	(289)	(2.353)	(287)	(2.640)
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	22	21	43	(49)	(6)
Αποθεματικό αναλογιστικής ζημίας	6	-	6		6
Επιστρεπτός φόρος αναγνωρισθέντων ζημιών	4.688	5	4.693	314	5.007
Πρόβλεψη για απομάκρυνση εξοπλισμού	299	56	355	59	414
Έκτακτη εισφορά ΛΑΓΗΕ	207	(95)	112	(68)	44
Λοιπά	10	(89)	(79)	(25)	(104)
Σύνολο	2.817	(756)	2.061	(305)	1.755

Εταιρεία					
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / (υποχρεώσεις):					
	1/1/2016	Μεταβολές	31/12/16	Μεταβολές	31/12/2017
		1/1 - 31/12/2016		1/1 - 31/12/2017	
Ενσώματα πάγια	(22)	(2)	(24)	(2)	(26)
Αποθέματα	133	15	148	45	193
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	1.334	173	1.507	188	1.695
Μακροπρόθεσμα δάνεια	(113)	49	(64)	38	(26)
Παροχές σε εργαζομένους	149	10	159	4	163
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	21	21	42	(49)	(7)
Επιστρεπτός φόρος εισοδήματος	2.491	(59)	2.432	360	2.792
Λοιπά	5		5	1	6
Σύνολο	3.998	207	4.205	585	4.790

23. Υποχρεώσεις παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία δεν δικαιούνται αποζημίωσης. Ειδικότερα η οφειλόμενη αποζημίωση σε περίπτωση καταγγελίας σύμβασης λόγω συνταξιοδότησης και στην συμπλήρωση 15ετούς προϋπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη έχουν ως εξής :

1) Καταγγελία σύμβασης λόγω συνταξιοδότησης

Μισθωτοί που υπάγονται στο κλάδο σύνταξης οποιουδήποτε Ασφαλιστικού Οργανισμού, εφ' όσον συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις για πλήρη σύνταξη γήρατος, εάν μεν είναι εργατοτεχνίτες μπορούν να αποχωρούν, εάν δε είναι υπάλληλοι μπορούν να αποχωρούν ή να απολύονται από τον εργοδότη. Στις περιπτώσεις αυτές δικαιούνται το 50% της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης αν δεν έχουν επικουρική ασφάλιση ή το 40% αν έχουν. Τη μειωμένη αυτή αποζημίωση δικαιούνται και οι μισθωτοί, με σύμβαση ορισμένου χρόνου, που απολύονται ή αποχωρούν πριν τη λήξη της για να συνταξιοδοτηθούν. Σημειώνεται ότι ο εργοδότης δεν μπορεί να απολύσει εργατοτεχνίτη που έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις πλήρους συνταξιοδότησης γήρατος, με καταβολή μειωμένης αποζημίωσης. Μόνο για υπαλλήλους έχει αυτή την ευχέρεια.

2) Με 15ετή υπηρεσία:

Μισθωτοί που συνδέονται με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου και έχουν συμπληρώσει 15ετή υπηρεσία στον ίδιο εργοδότη ή το όριο ηλικίας που προβλέπει ο οικείος Ασφαλιστικός Οργανισμός και όταν δεν υπάρχει όριο το 65 έτος της ηλικίας τους, μπορούν να αποχωρήσουν από την εργασία τους με τη συγκατάθεση του εργοδότη τους, οπότε δικαιούνται να λάβουν το 50% της νόμιμης αποζημίωσης.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση λόγω εξόδου από την υπηρεσία βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη η οποία έγινε με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2017 με την μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας Υποχρέωσης - Projected Unit Credit (ΔΛΠ19, παρ. 67). Επιπλέον, κατά την σύνταξη της μελέτης λήφθηκε υπόψη η πιθανότητα οικιοθελούς αποχώρησης των εν ενεργεία υπαλλήλων.

Η κίνηση του λογαριασμού από 01/01/2017 έως 31/12/2017 είχε ως εξής:

**Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017**
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Λογιστικές απεικονίσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 19

	Όμιλος		Εταιρεία	
	2017	2016	2017	2016
Ποσά αναγνωρισμένα στον Ισολογισμό				
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	786	766	648	635
Καθαρή υποχρέωση αναγνωριζόμενη στον ισολογισμό	786	766	648	635
<u>Ποσά αναγνωρισμένα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων</u>				
Κόστος Τρέχουσας απασχόλησης	60	66	24	22
Τόκος στην υποχρέωση	12	14	12	13
Κανονικό έξοδο στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	72	80	36	35
Κόστος διακανονισμών	1	33	1	22
Συνολικό έξοδο στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	73	113	37	57
<u>Μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης</u>				
Παρούσα αξία υποχρέωσης στην αρχή της περιόδου	766	702	635	601
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	60	66	24	22
Κόστος τόκου	12	14	12	13
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(76)	(56)	(56)	(30)
Έξοδα				
Κόστος περικοπών / διακανονισμών / τερματισμού υπηρεσίας	1	33	1	22
Αναλογιστική ζημία / (κέρδος)	23	7	32	7
Παρούσα αξία υποχρέωσης στο τέλος της περιόδου	786	766	648	635
Ποσά τρέχουσας και προηγούμενης Χρήσης				
Παρούσα αξία υποχρέωσης	(773)	(766)	(648)	(635)
Πλεόνασμα / (Ελλειμμα)	(773)	(766)	(648)	(635)
Εμπορικές προσαρμογές στις υποχρεώσεις	(23)	(7)	(32)	(7)
Αναλογιστικές παραδοχές				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,20%	1,90%	1,20%	1,90%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών 2018-2020	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών 2021 και μετά	1,90%	2,00%	1,90%	2,00%
Πληθωρισμός	1,90%	2,00%	1,90%	2,00%
Αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή				
Λοιπά συνολικά έσοδα / (Έξοδα)	(23)	(7)	(32)	(7)
Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον Ισολογισμό				
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	765	701	635	601
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(75)	(56)	(56)	(30)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό αποτελεσμάτων	73	113	37	57
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	763	758	616	628
Κατάσταση αναγνωρισμένων (κερδών) και ζημιών	23	7	32	7
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	786	765	648	635

Τα παραπάνω αποτελέσματα εξαρτώνται από τις υποθέσεις (οικονομικές και δημογραφικές) εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης. Έτσι, κατά την ημερομηνία αποτίμησης 31/12/2016 :

- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί επιτόκιο υψηλότερο κατά 0,5% (δηλ. 1,7%) τότε η Παρούσα Αξία Υποχρέωσης θα ήταν χαμηλότερη κατά 7,6% ενώ εάν ήταν μικρότερο κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 8,5%.
- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί υπόθεση αύξησης αποδοχών υψηλότερο κατά 0,5% (δηλ. 0,5% έως το 2020 και 2,4% μετά το 2021) τότε η Παρούσα Αξία Υποχρέωσης θα ήταν υψηλότερη κατά 6% ενώ εάν ήταν μικρότερη κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η αναλογιστική υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5%.

24. Μερίσματα

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η Εταιρεία υποχρεούται να διανείμει στους μετόχους της τουλάχιστον το 35% των κερδών μετά από φόρους και μετά την κράτηση για τακτικό αποθεματικό, εκτός εάν αποφασίσει διαφορετικά η Γενική Συνέλευση εφόσον εκπροσωπείται σε αυτήν ποσοστό τουλάχιστον 70% του Μετοχικού Κεφαλαίου.

25. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται θυγατρικές εταιρείες, εταιρείες που έχουν κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή/και Διοίκηση με την εταιρεία, συγγενείς με αυτήν εταιρείες, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Διοικητικά στελέχη της Εταιρείας. Η Εταιρεία προμηθεύεται από τα συνδεδεμένα μέρη αγαθά και υπηρεσίες, ενώ και η ίδια προμηθεύει αγαθά και παρέχει υπηρεσίες σε αυτά.

Οι πωλήσεις της Εταιρείας προς τα συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως εμπορεύματα. Οι τιμές πώλησης ορίζονται στη βάση κόστους πλέον ενός μικρού περιθωρίου κέρδους, σε σχέση με αυτό που ισχύει για τις πωλήσεις σε τρίτους

Οι αμοιβές στα μέλη του Δ.Σ. αφορούν καταβληθείσες αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου στα Ανεξάρτητα μη Εκτελεστικά μέλη. Οι αμοιβές των Διοικητικών στελεχών, αφορούν αμοιβές για υπηρεσίες εξηρημένης εργασίας.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα μέρη.

**Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017**
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Θυγατρικές :

Απαιτήσεις από :

FG EUROPE KLIMA TEKNOLOJILERI
SANAYI VE TICATER
FG EUROPE ITALIA SPA
FG EUROPE UK LTD
R.F. ENERGY A.E.

Σύνολο

Η Εταιρεία	
31/12/2017	31/12/2016
3.469	2.369
5.311	5.142
366	-
12	12
9.158	7.523

Υποχρεώσεις προς :

FG EUROPE `KLIMA TEKNOLOJILERI
SANAYI VE TICATER
FG EUROPE UK LTD

Σύνολο

-	71
323	-
323	71

Έσοδα :

Αποθέματα
Διοικητικής υποστήριξης
Λοιπά

Σύνολο

Η Εταιρεία	
1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
23.475	23.280
25	140
30	10
23.530	23.430

Έξοδα και αγορές αποθεμάτων :

Αποθέματα
Λοιπά

Σύνολο

(86)	-
(33)	(169)
(119)	(169)

**Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017**
(Ποσά σε χιλιάδες €, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

**Εταιρείες με κοινό ιδιοκτησιακό
καθεστώς**

Απαιτήσεις από :

ΣΑΪΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε.

Υποχρεώσεις προς :

ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ
ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ ΑΕ
RF ENERGY ΑΕ
ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε.
ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.
RF ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ ΑΕ

Έξοδα

Ενοίκια

**Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και
Στελέχη Διοίκησης :**

Απαιτήσεις από τα διεθνητικά στελέχη
και μέλη της διοίκησης

Υποχρεώσεις σε διεθνητικά στελέχη και
μέλη της διοίκησης

Αμοιβές- Λοιπές Παροχές :

Αμοιβές
Πρόβλεψη αποζημίωσης λόγω εξόδου
από την υπηρεσία
Σύνολο

	<u>Ο Όμιλος</u>		<u>Η Εταιρεία</u>	
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
ΣΑΪΜΠΕΡΟΝΙΚΑ Α.Ε.	1.792	576	1.778	555
<u>Υποχρεώσεις προς :</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	-	-	1.700	-
ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ ΑΕ	-	-	900	-
RF ENERGY ΑΕ	-	-	750	-
ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ Α.Ε.	-	-	4.600	-
ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.	-	-	150	-
RF ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ ΑΕ	-	-	150	-
			-	
	-	-	8.250	-
	<u>1/1- 31/12/2017</u>	<u>1/1- 31/12/2016</u>	<u>1/1- 31/12/2017</u>	<u>1/1- 31/12/2016</u>
<u>Έξοδα</u>				
Ενοίκια	(3.274)	(3.274)	(3.163)	(3.163)
<u>Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και Στελέχη Διοίκησης :</u>				
	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Απαιτήσεις από τα διεθνητικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	7.114	7.354	7.114	7.354
Υποχρεώσεις σε διεθνητικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	2.835	1.000	2.835	1.000
<u>Αμοιβές- Λοιπές Παροχές :</u>	<u>1/1- 31/12/2017</u>	<u>1/1- 31/12/2016</u>	<u>1/1- 31/12/2017</u>	<u>1/1- 31/12/2016</u>
Αμοιβές	(1.872)	(1.658)	(1.053)	(1.050)
Πρόβλεψη αποζημίωσης λόγω εξόδου από την υπηρεσία	(45)	(31)	(11)	(17)
Σύνολο	(1.917)	(1.689)	(1.064)	(1.067)

26. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Εντός του 2011 κατατέθηκαν από ανταγωνίστριες εταιρείες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αιτήσεις ακύρωσης εναντίον αδειών παραγωγής που χορηγήθηκαν από την ΡΑΕ στην 100% θυγατρική εταιρεία R.F. ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε. η οποία έχει ασκήσει παρεμβάσεις προς απόρριψη αυτών των αιτήσεων ακύρωσης. Έχει οριστεί δικάσιμος, μετ' αναβολής για τον Μάιο του 2018.

27. Δεσμεύσεις

27.1 Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος δεν έχει ανεκτέλεστα υπόλοιπα συμβάσεων με προμηθευτές του την 31 Δεκεμβρίου 2017. Οι μελλοντικές καταβολές από συμβάσεις για ενοικιάσεις κτιρίων μέχρι το έτος 2030 αναμένεται να ανέλθουν σε € 28.880 και 28.436 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα. Οι μελλοντικές καταβολές από συμβάσεις για ενοικιάσεις αυτοκινήτων μέχρι το έτος 2017 αναμένεται να ανέλθουν για τον Όμιλο σε € 279 και την Εταιρεία σε € 255. Επίσης οι μελλοντικές συμβάσεις για ενοικίαση χώρων για εγκατάσταση Αιολικών πάρκων μέχρι το έτος 2020 αναμένεται να ανέλθουν για τον Όμιλο σε € 3.595.

Αναλυτικά οι μελλοντικές καταβολές για ενοικιάσεις κτιρίων και αυτοκινήτων και χώρων για εγκατάσταση Αιολικών πάρκων έχει ως εξής :

Όμιλος	1/1- 31/12/2017	< 1 έτος	από 1 έτος μέχρι 2 έτη	από 2 έτος μέχρι 5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο 2017 και μετά
Μελλοντικές συμβάσεις για						
- ενοικιάσεις κτιρίων	3.385	3.136	2.502	7.395	15.847	28.880
- ενοικιάσεις αυτοκινήτων	105	96	93	90	-	279
- ενοικιάσεις χώρων για εγκατάσταση Αιολικών πάρκων	-	12	12	39	3.532	3.595
Σύνολο	3.490	3.244	2.607	7.524	19.379	32.754

Εταιρεία	1/1- 31/12/2017	< 1 έτος	από 1 έτος μέχρι 2 έτη	από 2 έτος μέχρι 5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο 2017 και μετά
Μελλοντικές συμβάσεις για						
- ενοικιάσεις κτιρίων	3.163	3.025	2.391	7.173	15.847	28.436
- ενοικιάσεις αυτοκινήτων	95	86	83	86	-	255
Σύνολο	3.258	3.111	2.474	7.259	15.847	28.691

27.2 Δοθείσες εγγυήσεις και εμπράγματα βάρη

Για την κάλυψη του ομολογιακού δανείου ύψους € 65.000 που έλαβε η Εταιρεία την 10/1/2014, ενεχυρίασε απαιτήσεις και χρεόγραφα χαρτοφυλακίου της Εταιρείας, σε ποσοστό 10% του εκάστοτε υπολοίπου του Δανείου καθώς και το 50% των μετοχών της θυγατρικής εταιρείας R.F. ENERGY A.E. που η ίδια κατέχει.

Την 31/12/2017, η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, R.F. ENERGY A.E. έχει εγγυηθεί δάνεια θυγατρικών της συνολικού υπολοίπου € 8.833 (31/12/2016: € 9.503), τα οποία αποπληρώνονται σταδιακά μέχρι το 2023 (Σημ. 20).

Επίσης, για την εξασφάλιση δανείων, έχουν ενεχυριαστεί οι μετοχές των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ, ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΔΕΡΕΣ ΑΕ και ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΥΛΙΝΔΡΙΑΣ ΑΕ.

Βάσει της από 6/4/2009 δανειακής σύμβασης έχει ενεχυριαστεί παραγωγικός εξοπλισμός της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ αρχικής αξίας €17.091 (υπόλοιπο 31/12/2017 € 5.021).

Βάσει της από 17/12/2015 Σύμβασης Ενεχυρίασης Μετοχών, η RF ENERGY συνέστησε ενέχυρο επί του 100% των μετοχών της θυγατρικής εταιρείας RF ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε., υπέρ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς επίσης και ενέχυρο επί κατάθεσης ύψους € 515, ως εξασφάλιση για την έκδοση έντεκα (11) Εγγυητικών Επιστολών αόριστης διάρκειας, για λογαριασμό της RF ENERGY ΟΜΑΛΙΕΣ Α.Ε. Οι εν λόγω ε/ε εκδόθηκαν υπέρ του ΑΔΜΗΕ ΑΕ, στα πλαίσια της αποδοχής της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για έντεκα (11) αιολικούς σταθμούς συνολικής ισχύος 225 MW στην Δ.Ε. Καρύστου Εύβοιας, που θα αναπτύξει η θυγατρική εταιρεία (Ν.3468, αρ.3 και 4, όπως ισχύουν).

Πέραν των ανωτέρω ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Δεν αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις επιβαρύνσεις από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Το ύψος των εκδοθέντων εγγυητικών επιστολών σε τράπεζες την 31/12/2017 ανερχόταν σε € 9.493 (31/12/2016 : € 8.909).

28. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 08/03/2018 η Εταιρεία εξέδωσε Κοινό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) Ύψους € 40.980. Την 09/03/2018 υπεγράφη το Πρόγραμμα και η Σύμβαση Κάλυψης Δανείου, με τις Τράπεζες EUROBANK, ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ALPHA BANK και ΕΘΝΙΚΗ, με ποσοστά συμμετοχής 34,69%, 31,04%, 24,81% και 9,46% αντίστοιχα. Σκοπός του Δανείου είναι η αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου τραπεζικού δανεισμού, μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου και η κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας σε Κεφάλαιο κίνησης. Το Δάνειο εκταμιεύτηκε εντός του Μαρτίου 2018 και είναι 5ετούς διάρκειας. Η εξόφληση του Δανείου θα γίνει σε 10 εξαμηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων δύο δόσεις ποσού € 3.889, δύο δόσεις ποσού € 2.500, δύο δόσεις ποσού € 3.000, δύο δόσεις ποσού € 3.500, μία δόση ποσού €3.823 και την τελευταία δόση ποσού €11.379.

Πέραν των ανωτέρω αναφερθέντων γεγονότων, μέχρι και σήμερα δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τα οποία θα έπρεπε ή να κοινοποιηθούν ή να διαφοροποιήσουν τα κονδύλια των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι ανωτέρω Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της F.G. EUROPE A.E. την 27 Απριλίου 2018 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fgeurope.gr>.

Γλυφάδα, 27 Απριλίου 2018

**Ο Πρόεδρος του
Διοικητικού
Συμβουλίου**

**Ο Διευθύνων
Σύμβουλος**

**Ο Οικονομικός
Διευθυντής**

**Ο Προϊστάμενος
Λογιστηρίου**

**Γεώργιος Φειδάκης
ΑΔΤ Ν 000657**

**Ιωάννης Παντούσης
ΑΔΤ Ξ 168490**

**Μιχάλης Πουλής
ΑΜ ΟΕΕ 016921**

**Αθανάσιος Χαρμπής
ΑΜ ΟΕΕ 0002386**

Πληροφορίες άρθρου 10 ν. 3401/2005

Οι παρακάτω Ανακοινώσεις/Γνωστοποιήσεις έχουν σταλεί στο Ημερήσιο Δελτίο Τιμών και βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Χ.Α. όπως επίσης και στην ιστοσελίδα της Εταιρείας μας <http://www.fgeurope.gr>

Ημερομηνία	Πληροφορία
29/09/17	Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων / εκθέσεων
30/06/17	Γνωστοποίηση αλλαγής σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου
28/06/17	Ανακοίνωση για τις αποφάσεις Γενικής Συνέλευσης
07/06/17	Ανακοίνωση για την προαναγγελία Γενικής Συνέλευσης
07/04/17	Ανακοίνωση περί σχολιασμού οικονομικών καταστάσεων / εκθέσεων
07/04/17	Ανακοίνωση Οικονομικού Ημερολογίου

Διαδικτυακός τόπος ανάρτησης

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Απόφαση 7/448/2007 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η Εταιρεία γνωστοποιεί ότι οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, οι Εκθέσεις Ελέγχου του Ορκωτού Ελεγκτή καθώς και οι Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της F.G. EUROPE A.E. έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.fgeurope.gr>.

Στην ίδια ηλεκτρονική διεύθυνση θα αναρτηθούν και οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, οι Εκθέσεις Ελέγχων των Ορκωτών Ελεγκτών καθώς και οι Εκθέσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου.

